

Scan.

**การศึกษาลักษณะของสัตว์คนจนและการกระจายรายได้ในปี พ.ศ.2550 :
กรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำล้อม ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง**

นายสุขสันต์ เหลืองวันทา

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2551**

**A Study of Poverty Incidence and Income Distribution in 2550 B.E. :
A Case Study of Ban Namlom Sub-District Kokha District Lampang Province**

Mr.Suksante Luangwanta

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics**

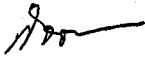
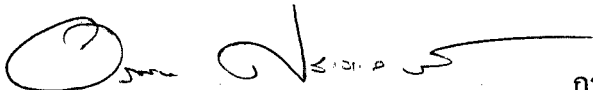
School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาลักษณะของสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ในปี
พ.ศ.2550 : กรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำล้อม ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา
จังหวัดลำปาง
ชื่อและนามสกุล นายสุขสันต์ เหลืองวันทา
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษา **คั่นคว่ำอิสระ** การศึกษาลักษณะของสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ในปี พ.ศ. 2550 :

กรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำล้อม ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นายสุขสันต์ เหลืองวันทา **ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต**

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์ **ปีการศึกษา 2551**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัดส่วนคนจนและลักษณะของการกระจายรายได้ในหมู่บ้านเมื่อเทียบกับภาพรวมในระดับประเทศโดยเลือกบ้านน้ำล้อม หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เป็นกรณีศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้คือแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 100 ครัวเรือน จาก 296 ครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ ผลจากการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ สัดส่วนคนจนและลักษณะของการกระจายรายได้

จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนคนจนจะอยู่ที่ร้อยละ 4 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนคนจนของจังหวัดลำปางที่อยู่ที่ร้อยละ 14.56 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของทั้งภาคเหนือ ส่วนการกระจายรายได้มี 2 มิติคือ (1) มิติทางด้านรายได้ เปรียบเทียบสัดส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ถือครองรายได้สูงสุด กับกลุ่มตัวอย่างที่ถือครองรายได้น้อยที่สุดพบว่าเป็น 8.32 เท่า แต่ในระดับประเทศเป็น 12.81 เท่า และค่าสัมประสิทธิ์จินีของการศึกษาอยู่ที่ 0.373 แต่ในระดับประเทศมีค่า 0.499 (2) มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสูงสุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริคน้อยที่สุด เป็น 6.49 เท่า แต่ในระดับประเทศเป็น 7.07 เท่า ค่าสัมประสิทธิ์จินี 0.374 แต่ในระดับประเทศ 0.397

คำสำคัญ สัดส่วนคนจน การกระจายรายได้ สัมประสิทธิ์จินี เส้นโค้งลอเรนซ์

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยความเพียรพยายามจากความไม่รู้ในการศึกษาสำหรับงานด้านวิจัย ทำให้เกิดความ
สับสนในการศึกษาในหลายเรื่อง แต่การศึกษาค้นคว้าอิสระชิ้นนี้ก็สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยปัจจัย
สำคัญที่ทำให้สำเร็จลงได้ก็คือบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์
รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ เป็นผู้ให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาวิธีการเขียนต่าง ๆ
ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ท่าน อาจารย์สิทธิกร นิพภยะ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่แนะนำในการ
คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จินี ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาสามารถคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวได้โดยใช้
เพียง โปรแกรม Microsoft Excel อย่างเดียว ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างมาก

และขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านหมู่บ้านน้ำล้อมซึ่งเป็นหมู่บ้านกรณีศึกษา ที่ให้
ความช่วยเหลือและร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนงานศึกษาค้นคว้าอิสระชิ้นนี้สำเร็จไปได้
ด้วยดี

นอกจากนี้ยังมีเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นที่เรียนปริญญาโทสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช(กลุ่มลำปาง) ปี 2549 อีกหลายท่านและครอบครัวที่คอยสนับสนุน
และสง่ากำลังใจให้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณต่อท่านคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในวิชาเศรษฐศาสตร์แก่ข้าพเจ้า หากประโยชน์
อันใดที่งานศึกษาค้นคว้าอิสระชิ้นนี้พึงจะมี ข้าพเจ้าขอบอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ และท่านอาจารย์ทุก
ท่าน ที่ได้ให้ความรู้มาโดยตลอด รวมทั้งท่านผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและใส่ใจ
การศึกษาทั้งหมด หากเกิดความผิดพลาดประการใดผู้ศึกษาขออ้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

สุขสันต์ เหลืองวันทา

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
ข้อจำกัดในการศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายรายได้และความยากจน	9
ความยากจน	9
การวัดภาวะความยากจน	10
การวัดความยากจนในประเทศไทย	13
ความยากจนในมิติอื่น ๆ ที่มีใช้รายได้	15
ลักษณะของคนจน	15
ลักษณะบางประการของคนจนในประเทศไทย	16
การกระจายรายได้	16
ทฤษฎีการกระจายรายได้	18
เครื่องมือที่ใช้วัดการกระจายรายได้	23
การทบทวนวรรณกรรม	25
งานศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกัน ในการกระจายรายได้ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้(Source of Income)	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจาย รายได้จำแนกตามลักษณะของกลุ่มย่อยประชากร(Population Subgroups)	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
การนำเสนอและรายงานผล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 การคำนวณหา Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence)	45
ตอนที่ 2 มิติทางด้านรายได้	47
ตอนที่ 3 มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	53
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการศึกษา	59
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	68
ก แบบสอบถาม	69
ข ตารางราคาสินค้า ปี 2550	74
ค ตารางแสดงการคำนวณความแตกต่างของครัวเรือนมิติทางด้านรายได้	85
ง ตารางแสดงการคำนวณความแตกต่างของครัวเรือนมิติทางด้านรายจ่าย	111
ประวัติผู้ศึกษา	137

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	ช่องว่างความยากจน ความรุนแรงปัญหาความยากจน เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน .. 2
ตารางที่ 1.2	สัดส่วนรายได้ของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ปี 2541-2550 3
ตารางที่ 1.3	สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากร ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2541-2550 3
ตารางที่ 1.4	สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ปี 2541-2550 4
ตารางที่ 1.5	สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ปี 2531-2550 5
ตารางที่ 4.1	เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) ภาคเหนือและจังหวัด ปี 2550 46
ตารางที่ 4.2	สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ปี 2550 47
ตารางที่ 4.3	สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ปี 2550 ของบ้านน้ำล้อม ต.เกาะคา อําเภอเกาะคา จังหวัดลำปางจังหวัดลำปาง 48
ตารางที่ 4.4	สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ปี 2550 49
ตารางที่ 4.5	สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากร ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2550 53
ตารางที่ 4.6	สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากร ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2550 ของบ้านน้ำล้อม 54
ตารางที่ 4.7	สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ปี 2550 ... 55

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 เส้นโค้งลอเรนซ์แสดงการกระจายรายได้ของครัวเรือน	23
ภาพที่ 3.1 การสุ่มหาคครัวเรือนตัวอย่าง	37
ภาพที่ 4.1 มิติทางด้านรายได้เรียงลำดับรายได้จากน้อยไปหามาก	43
ภาพที่ 4.2 มิติทางด้านรายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเรียงรายจ่ายจากน้อยไปหามาก	44
ภาพที่ 4.3 การคำนวณหาความแตกต่างของรายได้ในครัวเรือนแต่ละคู่	50
ภาพที่ 4.4 เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายได้ คัดแปลงจากตารางที่ 4.2 ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ	51
ภาพที่ 4.5 เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายได้ ของหมู่บ้านน้ำล้อม	52
ภาพที่ 4.6 การคำนวณหาความแตกต่างของรายจ่ายในครัวเรือนแต่ละคู่	56
ภาพที่ 4.7 เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค คัดแปลงจากตารางที่ 4.5 ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ	57
ภาพที่ 4.8 เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของหมู่บ้านน้ำล้อม	58

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความยากจนได้กลายเป็นปัญหาในเชิงระบบและ โครงสร้างระดับชาติที่สั่งสมมานาน ในสังคมไทยจนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความยั่งยืนของการพัฒนาประเทศ แม้ว่าภาครัฐจะให้ความสนใจในการแก้ปัญหาความยากจนมาโดยตลอด แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้นให้บรรลุผลได้อย่างจริงจัง ขณะที่สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้ปัญหาความยากจนมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ปัญหาความยากจนจึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

ในช่วงก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นช่วงที่ประเทศไทย อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูง ทำให้คนมีงานทำในระดับเต็มที่และมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปัญหาความยากจนบรรเทาลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้จำนวนคนจนทางด้านรายได้ หรือผู้ที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความยากจน มีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จากที่เคยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32.6 ของประชากรทั้งประเทศ หรือจำนวน 17.9 ล้านคน ในปี 2531 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 11.4 ของประชากรหรือประมาณ 6.8 ล้านคน ในปี 2539 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 เศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหดตัว จำนวนคนว่างงานเพิ่มขึ้น ระดับรายได้เริ่มลดลง ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 8.1 ทำให้คนบางกลุ่มไม่สามารถปรับตัวตามภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบให้สัดส่วนคนจนเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 17.46 หรือเป็นจำนวนคนจน 10.2 ล้านคน ในปี 2541 สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจมีผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาความยากจน แม้ระบบเศรษฐกิจเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวขึ้นในปี 2543 แต่สัดส่วนคนจนยังไม่ลดลง กลับสวนทางกับทิศทางการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจคนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.98 คิดเป็นจำนวนคนจน 12.6 ล้านคน

หลังการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2543 - 2545 เริ่มส่งผลต่อการขยายตัวระดับรายได้ของคนไทยดีขึ้น โดยที่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพดี อัตราเงินเฟ้อไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก มีผลให้ปัญหาความยากจนลดลงอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2545 สัดส่วนความยากจนได้ลดลงเหลือร้อยละ 14.93 คิดเป็นจำนวน 9.1 ล้านคน หรือลดลง 3.5 ล้านคนเมื่อเทียบกับปี 2543

และต่อจากนั้นความรุนแรงปัญหาความยากจนก็ได้ลดระดับลงมาเรื่อยๆ ซึ่งในปี 2549 สัดส่วนคนจนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 9.55 คิดเป็นจำนวนคนจน 6.1 ล้านคน นับเป็นความสำเร็จที่เกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่จะลดสัดส่วนคนยากจนเหลือร้อยละ 12 ภายในสิ้นปี 2549 โดยในแผนดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบ ด้วยการกระจายโอกาสให้คนจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐ มีการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพคนจนให้สามารถก่อร่างสร้างตัวและพึ่งตนเองได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปรับกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อคนจนให้ได้รับโอกาส สิทธิ และความเป็นธรรมอย่างทัดเทียมกับกลุ่มอื่นในสังคม

ตารางที่ 1.1 : ช่องว่างความยากจน ความรุนแรงปัญหาความยากจน เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน

	2541	2543	2545	2547	2549	2550
ช่องว่างความยากจน	3.35	4.24	2.75	2.01	1.81	1.45
ความรุนแรงปัญหาความยากจน	0.99	1.30	0.81	0.56	0.53	0.41
เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)	1,130	1,135	1,190	1,242	1,386	1,443
สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)	17.46	20.98	14.93	11.16	9.55	8.48
จำนวนคนจน (ล้านคน)	10.2	12.6	9.1	7.0	6.1	5.4
ประชากรทั่วประเทศ (ล้านคน)	58.7	59.9	61.2	62.9	63.4	63.9

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้ ศศช.

แม้ว่าความยากจนซึ่งวัดโดยใช้เส้นความยากจน เป็นการคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเฉลี่ยของปัจเจกบุคคลในระดับครัวเรือนที่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านอาหารและสินค้าบริการจำเป็นพื้นฐานอื่นๆ จะลดระดับความรุนแรงลงอยู่เรื่อยๆ ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา แต่ความยากจนยังเป็นปัญหาหลัก เพราะหากต้องการพัฒนาประเทศให้นำไปสู่ความเจริญแบบยั่งยืนแล้ว ก็จะต้องพัฒนาคนเป็นอันดับแรก จากข้อมูลปี 2550 สัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ 8.48 ของจำนวนประชากร หรือเป็นจำนวนคนจน 5.4 ล้านคน ลดลงจากปี 2541 ซึ่งมีสัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ 17.46 ของจำนวนประชากร หรือเป็นจำนวนคนจน 10.2 ล้านคน ดังนั้นการพัฒนาประเทศก็จะต้องทำให้ประชากรอยู่ดีมีสุขด้วยการลดจำนวนจำนวนคนจนลง มิให้เพิ่มขึ้นเพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ในด้านการกระจายรายได้ มีการวัดการกระจายแบ่งออกเป็น 2 มิติคือ การวัดตาม
สัดส่วนรายได้ของประชากร และการวัดตามสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร

ตารางที่ 1.2 : สัดส่วนรายได้ของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายได้ (Quintile by Income)
ปี 2541-2550

กลุ่มประชากรตามระดับรายได้	ปี 2541-2550					
	2541	2543	2545	2547	2549	2550
กลุ่ม 20% ที่ 1 (จนที่สุด)	4.30	3.95	4.23	4.54	3.84	4.30
กลุ่ม 20% ที่ 2	7.75	7.27	7.72	8.04	7.67	8.01
กลุ่ม 20% ที่ 3	12.00	11.50	12.07	12.41	12.12	12.42
กลุ่ม 20% ที่ 4	19.82	19.83	20.07	20.16	20.08	20.22
กลุ่ม 20% ที่ 5 (รวยที่สุด)	56.13	57.45	55.91	54.86	56.29	55.06
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
สัดส่วนกลุ่มที่5/กลุ่มที่1(เท่า)	13.06	14.55	13.23	12.10	14.66	12.81

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม ศศช.

ตารางที่ 1.3 : สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากร ตามระดับ
รายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2541-2550

กลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย	ปี 2541-2550					
	2541	2543	2545	2547	2549	2550
กลุ่ม 20% ที่ 1 (รายจ่ายน้อยที่สุด)	6.49	6.15	6.32	6.17	6.15	6.64
กลุ่ม 20% ที่ 2	10.00	9.60	9.91	9.76	9.90	10.35
กลุ่ม 20% ที่ 3	14.16	13.65	14.06	13.93	14.22	14.60
กลุ่ม 20% ที่ 4	21.30	20.86	20.93	20.77	21.19	21.48
กลุ่ม 20% ที่ 5 (รายจ่ายมากที่สุด)	48.05	49.74	48.78	49.37	48.54	46.93
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
สัดส่วนกลุ่มที่5/กลุ่มที่1 (เท่า)	7.40	8.09	7.72	8.00	7.90	7.07

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม ศศช.

จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่างๆพบว่า มีทิศทางของการกระจายรายได้ของกลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำสุด 20% แรก จะมีส่วนแบ่งรายได้ต่อรายได้ทั้งประเทศในสัดส่วนต่ำมากและไม่ขยับเพิ่มขึ้นเลย จากส่วนแบ่งรายได้ร้อยละ 4.30 ในปี 2541 และในปี 2550 ก็ยังคงมีส่วนแบ่งของรายได้ อยู่เท่าเดิม ในส่วนของกลุ่มคนที่มีรายจ่ายน้อยที่สุด 20% แรก จะมีสัดส่วนของรายจ่ายอยู่ที่ร้อยละ 6.49 ในปี 2541 และเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี 2550 ร้อยละ 6.64

ในขณะที่เดียวกันคนที่มีรายได้สูงที่สุด 20% กลับมีส่วนแบ่งรายได้ลดลงจากร้อยละ 56.13 เป็น 55.06 และส่วนแบ่งของรายจ่ายลดลงจากร้อยละ 48.05 เป็น 46.93 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำสุด 20% แรก กับคนที่มีรายได้สูงที่สุด 20% ก็ลดลงเช่นกันจาก 13.06 เท่าในปี 2541 เป็น 12.81 เท่าในปี 2550 และความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่มีรายจ่ายต่ำสุด 20% แรก กับคนที่มีรายจ่ายสูงที่สุด 20% ก็ลดลง จาก 7.40 เท่าในปี 2541 เป็น 7.07 เท่าในปี 2550

นั่นแสดงว่าสถานการณ์การกระจายรายได้ของประเทศตั้งแต่ปี 2541 ถึงปี 2550 พบว่า ในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ส่งผลให้เกิดความผันผวนของรายได้ที่ไม่แน่นอนจึงทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวผันผวนตามไปด้วยในระหว่างปี 2541 ถึง 2550 แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่า การกระจายรายได้ปรับตัวดีขึ้นจากเดิมเล็กน้อยโดยค่าสัมประสิทธิ์ในมิติทางด้านรายได้ ลดลงจาก 0.507 ในปี 2541 เป็น 0.499 ในปี 2550 และ ค่าสัมประสิทธิ์ในมิติทางด้านรายจ่าย ลดลงจาก 0.409 ในปี 2541 เป็น 0.397 ในปี 2550 แต่ก็ยังลดลงไม่ถึงจุดที่น่าพอใจ

ตารางที่ 1.4 : สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ปี 2541-2550

ปี พ.ศ.	ทั่วประเทศ
2541	0.507
2543	0.522
2545	0.507
2547	0.493
2549	0.515
2550	0.499

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

ตารางที่ 1.5 :สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค
ปี 2531-2550

ปี พ.ศ.	ทั่วประเทศ
2541	0.409
2543	0.428
2545	0.418
2547	0.425
2549	0.418
2550	0.397

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่าการกระจายรายได้ของประเทศในรอบกว่า 10 ปีที่ผ่านมา มีความเหลื่อมล้ำกันมากและเกือบไม่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ กลุ่มคนรวยสุด 20% สุดท้าย มีส่วนแบ่งรายได้รวมกันเกินครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมด ในขณะที่คนส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ของประเทศมีส่วนแบ่งรายได้เพียงหนึ่งในสี่ของรายได้ทั้งหมดเท่านั้น

ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นพบว่าความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ จะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ ทำให้ประเทศไม่สามารถพัฒนาไปสู่ความเจริญแบบยั่งยืนได้ ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่นั้นจะต้องอยู่ในรูปของการลดหรือกำจัดความยากจน ความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ และการว่างงาน ไม่ใช่จะคำนึงถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวของประชากรให้เพิ่มขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่ง ดัดลีย์ ซีเยอร์ (Dudley Seers) ได้กล่าวว่า “แม้ประเทศหนึ่งจะมีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นอย่างมากแต่หากประเทศนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจน การว่างงานและความไม่เท่าเทียมของรายได้ของประชาชนในประเทศได้แล้วก็ไม่อาจเรียกได้ว่าการพัฒนาขึ้นในประเทศนี้ (Seers 1969)”

แต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ได้สำรวจเป็นภาพรวมระดับประเทศ หากในระดับที่เล็กที่สุดเช่น ในระดับหมู่บ้านสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ จะมีลักษณะอย่างไร มีความสอดคล้องกับภาพรวมในระดับประเทศหรือไม่ โดยเฉพาะหมู่บ้านในเขตชนบทที่กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ปลูกข้าวเป็นหลัก อยู่ไม่ห่างไกลจากชุมชนเมือง

มากนัก และเป็นหมู่บ้านที่ไม่ได้รับการสำรวจจากสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ.2550 ผู้ศึกษาจึงเลือกหมู่บ้านน้ำล้อม หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เป็นกรณีศึกษา

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อทราบสัดส่วนของคนจนและลักษณะของการกระจายรายได้ในบ้านน้ำล้อม หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม เฉพาะสภาพของพื้นที่ที่ทำการศึกษา

2.2 เพื่อทดลองวิเคราะห์ข้อมูลในระดับพื้นที่เปรียบเทียบกับข้อมูลระดับประเทศ

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาลักษณะของสัดส่วนคนจน และการกระจายรายได้ระดับหมู่บ้าน เฉพาะกรณีบ้านน้ำล้อม หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในช่วงปี 2550 เท่านั้น เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน นั้น เป็นการสำรวจทั่วไปทั้งประเทศ ซึ่งมีปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคมจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง แต่การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะรายได้และรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในปี พ.ศ.2550 ที่เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและเหมาะสมกับพื้นที่เท่านั้น โดยศึกษาใน 2 มิติ ดังนี้

มิติทางด้านรายได้จะสำรวจเฉพาะแหล่งรายได้หลักกล่าวคือแหล่งรายได้จากการทำงานที่เป็นค่าจ้างแรงงานและการประกอบอาชีพ และแหล่งรายได้อื่นที่มีใ้จากการทำงาน เช่นเงินสงเคราะห์ต่าง ๆ หรือเงินที่ได้รับมาโดยมิได้ออกแรงทำงาน ซึ่งไม่ลงไปถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการหารายได้ รวมถึงทรัพย์สินหนี้สินและการย้ายถิ่น

มิติทางด้านรายจ่ายนอกจากจะสำรวจค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนแล้ว ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ ก็จะทำการสำรวจเฉพาะที่บริโภคเป็นประจำสม่ำเสมอเพียงในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาของการสำรวจเท่านั้น

4. ข้อจำกัดในการศึกษา

4.1 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาไม่ได้คำนึงถึงรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินเช่นการถือครองทรัพย์สิน และรายได้จากการกู้ยืมเงิน

4.2 ในส่วนของค่าใช้จ่ายผู้ศึกษาไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการบริโภคที่ไม่ต้องจ่ายเงินเช่น การบริโภคอาหารที่ตนเองมี เช่น ข้าวจากการทำนาของตนเอง พืชผักที่ตนเองปลูกไว้บริโภคเอง และการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง เป็นต้น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เส้นความยากจน เป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจนโดยคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเฉลี่ยของปัจเจกบุคคลในระดับครัวเรือนที่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านอาหารและสินค้าบริการจำเป็นพื้นฐานอื่นๆ ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดภาวะความยากจน โดยมีแนวคิดที่ว่า ครัวเรือนต่างขนาด ต่างพื้นที่ มีแบบแผนการบริโภค มาตรฐานการครองชีพที่แตกต่างกัน แต่ได้รับอรรถประโยชน์ (utility) เท่ากัน ทำให้เส้นความยากจนนี้มีคุณลักษณะสำคัญคือ มีความจำเพาะ (specificity) ตามคุณลักษณะของครัวเรือน ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ (comparability) จากอรรถประโยชน์ที่เท่ากัน อีกทั้งนำการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) มาใช้ประกอบการคำนวณ

5.2 สัดส่วนคนจน คำนวณจากจำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วย จำนวนประชากรทั้งหมด คูณด้วย 100

5.3 ค่าสัมประสิทธิ์จินี เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 ยิ่งค่าเข้าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ยิ่งมีมากขึ้น โดยคำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่างเส้นโค้งลอเรนซ์ (Lorenz curve) ของการกระจายรายได้กับเส้นการกระจายรายได้สัมบูรณ์เป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายได้สัมบูรณ์ทั้งหมดเป็นตัวหาร ในขณะที่ คำนี จินี (Gini index) เป็นค่าสัมประสิทธิ์ จินี เมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ โดยคิดจากค่าสัมประสิทธิ์ จินี คูณด้วย 100

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ในอีกมิติหนึ่งสอดคล้องและสะท้อนกับลักษณะที่เป็นจริงของหมู่บ้านที่ทำการศึกษา

6.2 ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจในเบื้องต้นสำหรับงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับงานวิจัยในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายรายได้และความยากจน

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระจายรายได้และความยากจนนั้น ได้มีนักปราชญ์ นักคิดหลายท่านให้ความสนใจในการศึกษาอยู่มากเนื่องจากหากประชาชนมีการกระจายรายได้ที่ดีและสามารถหลุดพ้นจากความยากจนไปได้ ก็จะนำไปสู่ความกินดีอยู่ดีและประเทศก็จะสามารถพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองไปได้ในที่สุด ซึ่งหลายท่านได้มีแนวคิดที่พอจะสังเขปได้ดังนี้

1.1 ความยากจน สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP, 2000) ได้จำแนกนิยาม “ความยากจน” เป็นความยากจนเชิงรายได้ (Income Poverty) และความยากไร้ของคน (Human Poverty) โดยจำแนกนิยามของความยากจนเชิงรายได้ (Income Poverty) เป็นสองนัยยะคือ “ความยากจนขั้นแค้น” (Extreme Poverty) หมายถึงการขาดแคลนรายได้ที่เพียงพอสำหรับบริโภคอาหารเพื่อยังชีพ ซึ่งอ้างอิงกับระดับความต้องการสารอาหารขั้นต่ำของร่างกาย เป็นความยากจนสัมบูรณ์ และ “ความยากจนโดยรวม” (Overall Poverty) หมายถึงการขาดแคลนรายได้ที่เพียงพอต่อความจำเป็นในการดำรงชีพที่มีใช้อาหาร เช่น เครื่องนุ่งห่ม สาธารณูปโภค และที่อยู่ รวมทั้งอาหารตามความต้องการของร่างกาย เป็นความยากจนสัมพัทธ์ (ซึ่งการวัดจะเปรียบเทียบรายได้ของกลุ่มคนที่จนที่สุดกับคนที่รวยกว่า) ในขณะเดียวกันก็ได้ให้นิยาม ความยากไร้ของคน (Human Poverty) ว่าหมายถึงการขาดแคลนขีดความสามารถขั้นพื้นฐาน ได้แก่ไม่รู้หนังสือ ทักษะการทำงาน สุขภาพของมารดาไม่ดี และการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ (ซึ่งวัดโดยอ้อมจากการเข้าไม่ถึงบริการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการคงระดับขีดความสามารถของทุนมนุษย์ เช่น ไฟฟ้า สาธารณูปโภค การศึกษา การคมนาคมสื่อสารและน้ำสะอาดสำหรับดื่ม เป็นต้น)

จากบทความที่สรุปสถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้นิยามความยากจนไว้ดังนี้

เมื่อกล่าวถึง “ความยากจน” โดยทั่วไปจะหมายถึงความยากจนในเชิงเศรษฐกิจ (Monetary Dimension) นั่นคือพิจารณาที่ระดับรายได้ หรือฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลว่ามีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำหรือมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นต่ำที่ยอมรับในแต่ละสังคม เมื่อนิยามความยากจนอิงกับการขาดแคลนรายได้เช่นนี้เครื่องมือที่ใช้ในการ

วัดสภาวะความยากจนจึงใช้รายได้หรือรายจ่ายของครัวเรือน และแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็จะมุ่งเน้นที่การเพิ่มรายได้ของครัวเรือน โดยการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต และกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่ดำเนินการโดยคนจน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของตลาดในด้านต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อคนจน ตลอดจนการให้เงินอุดหนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพคนชรา เป็นต้น

ปัจจุบันได้มีแนวคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยในมุมมองใหม่นี้มิได้พิจารณาเฉพาะการมีรายได้น้อยหรือการบริโภคน้อยเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงมิติอื่นๆ ที่มีใช้ตัวเงิน (Non-monetary Dimension) ดังที่ปรากฏอยู่ในคำนำของรายงานการพัฒนาโลก 2000/2001 เรื่องการขจัดความยากจน ดังนี้ "ความยากจน มิได้จำกัดแต่เพียงการมีรายได้น้อยและการบริโภคน้อยเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการขาดโอกาสด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล และโอกาสอื่นในการพัฒนาคน การไร้ซึ่งอำนาจ การขาดสิทธิขาดเสียง ตลอดจนการตกอยู่ในความเสี่ยง และความหวาดกลัว"

เมื่อนิยามความยากจนอิงกับมิติด้านอื่นๆ ที่กว้างขึ้น เช่น ความขาดแคลนโอกาสในด้านต่างๆ และขาดแคลนอำนาจและสิทธิของบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดสภาวะความยากจนจึงกว้างขึ้นเช่นกัน นั่นคือผู้ที่ศักยภาพของคนจนได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาอย่างไร เช่น การขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมต่างๆ ของรัฐ อาทิ การศึกษา การสาธารณสุขควบคู่ไปกับการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน ทุน และตลาด ตลอดจนการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรและอำนาจทางการเมืองให้กับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

1.1.1 การวัดสภาวะความยากจน จากนิยาม "ความยากจน" ที่มีกรอบแนวคิดหลากหลายทั้งที่เป็นความต้องการเชิงวัตถุและที่มีชีวิตวัตถุ ทั้งนี้ในการวัดความยากจนนั้นสามารถจำแนกเป็นการวัดแบบมิติเดียว (unidimensional measurement ส่วนมากวัดมูลค่าที่เป็นตัวเงิน) หรือการวัดแบบหลายมิติ (multidimensional measurement ปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกัน) ซึ่งกระบวนการในการวัดเป็นทั้งการประเมินโดยตรงหรือการประเมินโดยอ้อม ทั้งนี้ในรายงานทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับ "การวัดสภาวะความยากจน" ขององค์การพัฒนาระหว่างประเทศชาติ โดย Julio Boltvinik (2000) ได้ประมวลวิธีการวัดความยากจนที่ใช้กันในกลุ่มประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จำแนกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ การวัดความยากจนเชิงเปรียบเทียบ และการวัดความยากจนแบบสัมบูรณ์หรือกึ่งสัมบูรณ์ การวัดความยากจนเชิงเปรียบเทียบวิธีการนี้เป็นการจำแนกประชาชนตามชั้นของรายได้และกำหนดให้คนจนคือกลุ่มคนที่จำแนกอยู่ในชั้นรายได้ระดับใดระดับหนึ่ง เช่น กลุ่มคนที่อยู่ในร้อยละสิบหรือกลุ่มร้อยละยี่สิบที่มีรายได้ต่ำสุด หรือร้อยละสามสิบแล้วแต่จะกำหนดขึ้น หรือ กำหนดเส้นความยากจนเทียบเป็นสัดส่วนกับค่าเฉลี่ยของรายได้ (หรือค่ามัธยฐานหรือค่าพิสัยของรายได้) หรือในบางประเทศกำหนดความยากจนจากระดับรายได้ที่สะท้อนสัดส่วน

การใช้จ่ายเพื่ออาหารอยู่ในระดับสูงสุด (หรือเรียกว่าค่าสัมประสิทธิ์ของ Engel) เป็นต้น การวัดความยากจนแบบสัมบูรณ์หรือกึ่งสัมบูรณ์วิธีการวัดความยากจนแบบสัมบูรณ์ที่ใช้กันอยู่ทั่วไปนั้นสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย การวัดโดยตรงแบบหลากหลายมิติ (multidimensional-direct method) การวัดโดยอ้อมแบบมิติเดียว (unidimensional -indirect method) และการวัดแบบผสมผสานหลากหลายมิติ (multidimensional-combined method) กล่าวคือ

1.1.1.1 การวัดโดยตรงแบบหลากหลายมิติ (multidimensional-direct method)

การวัดแบบหลากหลายมิตินี้มีทั้งที่เป็นการวัดระดับความยากจนระดับบุคคลและ/หรือครัวเรือนกับระดับประเทศและหรือภูมิภาค และมีทั้งที่กำหนดและมิได้กำหนดระดับความยากจนที่ชัดเจน การวัดที่มีการกำหนดระดับความยากจนที่ชัดเจนนั้น โดยทั่วไปจะใช้ระดับความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นเกณฑ์ หากบุคคลหนึ่ง บุคคลใด ไม่บรรลุซึ่งระดับความต้องการดังกล่าวแล้วถือว่าบุคคลนั้น “ยากจน” เป็นการวัดภาวะความยากจนของบุคคล/ครัวเรือนโดยตรง

สำหรับการวัดแบบที่ไม่มีการกำหนดระดับความยากจนที่ชัดเจนนั้น โดยมากจะเป็นการจัดลำดับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ อย่างไรก็ตามในแต่ละมิติของการพัฒนา (เช่นการรู้หนังสือ หรือ การเข้าถึงน้ำสะอาด หรือบริการพื้นฐานอื่น ๆ) จะมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ และนำมาจัดลำดับตามสัดส่วนของประชากรที่อยู่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ เป็นช่องว่างการเข้าถึงบริการ ทั้งนี้การวิเคราะห์อาจแยกพิจารณาตัวแปร (ของแต่ละมิติที่ให้ความสำคัญ) หรือวิเคราะห์เป็นดัชนีรวม (composite index) โดยให้นำน้ำหนักแต่ละตัวแปร จากนั้นจึงนำมาเรียงลำดับตามความขัดสนจากมากไปหาน้อย นอกจากนี้ยังมีวิธีการอื่นที่พัฒนาต่อเนื่องจากวิธีการข้างต้นเพื่อให้สามารถระบุถึงครัวเรือนที่ยากจนได้ ตัวอย่างของการวัดภาวะความขัดสนโดยวิธีการนี้ก็คือดัชนีวัดความยากจนปี 1997 (Human Poverty Index 1997) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ที่ใช้วัดในระดับประเทศ หนึ่งจุดอ่อนของวิธีการวัดโดยตรงแบบหลากหลายมิติก็คือไม่สามารถบ่งชี้ถึงช่วงห่าง (Gap) และความรุนแรง (severity) ของระดับความยากจนได้

1.1.1.2 การวัดโดยอ้อมแบบมิติเดียว (unidimensional-indirect method)

การวัดภาวะความยากจนโดยทางอ้อมคือการตีมูลค่าความต้องการขั้นพื้นฐานดังกล่าวเป็นค่าเงินเป็น “เส้นความยากจน” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับระดับรายได้ (หรือรายจ่ายเพื่อการบริโภค) ของบุคคล/ครัวเรือน ซึ่งหากอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน ก็จัดว่าบุคคลหรือครัวเรือนนั้นยากจน วิธีการนี้อาจจำแนกได้เป็นแบบที่กำหนดเส้นความยากจนโดยคำนวณจากความต้องการบริโภคสินค้าและบริการขั้นต่ำกับอีกแนวทางหนึ่งซึ่งรวมปัจจัยอื่น ๆ เช่นเวลา การเข้าถึงบริการสาธารณะ และการเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ โดยประเมินทุกอย่างเป็นมูลค่าที่เป็นตัวเงินเช่นกัน

ทั้งนี้ในการกำหนด “เส้นความยากจน” นั้น ยังจำแนกวิธีการเป็นการกำหนดเส้นความยากจนโดยใช้สัดส่วนความต้องการในการบริโภคอาหาร (ที่พอเพียงต่อความต้องการของร่างกาย) ผนวกกับความต้องการสินค้าอื่นเป็นสัดส่วนกับความต้องการอาหาร ซึ่งการกำหนดเส้นความยากจนเพื่อวัดความยากจนโดยวิธีนี้ยังแยกย่อยได้อีกในเรื่องแบบแผนการบริโภคที่จะยึดเป็นมาตรฐานของแต่ละสังคมในการกำหนดสัดส่วนความต้องการอาหารต่อสินค้าอื่นว่าจะใช้สัดส่วนการบริโภคของกลุ่มคนจน ของกลุ่มประชากรทั่วไป หรือของกลุ่มประชากรอ้างอิงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เป็นเกณฑ์ อนึ่งเส้นความยากจนของประเทศไทยที่ใช้อยู่โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็จัดทำขึ้นด้วยวิธีการนี้ โดยใช้แบบแผนการบริโภคอาหารของประชาชนทั่วไปเป็นเกณฑ์และกำหนดสัดส่วนการบริโภคอาหารคิดเป็นร้อยละ 60 ของการบริโภครวม

เมื่อทำการวัดด้วยวิธีนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้คือสัดส่วนของประชากรที่มีรายได้หรือรายจ่ายต่ำกว่าระดับเส้นความยากจนที่กำหนดขึ้น (head count ratio) โดยตัวชี้วัดภาวะความยากจนในกลุ่มนี้ยังมีดัชนีวัดช่องว่างหรือช่วงห่างจากเส้นความยากจน (poverty gap) เพื่อบ่งชี้ว่าคนจนเหล่านั้นมีระดับรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนมากน้อยเพียงใด และดัชนีความรุนแรงของความยากจน (severity of poverty) ซึ่งบ่งชี้ภาวะการกระจายรายได้ในกลุ่มคนจนที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ซึ่งมักใช้สำหรับเปรียบเทียบความรุนแรงของความยากจนระหว่างกลุ่มประชาชนในห้วงเวลาต่างกัน) โดยการวัดสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) หรือ Head Count Ratio เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดสัดส่วนคนจนจากจำนวนประชากรที่ทำการศึกษา โดยคำนวณจากจำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วย จำนวนประชากรทั้งหมด คูณด้วย 100 หรือจากสูตรการคำนวณดังนี้

$$P_0 = \frac{N_p}{N}$$

P_0 = สัดส่วนคนจน

N_p = จำนวนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน

N = จำนวนประชากรทั้งสิ้น

ในการวัดกลุ่มนี้ยังมีอีกวิธีการหนึ่งคือการกำหนดตะกร้าสินค้าและบริการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับดำรงชีพทั้งที่เป็นสินค้าอาหารและมีโซอาหาร (ตัวอย่างเช่น ในแต่ละปี คนแต่ละคนต้องใช้ เสื้อผ้าก็ชุด รองเท้าก็คู่) และนำต้นทุนค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการขั้นต่ำดังกล่าวมาใช้เป็นเส้นความยากจน ซึ่งวิธีการนี้ปัจจุบันไม่ค่อยใช้

1.1.1.3 การวัดแบบผสมผสานหลายมิติ (multidimensional-combined method) แม้ว่าวิธีการที่ใช้เงินมาวัดภาวะความยากจนจะได้รับความนิยม และใช้กันอย่างแพร่หลาย ทว่าก็มีจุดอ่อนเนื่องจากมาตรฐานการดำรงชีพในแต่ละสังคมจะกำหนดรูปแบบความต้องการสินค้าและบริการของบุคคลในสังคม ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนาที่มีวิถีชีวิตพึ่งพิงธรรมชาติ “เงิน” ไม่อาจสะท้อนถึงการได้มาหรือการเข้าถึงมิติต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในวิถีของสังคมนั้น ๆ หรือในประเทศที่พัฒนาแล้วคนในสังคมนั้นก็อาจละเลยการใช้จ่ายเพื่อสิ่งจำเป็นพื้นฐานได้ แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีรายได้เพียงพอก็ตาม โดยยกตัวอย่างกรณีของสหรัฐอเมริกาที่คนมีรายได้สูงแต่มาตรฐานสังคมให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่น เช่นรถยนต์ โทรศัพท์มากกว่าปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทำให้คนอเมริกันกว่า 43 ล้านคน ขาดหลักประกันด้านสุขภาพ ดังนั้นจะเห็นว่ามาตรฐานการดำรงชีพในแต่ละสังคมอาจดูถูกรายการไปจากการใช้จ่ายที่จำเป็นได้ ขึ้นอยู่กับความสนใจของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวหรือในสังคม ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของบุคคลมากกว่ารายได้ ทั้งยังยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ กรณีผู้ต้องขัง และผู้ป่วยหนัก ซึ่งอาจมีรายได้สูงแต่ขาดอิสรภาพที่จะเคลื่อนไหวโดยเสรี Amartya Sen เห็นว่าควรพิจารณาความยากจนจากภาวะความขัดสนที่เกิดขึ้นแล้วทำให้บุคคล/ชุมชนนั้น ๆ ขาดศักยภาพในการดำรงชีพตามมาตรฐานปกติหรือตามที่คนต้องการได้ มากกว่าการใช้กรอบของรายได้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาภาวะความยากจน

จากข้อจำกัดของการใช้มูลค่าทางการเงินเป็นมาตรวัดความยากจนข้างต้น บางองค์กรหรือบางประเทศจึงใช้วิธีการวัดความยากจนที่ผสมผสานระหว่างการวัดโดยตรงกับการวัดทางอ้อม เช่นแนวทางของประเทศสวีเดนในด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมและความขัดสนในการดำรงชีวิต (Social Progress Index :Lifetime Deprivation) เป็นต้น ซึ่งบางวิธีการเหล่านี้บ้างเป็นการจัดลำดับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ หรือกลุ่มประชากรตามเศรษฐกิจ บ้างก็ใช้วัดจำนวนคนหรือครัวเรือนที่อยู่ต่ำกว่าระดับความยากจน หรือความขัดสนในเรื่องนั้น ๆ ที่กำหนดขึ้น

1.1.2 การวัดความยากจนในประเทศไทย มิติของการวัดความยากจน โดยทั่วไป การวัดความยากจนในประเทศกำลังพัฒนาควรจะใช้ค่าใช้จ่ายเป็นตัวแทนความกินดีอยู่ดีของบุคคลมากกว่าการใช้รายได้ ทั้งนี้เพราะมีข้อสนับสนุนทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ คือในทางทฤษฎี ค่าใช้จ่ายเป็นตัวชี้ให้เห็นแบบแผนการบริโภคของครัวเรือนว่าเป็นอย่างไร ส่วนในทางปฏิบัติคือเราสามารถเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายได้ของครัวเรือนเกษตรได้แม่นยำกว่าข้อมูลรายได้ เพราะเกษตรกรมักจะมีจดจำตัวเลขการใช้จ่ายได้ดีกว่าตัวเลขรายได้ แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งๆ ที่ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา แต่ใช้การวัดความยากจนทางด้านรายได้

1.1.2.1 การวัดความยากจนสัมบูรณ์ด้านรายได้ของประเทศไทยความยากจนสัมบูรณ์ในมิติด้านรายได้ "คนจน" หมายถึง คนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ซึ่งเส้นความยากจนนี้คำนวณขึ้นมาโดยคำนึงถึงความต้องการอาหารและสินค้าอุปโภคที่จำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำของครัวเรือน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าคนจนก็คือคนที่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารและสินค้าจำเป็นพื้นฐานขั้นตํานั้นเอง แนวคิดในการคำนวณเส้นความยากจนสำหรับประเทศไทยแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1) เส้นความยากจนเดิมนานาชาติโลกได้เริ่มต้นศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2505/06 พิจารณาจากความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยแยกเป็นความจำเป็นด้านอาหารและสินค้าอุปโภคของคนไทยตามหลักสากลที่ธนาคารได้ริเริ่มขึ้น (คนไทยโดยเฉลี่ยต้องการพลังงาน 1,978 แคลอรีต่อวัน และอาจมีการปรับลดลงสำหรับประชากรที่เป็นเด็ก) วิธีการคำนวณเส้นความยากจนในปีต่อๆ มา อาทิ Medhi 1985; World Bank 1985; เมธีและปราณี 2528; Suganya and Somchai 1988 และ Isara 1999 เป็นเพียงแต่ปรับเส้นความยากจนเดิมด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (consumer price index - CPI) จุดอ่อนของเส้นความยากจนเดิม คือการใช้ค่าเฉลี่ยความต้องการสารอาหารต่อวันต่อคน โดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องอายุและเพศ ดังนั้นเส้นความยากจน ที่พัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จึงไม่สามารถสะท้อนแบบแผนการบริโภคในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร นอกจากนี้ยังไม่สะท้อนความแตกต่างในระดับราคาสินค้าในพื้นที่ (เมืองและชนบท)

2) เส้นความยากจนใหม่โดย Kakwani and Medhi (1998) ซึ่งได้จัดทำขึ้นภายในกองประเมินผลการพัฒนาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) นับเป็นเส้นความยากจนของทางการ เส้นความยากจนใหม่นี้สามารถวัดความยากจนได้ในระดับบุคคล ครัวเรือน พื้นที่ จังหวัด ภูมิภาคจนถึงระดับประเทศ โดยพิจารณาจากความจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำของปัจเจกบุคคล ทั้งด้านอาหารและสินค้าอุปโภค หากครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ถือว่าเป็นครัวเรือนยากจน

1.1.2.2 ขั้นตอนการคำนวณเส้นความยากจนใหม่ ซึ่งประกอบขึ้นด้วยเส้นความยากจน 2 ด้านคือ

1) เส้นความยากจนด้านอาหาร คำนวณความต้องการสารอาหารหรือพลังงานระดับครัวเรือน โดยคำนวณปริมาณความต้องการพลังงานของสมาชิกในครัวเรือนตามมาตรฐานภาวะโภชนาการที่เหมาะสมของคนไทย (แยกตามอายุ และเพศ) เป็นการคำนวณค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคอาหารต่อเงินหนึ่งบาท โดยใช้ตะกร้าอาหารเฉลี่ยของทุกภูมิภาคแปลงให้เป็นปริมาณแคลอรีหรือสารอาหารที่ซื้อหาได้จากเงินแต่ละบาท โดยใช้สูตรการแปลงค่า (conversion

factor) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขกล่าวอีกนัยหนึ่งเส้นความยากจนด้านอาหาร คือ จำนวนเงินที่ครัวเรือนต้องใช้ในการซื้อหาพลังงาน (แคลอรี) ที่จำเป็นสำหรับสมาชิกในครัวเรือน

2) เส้นความยากจนด้านค่าใช้จ่ายอื่นที่มีให้อาหาร ใช้วิธีการคำนวณเทียบเคียง โดยมีสมมติฐานว่าการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคอาหารคิดเป็นร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายรวม ดังนั้นเมื่อคำนวณหาเส้นความยากจนด้านอาหารได้แล้ว ก็สามารถนำมาคำนวณเพื่อเทียบเคียงหาเส้นความยากจนรวมได้

1.1.3 ความยากจนในมิติอื่น ๆ ที่มีใช้รายได้ ปัจจุบันได้มีความพยายามที่จะพัฒนาดัชนีชี้วัดความยากจนในมิติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายได้ เช่น การวัดคุณภาพชีวิตของคนความอยู่ดีมีสุข (well-being) และการจัดทำผังคนยากจน (targeting map)

การวัดคุณภาพชีวิตของคนความอยู่ดีมีสุข (well-being) สามารถวัดได้โดยใช้ดัชนีความขาดแคลน (Index of Human Deprivation - IHD) ซึ่งพัฒนาโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประเทศไทย (United Nations Development Programme - UNDP Thailand) เริ่มจัดทำเมื่อปี พ.ศ. 2542 เพื่อวัดความยากจนในมิติของคุณภาพชีวิต โดยจะประเมินภาพรวมของความขาดแคลนและค้อยโอกาส หรือหมายถึงความยากจนที่ไม่ใช่รายได้ (Non-Income Poverty) ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ตัว คือ รายได้ สุขภาพอนามัย การศึกษา การจ้างงานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม การสื่อสารคมนาคม การอุปโภคบริโภค และสถานภาพผู้หญิง ดัชนีที่มีค่าต่ำหมายถึงขาดแคลนน้อยหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดัชนีที่มีค่ามากมีความหมายเป็นไปในทางตรงกันข้าม

ดัชนีชี้วัดความยากจนเพื่อทำผังคนยากจน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของประเทศไทย โดยใช้เกณฑ์ตัวแปรด้านอื่นๆ ที่มีใช้รายได้ ได้แก่ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านการเข้าถึงบริการหรือโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ

อย่างไรก็ตามการวัดความยากจนในมิติต่างๆ ยังอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาความรู้และกรอบความคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลชี้ชัดเจนและสมบูรณ์พอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนต่อไป

1.1.4 ลักษณะของคนจน จากคำนิยาม แนวคิดและวิธีวัดความยากจน จึงสามารถสรุปได้ว่า คนจน ได้แก่กลุ่มคนที่ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต (ซึ่งอาจวัดได้โดยการใช้เส้นความยากจน) คนจนดักดานและคนจนเร่ร่อน คือคนจนที่มีสภาพความเป็นอยู่แร้นแค้น และที่สำคัญคือมีโอกาสในการหลุดพ้นความยากจนได้น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีศักยภาพในการหารายได้ต่ำ จากสาเหตุต่างๆ มีภาระครอบครัวสูง (เด็ก คนชรา ผู้ป่วยเรื้อรังและรุนแรง)ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น

คนจนทั่วไป คือคนจนที่ถึงแม้ในปัจจุบันจะยังขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานแต่มีศักยภาพในการหลุดพ้นจากความยากจนได้ด้วยตนเอง ได้แก่ การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่มีศักยภาพ มีที่ดินทำกิน เป็นแรงงานที่ตลาดต้องการเพราะมีทักษะ มีการศึกษาและสุขภาพดีพอสมควร กลุ่มเสี่ยงที่จะจน ได้แก่กลุ่มคนที่ปัจจุบันไม่ใช่คนจน คือ มีปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพเพียงพอ แต่มีความเสี่ยงที่จะกลายเป็น คนจนได้หากเกิดความผันแปรในชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การงาน หรือสภาพสังคมเศรษฐกิจรอบตัว เช่น ประสบปัญหาตกงาน มีปัญหาการหย่าร้าง มีปัญหาสุขภาพที่รุนแรง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ครอบครัวที่หัวหน้าเป็นหญิงที่หย่าร้างหรือป่วยซึ่งถึงแม้จะมีงานทำ มีรายได้ แต่ไม่มีการสะสมทุนทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมไว้เพียงพอ (เช่น การออมค่า ทุนทางสังคมต่ำ เป็นต้น) จึงไม่มีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

1.1.5 ลักษณะบางประการของคนจนในประเทศไทย

1.1.5.1 คนจนร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท

1.1.5.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคนจนมากที่สุดและมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าคนภาคอื่น

1.1.5.3 คนจนส่วนใหญ่มีการละทิ้งคุณสมบัตินครครอบครัวสูง

1.1.5.4 คนจนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาน้อย

1.1.5.5 คนจนร้อยละ 30 เป็นเด็ก

1.1.5.6 คนจนร้อยละ 10 เป็นคนแก่

1.1.5.7 ร้อยละ 20 ของครัวเรือนที่ยากจนมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นหญิง

1.1.5.8 เกษตรกรเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการกลายเป็นคนจน

1.2 การกระจายรายได้ การศึกษาเรื่องการกระจายรายได้เริ่มมีมาตั้งแต่เริ่มแรกของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ซึ่งในงานของ Mankiw, N.G. ในปี 1998 ที่ชื่อ "Principles of Economics" โดยอ้างไว้ในงานศึกษาของปราณี ทินกร (2545) กล่าวว่า ในช่วงประมาณ 300-400 ปีก่อนคริสตกาลนักปราชญ์ชาวกรีกชื่อ เพลโต (Plato) เคยกล่าวไว้ว่า ในสังคมอุดมคติ รายได้ของคนที่ยากจนที่สุดไม่ควรจะเกินสี่เท่าของคนที่ยากจนที่สุด ขณะที่ อדם สมิท (Adam Smith) แม้จะไม่ได้พูดถึงเรื่องการกระจายรายได้อย่างชัดเจน แต่ก็ได้พูดถึงมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคที่เกี่ยวข้องกับระดับรายได้หรือผลผลิตของประเทศว่า รายได้หรือผลผลิตของประเทศจะมาจากผลตอบแทนจากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตใน 3 ปัจจัย ได้แก่ ผลตอบแทนจากการเป็นเจ้าของปัจจัยที่ดิน แรงงาน และทุน

ขณะที่ Harold Lydall (1976) กล่าวว่า นักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่กล่าวถึงความสำคัญ
ของปัญหาการกระจายรายได้ในสังคมคือ เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์
สำนักคลาสสิกได้นำเสนอแนวคิดในเรื่องการกระจายรายได้ที่ชัดเจนที่สุดในงานที่ชื่อ “An Essay
on the Influence of a Low Price of Corn on the Profits of Stock” ในปี 1815 โดยกล่าวว่า ผลผลิตที่
ผลิตขึ้นในระบบเศรษฐกิจมาจากผลตอบแทนของปัจจัยผลิตพื้นฐาน (Primary Factor of
Production) อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน โดยมุ่งที่จะวิเคราะห์ว่าเจ้าของปัจจัยการผลิตแต่ละ
ชนิดควรจะได้รับผลตอบแทนอย่างไร เช่นแรงงานควรจะได้รับค่าจ้างเท่าใด หรือเจ้าของที่ดินควร
จะได้รับค่าเช่าเท่าใด เป็นต้น

นอกจากนี้ ปรามิ ทินกร (2545) กล่าวว่า จากแนวคิดของ เดวิด ริคาร์โด เป็นรากฐาน
สำคัญต่อมาสำหรับการพัฒนาแนวคิดในเรื่องการกระจายรายได้ของนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอ
คลาสสิก โดยนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิกได้วิเคราะห์ปัญหาการกระจายรายได้จากมุมมอง
ที่ว่า ปัจจัยการผลิตเปรียบเสมือนสินค้าประเภทหนึ่งที่มีการซื้อขาย ซึ่งราคาจะถูกกำหนดจาก
อุปสงค์และอุปทานของปัจจัยการผลิตนั้นๆ เนื่องจากอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตเกิดจากอุปสงค์ของ
สินค้า (Derived Demand) ดังนั้น ผู้ผลิตที่ต้องการกำไรสูงสุดจึงต้องการจ้างงานหรือใช้ปัจจัยการ
ผลิตตามมูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มที่ได้รับจากปัจจัยการผลิต (Value of Marginal Product) และจะ
จ่ายค่าตอบแทนให้ตามมูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มที่ปัจจัยการผลิตนั้นมีส่วนทำขึ้นมา

ยกตัวอย่างเช่น ผู้ผลิตที่ต้องการกำไรสูงสุดจะต้องจ้างปัจจัยแรงงานจนถึงระดับที่
มูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงานหน่วยสุดท้ายเท่ากับค่าจ้าง กล่าวคือ

$$MP_L \cdot P = W$$

หรือ $VMP_L = W$

โดยที่ P = ราคาของผลผลิต

MP_L = ผลผลิตส่วนเพิ่มที่เกิดจากการใช้ปัจจัยแรงงาน (Marginal Product of Labor)

VMP_L = มูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มที่เกิดจากการใช้ปัจจัยแรงงาน (Value or Marginal Product of Labor)

จากแนวคิดในเรื่องการกระจายรายได้ในข้างต้น ทำให้มีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่าน
ทำการศึกษาลักษณะของการกระจายรายได้ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาโดย
ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) งานศึกษาหนึ่งที่มีผู้กล่าวถึงและอ้างถึงอยู่เสมอๆ คืองานของ
Simon Kuznets (1955) ที่ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับ

ความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ โดยได้จำแนกระบบเศรษฐกิจออกเป็น 2 ภาคการผลิต (Dual Economy) คือภาคเกษตรกรรม และภาคที่มีใช้เกษตรกรรม โดยสมมติว่ารายได้ต่อหัวของประชากรในภาคที่มีใช้เกษตรกรรมจะมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับภาคเกษตรกรรม ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้มีลักษณะเป็นรูปประฆังคว่ำหรือตัวยูกลับหัว (Inverted - U Shape) กล่าวคือเมื่อเศรษฐกิจมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ทำให้แรงงานในภาคเกษตรกรรมย้ายการทำงานไปสู่ภาคที่มีใช้เกษตรกรรมมากขึ้น และทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้นแล้ว ความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามการพัฒนาประเทศ จนเมื่อประเทศมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจนถึงระดับหนึ่งแล้ว ความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้จะเริ่มลดลง

ดังนั้นการศึกษาเรื่องการกระจายรายได้จึงสามารถศึกษาได้เป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ ไปพร้อมกันดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีการกระจายรายได้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระจายรายได้สามารถสรุปได้ 2 ทฤษฎี คือ การกระจายรายได้ที่จำแนกตามหน้าที่ในการผลิต (Functional Distribution of Income) และการกระจายรายได้จำแนกตามขนาด (Size Distribution of Income) หรือการกระจายรายได้ส่วนบุคคล (Personal Distribution of Income) ดังนี้

1.2.1.1 ทฤษฎีการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional Distribution of Income) งานของ Duangmanee Laovakul(1993) และ Charlies R. Frank, Jr. And Richard Webb (1974) ได้ยกตัวอย่างทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต คือ ทฤษฎีทวิลักษณ์ (Dualistic Model)

แนวคิดของทฤษฎีทวิลักษณ์ (Dualistic Model) นี้ ได้มาจากแนวคิดของสำนักคลาสสิกเกี่ยวกับเรื่อง Subsistence Wage ซึ่งแนวคิดหลักคือ การกระจายผลผลิตหรือผลตอบแทนระหว่างค่าเช่าและผลกำไรซึ่งงานของ ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์ (2545) ระบุว่า แนวคิดนี้สนับสนุนให้มีการเคลื่อนย้ายการทำงานจากภาคเกษตรกรรมที่ได้รายได้น้อยไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มีรายได้สูงกว่า ซึ่งนอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานแอบแฝงในภาคเกษตรกรรมแล้ว ยังช่วยให้ระดับรายได้สูงขึ้นด้วยสาระสำคัญของทฤษฎี Dualistic Model สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ระบบเศรษฐกิจประกอบไปด้วย 2 ภาคการผลิต คือภาคการผลิตแบบดั้งเดิม (คือภาคเกษตรกรรม) และภาคการผลิตสมัยใหม่ (คือภาคอุตสาหกรรม) โดยที่ภาคการผลิตแบบดั้งเดิมจะมีแรงงานส่วนเกินเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงานของภาคการผลิตนี้เป็นศูนย์ ดังนั้นถ้าแรงงานได้รับค่าจ้างเท่ากับผลผลิตส่วนเพิ่มแรงงานจะอดอยาก

ด้วยเหตุที่ผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงานในภาคการผลิตแบบดั้งเดิมเป็นศูนย์ และมีแรงงานส่วนเกินอยู่ ทำให้การอพยพจากภาคแรงงานการผลิตนี้จะไม่ทำให้ผลผลิตลดลง แรงงานในภาคเกษตรกรรมจึงอพยพการทำงานไปสู่ภาคการผลิตสมัยใหม่ที่ให้ค่าจ้างสูงกว่า ซึ่งการลงทุนในภาคการผลิตสมัยใหม่จะมีผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงานสูง เนื่องจากการใช้ทุนและความสามารถในการดูดซับแรงงานส่วนเกินจากภาคการผลิตแบบดั้งเดิมเพิ่มขึ้น การเพิ่มของการสะสมทุนในภาคการผลิตสมัยใหม่จะทำผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงาน(Marginal Product of Labor) เพิ่มขึ้น และการจ้างงานมีการขยายตัวออกไป เมื่ออุปทานของแรงงานในภาคการผลิตสมัยใหม่สูงขึ้น ค่าจ้างในทั้งสองภาคการผลิตจะเพิ่มขึ้น โดยค่าจ้างในการผลิตแบบดั้งเดิมเพิ่มขึ้นเพราะอุปทานของแรงงานลดลง และเมื่อจำนวนแรงงานลดลงแล้ว จะทำให้ผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงานเพิ่มขึ้น ขณะที่ค่าจ้างในภาคการผลิตสมัยใหม่ก็เพิ่มขึ้น เพราะความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีส่วนผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนามากขึ้น ในที่สุดขบวนการดังกล่าวจะดำเนินไปสู่ดุลยภาพ โดยศูนย์กลางของเศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลงจากภาคการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่การผลิตสมัยใหม่หรือภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงรายได้ของแรงงานนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการกระจายรายได้

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีทวิลักษณ์มีข้อจำกัดบางประการคือ ภาคการผลิตสมัยใหม่จะขยายตัวออกมากไปได้ก็ต่อเมื่อมีตลาดสำหรับสินค้านั้น ซึ่งในกรณีที่ระบบเศรษฐกิจเป็นแบบปิดตลาดสินค้าสมัยใหม่จะมีลักษณะจำกัด การขยายตัวของภาคการผลิตสมัยใหม่ก็อาจไม่เกิดขึ้นได้ ขณะที่หากเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเปิด จะก่อให้เกิดการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและการขยายตัวของการส่งออก อาจจะทำให้มีการขยายตัวของภาคการผลิตสมัยใหม่เกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ขบวนการดังกล่าวจะหยุดลงหากผลผลิตส่วนเพิ่มของภาคการผลิตแบบดั้งเดิมไม่เพิ่มสูงขึ้น ไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และการขยายตัวของการส่งออกในประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งอาจพบกับอุปสรรคในการส่งออก เนื่องจากรูปแบบและคุณภาพของผลผลิตยังไม่ดีพอ

1.2.1.2 ทฤษฎีการกระจายรายได้ตามขนาด (Size Distribution of Income) หรือการกระจายรายได้ส่วนบุคคล(Personal Distribution of Income) งานของ Harold Lydall (1979) กล่าวถึงทฤษฎีทางด้านการกระจายรายได้ตามขนาดหรือการกระจายรายได้ส่วนบุคคลในหนังสือเรื่อง "A Theory of Income Distribution" ว่า ประกอบไปด้วยทฤษฎีหลักอยู่ 4 ทฤษฎีได้แก่ ทฤษฎี Stochastic Theories ทฤษฎี Choice Theories ทฤษฎี Personal Characteristics and Development Theories และทฤษฎี Job Structure Theories ซึ่งรายละเอียดแต่ละทฤษฎีสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ทฤษฎี Stochastic Theory ซึ่ง Gian Sigh Sahota (1978) กล่าวไว้ว่า โอกาส (Chance) โชคชะตา(Luke) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด(Random Occurrence) รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะของการกระจายรายได้ในปัจจุบัน ขณะที่ Lydall F. Harold (1979) ระบุว่า ทฤษฎี Stochastic Theory สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

ก. Markov Chain or Random Walk เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิด (Shock) ที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อตัวแปรที่คาดไว้ในอนาคต(Future Expected Value of the Variables) กล่าวคือ Shock ที่เกิดขึ้นในอดีตจะส่งผลต่อการกระจายรายได้ในปัจจุบัน

ข. Friedman Type เป็นความผันผวนในระยะสั้นของรายได้ (Temporary Variation หรือ Transitory Deviation of Earnings) จะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับรายได้ในระยะยาว(Permanent or Longter Normal Earnings) แต่ Lydall F. Harold วิเคราะห์ทฤษฎีนี้ไว้ว่า ในทางปฏิบัติอาจเกิดปัญหาในการอธิบายความแตกต่างของรายได้ได้ เนื่องจากในบางครั้งอาจเป็นการยากที่จะแยกผลกระทบของความผันผวนในระยะสั้นของรายได้ในระยะยาวได้จึงเป็นที่มาที่ทำให้ นักเศรษฐศาสตร์คนอื่นๆ คิดค้นทฤษฎีอื่นๆ เพิ่มเติมในเวลาต่อมา

2) ทฤษฎี Choice Theory ขณะที่ Stochastic Theory กล่าวว่า จะมีเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้(Random Shock) มากกระทบต่อรายได้ แต่ทฤษฎี Choice Theory นี้ กล่าวว่ามนุษย์สามารถควบคุมเหตุการณ์และเป้าหมายของตนเองได้ โดยสมมติว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถและโอกาสที่เท่าเทียมกัน และแต่ละคนจะตัดสินใจอย่างเป็นอิสระและมีเหตุผล ดังนั้นความแตกต่างของรายได้ของแต่ละคนจะมาจากการตัดสินใจของคนๆ นั้นเอง รายได้ของบุคคล (Individual) จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือรายได้ที่แน่นอน(Certain) ซึ่งจะมีความแปรปรวนน้อย และรายได้ที่มีความเสี่ยง(Risky) ซึ่งจะมีความแปรปรวนมากกว่า คนที่กลัวความเสี่ยง(Risk Averter) จะยอมรับความผันผวนของระดับรายได้ได้น้อยจึงพยายามทำให้รายได้ไม่ผันผวน(Stabilize) ขณะที่คนชอบความเสี่ยง(Risk Lover) จะสามารถยอมรับความผันผวนของรายได้ได้มากกว่า

ดังนั้น หากคนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นคนที่กลัวความเสี่ยงแล้ว การกระจายรายได้ของคนในสังคมจะมีความเท่าเทียมกันมากกว่ากรณีที่คนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นคนที่ชอบความเสี่ยง

3) ทฤษฎี Personal Characteristics and Development Theory ทฤษฎีนี้ อธิบายว่าความแตกต่างของผลตอบแทนของบุคคลขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางด้านบุคคลและสังคม (Personal and Social Limitations) ของคนๆ นั้น กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ก. ข้อสมมติของทฤษฎีนี้ ได้แก่

(1) ศักยภาพ (Productive Capacities) ของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสามารถ (Ability) และ โอกาส(Opportunity) ของแต่ละคน

(2) ผลตอบแทนของแรงงานมีความสัมพันธ์กับศักยภาพของแรงงาน ดังนั้นผลตอบแทนของแรงงานจะขึ้นอยู่กับความสามารถและโอกาสของแต่ละคน

(3) บุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน

ข. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของบุคคล ได้แก่

(1) ครอบครัว กล่าวคือ ครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในแง่ทัศนคติ (Attitudes) ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ (Prejudices) ข้อค้อยหรือข้อจำกัด (Limitations) ทักษะทางการพูด (Verbal Skill) ความสนใจ (Interest) และการปฏิบัติตน (Standards of Conduct) เป็นต้น

(2) โรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ (Attitudes) ลักษณะนิสัย (Habits) และระดับความสามารถ (Behavior and Effective Abilities) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อลักษณะนิสัยในการทำงาน (Habits of work) และขีดความสามารถ (Competitiveness) เป็นต้น อย่างไรก็ตามงานศึกษาส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยทางด้านการศึกษามีต่อระดับความสามารถและผลตอบแทนที่ได้รับคือ จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา

(3) ทางเลือกในการประกอบอาชีพ กล่าวคือ ภายหลังจากที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ทางเลือกในการประกอบอาชีพของคนที่เพิ่งจบการศึกษาจะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากครอบครัว จึงมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพตามพ่อ แม่ หรือสมาชิกในครอบครัว อย่างไรก็ตามจุดเปลี่ยนทางด้านการตัดสินใจในการประกอบอาชีพต่อมาของบุคคล คือ ภายหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพไประยะหนึ่งแล้ว บุคคลจะตัดสินใจว่าจะเลือกประกอบอาชีพอย่างเดิมต่อไปหรือไม่ จะเลือกออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือไม่ และจะแสวงหาความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งที่ก้าวหน้ามากขึ้นหรือไม่

4) ทฤษฎี The Job Structure Theory ทฤษฎีนี้กล่าวว่า แต่ละอาชีพในระบบเศรษฐกิจจะต้องการบุคคลที่มีความสามารถพื้นฐาน (Basic Abilities) คุณภาพและคุณลักษณะพื้นฐาน (Qualities and Characteristics) และทักษะพิเศษเฉพาะทาง (Specific Skill) ประสิทธิภาพของบุคคลที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แต่ละอาชีพยังต้องการบุคคลที่มีความรู้พื้นฐาน (Prerequisite Education) ซึ่งรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะแต่ละอาชีพ โดยทฤษฎีนี้จะสมมติว่าผลตอบแทนตลอดช่วงอายุจะมีค่ามากกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการลงทุนเพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นพื้นฐานในแต่ละอาชีพ เนื่องจากการที่แต่ละอาชีพต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ทำให้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมีความขาดแคลน (Scarcity) นายจ้างบุคคลเหล่านี้จึงต้องจ่ายผลตอบแทนที่มากพอ เพื่อจูงใจให้บุคคลที่มีคุณสมบัติที่ต้องการเข้ามาทำงาน

ทฤษฎีที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นงานของ Lydall F. Harold (1979) แต่ในคำอธิบายทฤษฎีทางด้านการกระจายรายได้ตามขนาดในงานก่อนหน้านั้นของ Lydall F. Harold (1976) ได้

นำเสนอเพียงทฤษฎีเดียวคือ ทฤษฎี Human Capital Theory ซึ่ง ความแตกต่างของระดับรายได้มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางการศึกษาและการฝึกอบรม โดยมีข้อสมมติที่สำคัญดังนี้

ก. มูลค่าปัจจุบันของรายได้ส่วนบุคคลตลอดช่วงชีวิต(The Discounted Present Value of the Lifetime of Individual) จะเพิ่มขึ้น หากบุคคลมีการลงทุนทางการศึกษาและการอบรมเพิ่มมากขึ้น โดยบุคคลจะกู้เงินมาลงทุนทางการศึกษาและอบรมมากขึ้น จนกระทั่งอัตราผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากการลงทุนทางการศึกษาและอบรม(Marginal Rate of Return on Education Investment) จะมีค่าเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ข. บุคคลทุกคนจะมีประสิทธิภาพในการลงทุนทางการศึกษา (productivity of Education Investment) เท่ากัน

ทฤษฎีนี้กล่าวว่าผลของการลงทุนทางการศึกษาและฝึกอบรมต่อรายได้ในระหว่างช่วงที่มีการลงทุนทางการศึกษาและอบรมมี 2 รูปแบบได้แก่

ก. เมื่อมีการลงทุนทางการศึกษาและอบรมเพิ่มขึ้น แต่รายได้ในระหว่างช่วงที่มีการลงทุนทางการศึกษาและอบรมไม่ลดลง เนื่องจากการลงทุนทางการศึกษาและอบรมทำให้บุคคลลดการใช้จ่ายในด้านต่างๆ ลงโดยเฉพาะการบริโภค

ข. เมื่อมีการลงทุนทางการศึกษาและอบรมเพิ่มขึ้นแล้ว ทำให้รายได้ในระหว่างช่วงที่มีการลงทุนทางการศึกษาและอบรมลดลง เนื่องจากจะทำให้บุคคลมีเวลาทำงานลดลง อย่างไรก็ตาม ในอนาคตภายหลังจากที่ศึกษาเสร็จแล้ว จะทำให้ผู้ที่ผ่านการศึกษาที่มีศักยภาพ(Potential) และมีโอกาสในการแสวงหางานที่ได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น แสดงว่าในระยะยาวค่าอัตราผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากการลงทุนทางการศึกษาและอบรมจะมีค่ามากกว่า 0

ทฤษฎีนี้สอดคล้องกับงานของ Gian Sing Sahota ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลจะทำการตัดสินใจในเรื่องการลงทุนเพื่อการศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงควรจะต้องได้รับผลตอบแทนมากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า เพื่อเป็นการชดเชยการลงทุนทางการศึกษาและอบรม

นอกจากนี้ Charlies R. Frank, Jr. And Richard Webb (1974) กล่าวไว้ว่าประสิทธิภาพที่แตกต่างกันของแรงงานเกิดจากความแตกต่างกันของความชำนาญที่มีมาตั้งแต่เกิด(Innate Skill) และความชำนาญที่เกิดจากการเรียนรู้และฝึกฝน(Acquired Skill) รวมไปถึงความแตกต่างทางด้านทัศนคติ(Attitudes) และแรงกระตุ้น(Motivation) ของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งแรงงานที่มีทักษะความชำนาญสูงจะมีความขาดแคลนมากกว่าแรงงานที่มีทักษะความชำนาญต่ำ โดยในประเทศกำลังพัฒนา ค่าจ้างที่แรงงานได้รับจะแตกต่างกันไปตามระดับทักษะความชำนาญอย่างมาก นอกจากนี้ยังกล่าวด้วยว่า หากประเทศใดก็ตามที่พยายามทำให้ระดับค่าจ้างของแรงงานเท่ากันแล้ว ก็จะ

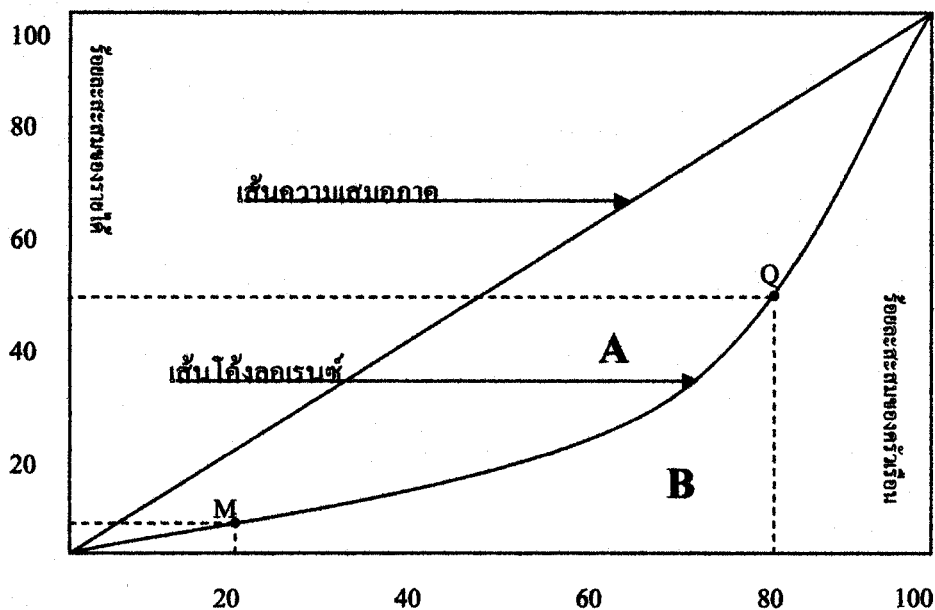
กลายเป็นผลเสียและไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากแรงงานจะไม่มีแรงจูงใจที่จะพยายามพัฒนาตัวเอง ไม่พยายามศึกษาและฝึกอบรม ดังจะเห็นได้จากในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศที่ด้อยประสบกับปัญหา “สมองไหล” กล่าวคือ การที่แรงงานที่มีทักษะความชำนาญสูงอพยพการทำงานไปยังต่างประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้วัดการกระจายรายได้ ในการศึกษาเรื่องการกระจายรายได้มีการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการศึกษาและเครื่องมือที่สำคัญในการวัดการกระจายรายได้ก็คือ

1.2.2.1 การวัดส่วนแบ่งของรายได้ของกลุ่มรายได้ต่างๆ (Size Distribution) คือการวัดรายได้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่มรายได้ของประชากรทั้งหมด โดยไม่ได้คำนึงถึงแหล่งที่มาของรายได้เช่น เป็นรายได้จากค่าเช่า มรดก ดอกเบี้ย กำไร ค่าจ้าง เป็นต้น และไม่ได้คำนึงถึงสาขาการผลิตซึ่งเป็นแหล่งที่มาของรายได้ เช่น รายได้จากภาคการเกษตร การอุตสาหกรรมและบริการ เป็นต้น วิธีการวัดก็โดยจัดลำดับของรายได้จากน้อยไปหามากหรือจากมากไปหาน้อย แล้วแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่ากัน ส่วนใหญ่แล้วจะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนประชากรร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

1.2.2.2 เส้นโค้งลอเรนซ์ คือ จะแสดงให้เห็นว่าระดับเปอร์เซ็นต์หนึ่ง ๆ ของครอบครัวทั้งหมดได้รับรายได้เป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้รวม ลักษณะเส้นโค้งลอเรนซ์ จะแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์มีความโค้งมาก แสดงว่าความเหลื่อมล้ำมีมากการกระจายรายได้ยังไม่เสมอภาค ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์มีความโค้งน้อย แสดงว่าความเหลื่อมล้ำมีน้อยการกระจายรายได้ค่อนข้างเสมอภาค

ภาพที่ 2.1 เส้นโค้งลอเรนซ์แสดงการกระจายรายได้ของครัวเรือน

จากภาพอธิบายได้ว่า แกนตั้งใช้แทนอัตราส่วนร้อยละสะสมของรายได้รวม และแกนนอนใช้แทนอัตราส่วนร้อยละสะสมของครัวเรือนทั้งสิ้น ทั้งนี้โดยเรียงจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อยไปยังครัวเรือนที่มีรายได้มาก เส้นทแยงมุมเป็นเส้นตรงที่ทำ มุม 45 องศากับแกนนอน ซึ่งมีคุณสมบัติที่เด่นชัดก็คือ จุดใดจุดหนึ่งบนเส้นนี้จะอยู่ห่างจากแกนนอนเท่า ๆ กับอยู่ห่างจากแกนตั้งคั้งนั้น หากการกระจายรายได้เป็นไปตามเส้นทแยงมุม ก็ย่อมแสดงว่าการกระจายรายได้มีความเป็นธรรมอย่างสมบูรณ์เป็นความเสมอภาคของการกระจายรายได้ และในทำนองเดียวกัน หากเส้นโค้ง Lorenz ซึ่งอยู่ห่างจากเส้นทแยงมุมมากเพียงใด แสดงว่าการกระจายรายได้มีความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้นเพียงนั้น เช่น จากภาพ ณ จุด M คือตัวแทนของกลุ่มครัวเรือนจำนวนร้อยละ 20 ที่จนที่สุดของประชากร มีสัดส่วนการถือครองรายได้ไม่ถึงร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งหมด ในขณะที่จุด Q คือตัวแทนของกลุ่มครัวเรือนจำนวนร้อยละ 20 ที่รวยที่สุด มีสัดส่วนการถือครองรายได้มากกว่าร้อยละ 50 นั้น แสดงว่าจากภาพเส้นโค้ง Lorenz ที่นำมาแสดงการกระจายรายได้มีความไม่เท่าเทียมกันมาก

1.2.2.3 ค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 0 หมายถึงการกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ ถ้าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 1 หมายถึงการกระจายรายได้มีความไม่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ หากสัมประสิทธิ์จินีมีค่าต่ำมากเพียงใด แสดงว่าการกระจายรายได้ยิ่งมีความเป็นธรรมมากขึ้นเพียงนั้น ในทางตรงกันข้ามสัมประสิทธิ์จินีมีค่ามากขึ้นแสดงว่าการกระจายรายได้มีความเป็นธรรมน้อยลง โดยคำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่าง Lorenz curve ของการกระจายรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคกับเส้นการกระจายรายจ่ายสัมบูรณ์เป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายจ่ายสัมบูรณ์ทั้งหมดเป็นตัวหารจากสูตร

$$GINI = \frac{A}{A+B}$$

หรือ

$$GINI = \frac{1}{2n^2 \bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$$

$$\text{โดยที่ } \bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$$

y_i = รายได้ประจำ (หรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค) เฉลี่ยต่อเดือนของบุคคลที่ i ; $i = 1, 2, 3, \dots, n$

y_j = รายได้ประจำ (หรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค) เฉลี่ยต่อเดือนของบุคคลที่ j ; $j = 1, 2, 3, \dots, n$

\bar{y} = ค่าเฉลี่ยของรายได้ประจำหรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค เฉลี่ยต่อเดือน

n = จำนวนประชากรทั้งสิ้น

2. การทบทวนวรรณกรรม ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบ แหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ มีอยู่ 2 แนวทาง คือ

2.1 งานศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้(Source of Income)

งานศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ตามแหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาของต่างประเทศ ในส่วนของงานศึกษาในประเทศไทยที่ผ่านมา จะเป็นการศึกษาเฉพาะครัวเรือนในภาคการเกษตร มิใช่เป็นการศึกษาครัวเรือนในแง่ภาพรวมของทั้งประเทศ ได้แก่ งานของ รัชณี ชัยยาภรณ์ (2544) ได้ศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตรของประเทศไทยในปี 2539 และ 2541 ดัชนีที่ใช้ในการศึกษาคือดัชนีจินี ส่วนรายได้ที่ใช้ในการศึกษาคือรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนภาคการเกษตร โดยจำแนกแหล่งที่มาของรายได้ออกเป็น 5 แหล่ง ได้แก่ 1) รายได้สุทธิจากการเกษตร 2) รายได้จากกิจกรรมการเกษตรนอกฟาร์ม 3) รายได้จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกการเกษตร 4) รายได้จากลูกหลานมาให้ และ 5) รายได้ที่เป็นสิ่งของ (Income in Kind) ผลการศึกษาพบว่าในปี 2539 ค่าสัมประสิทธิ์จินี เท่ากับ 0.4577 โดยเป็นผลมาจากความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของรายได้สุทธิจากการทำการเกษตรในฟาร์มมากที่สุดคือ เท่ากับ 0.3692 หรือคิดเป็นร้อยละ 80.67 ของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวม รองลงมาคือ รายได้จากกิจกรรมการเกษตรนอกฟาร์ม รายได้ที่เป็นสิ่งของ รายได้จากลูกหลานส่งมาให้ และรายได้จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกการเกษตร โดยมีค่าเท่ากับ 0.0496 , 0.0272 , 0.0086 และ 0.0030 หรือคิดเป็นร้อยละ 10.84 , 5.95 , 1.89 และ 0.65 ตามลำดับ ขณะที่ในปี 2541 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าลดลงเล็กน้อยเหลือ 0.4541 โดยมีผลมาจากความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของรายได้สุทธิจากการเกษตรในฟาร์มมากที่สุดเช่นเดียวกับในปี 2539 คือ เท่ากับ 0.3571 หรือคิดเป็นร้อยละ 78.62 ของความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้โดยรวม ส่วนอันดับรองลงมา ได้ผลที่แตกต่างจากในปี 2539 พอสมควร แต่มีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ที่ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวมคือ รายได้ที่เป็นสิ่งของ รายได้จากกิจกรรมการเกษตรนอกฟาร์ม รายได้จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกการเกษตร และรายได้จากลูกหลานส่งมาให้ มีค่าเท่ากับ 0.0327 , 0.0301 , 0.0224 และ 0.0119 หรือคิดเป็นร้อยละ 7.19 , 6.63 , 4.94 และ 2.61 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีงานของ สมพร อิศวิลานนท์ (2544) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของรายได้และความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของครัวเรือนเกษตรของประเทศไทยในปี 2541/2 ดัชนีที่ใช้ในการศึกษาคือ ดัชนีจินี รายได้ที่ใช้ในการศึกษาคือ รายได้ต่อบุคคลต่อปีของครัวเรือนเกษตรกร โดยจำแนกแหล่งที่มาของรายได้ออกเป็น 4 แหล่ง ได้แก่ 1) รายได้ในฟาร์ม 2) รายได้นอกฟาร์ม 3) รายได้นอกการเกษตร และ 4) รายได้จากเงินที่บุตรหลานส่งกลับมา

ผลการศึกษาพบว่า รายได้ในฟาร์มสัดส่วนต่อรายได้โดยรวมสูงที่สุดคือร้อยละ 51.8 รองลงมาคือ รายได้จากนอกการเกษตร รายได้จากเงินส่งกลับของลูกหลาน และรายได้นอกฟาร์ม มีสัดส่วนร้อยละ 35.4 , 8.2 และ 4.6 ตามลำดับ โดยความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ในฟาร์มมากที่สุดเช่นเดียวกับงานของรัชนี(2544) คือเท่ากับ 0.2573 หรือคิดเป็นร้อยละ 53.2 ของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวม รองลงมาคือ รายได้นอกการเกษตร รายได้จากเงินส่งกลับของลูกหลานและรายได้นอกฟาร์ม โดยมีค่าเท่ากับ 0.1742 , 0.0408 และ 0.0116 หรือคิดเป็นร้อยละ 36.0 , 8.4 และ 2.4 ตามลำดับ

นอกจากงานศึกษาของรัชนี(2544) และสมพร(2544) แล้ว ยังมีงานศึกษาของต่างประเทศอีกหลายงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งงานแรกที่จะกล่าวถึงคือ งานของ Terasaki, Y. (1985) ที่ได้ศึกษาระดับและจำแนกองค์ประกอบความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ในประเทศฟิลิปปินส์ ในปี 1961 , 1965 และ 1971 ดัชนีที่ใช้วัดระดับความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้คือ ดัชนีจินี และ Theil พบว่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวมที่วัดจากดัชนีจินี ในแง่ภาพรวมของทั้งประเทศมีค่าค่อนข้างคงที่อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.49 โดยในเขตเมืองมีการกระจายรายได้ดีขึ้น ส่วนในเขตชนบทมีการกระจายรายได้แย่ลง และเมื่อพิจารณาจากค่า Theil พบว่าการกระจายรายได้มีทิศทางคล้ายคลึงกัน โดยในแง่ภาพรวมของทั้งประเทศมีค่าอยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 0.43 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าจินีของครัวเรือนในภาคการเกษตร(โดยมีการจำแนกครัวเรือนภาคการเกษตรออกตามค่านิยามต่างๆ คือพิจารณาจากจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร รายได้จากการเกษตร และอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน) พบว่าการกระจายรายได้มีแนวโน้มแย่ลงมาโดยตลอดในทุกค่านิยาม

ส่วนการศึกษาการจำแนกองค์ประกอบของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ใช้ดัชนีจินีในการศึกษา โดยแบ่งรายได้ออกเป็น 5 แหล่งคือ 1) รายได้จากค่าจ้างและเงินเดือน 2) รายได้จากการประกอบกิจการในฟาร์ม 3) รายได้จากการประกิจการนอกฟาร์ม 4) รายได้จากค่าเช่า และ 5) รายได้จากแหล่งอื่นๆ

การศึกษาในปี 1961 ได้ศึกษาเฉพาะในแง่ภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า รายได้จากค่าจ้างและเงินเดือนมีค่าส่วนสนับสนุนในค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้มากที่สุด คืออยู่ร้อยละ 52 รองลงมาคือ รายได้จากการประกอบกิจการนอกฟาร์มมีค่าร้อยละ 22 รายได้จากค่าเช่า มี

ค่าร้อยละ 12 รายได้จากการประกอบกิจการในฟาร์มมีค่าร้อยละ 7 และรายได้จากแหล่งอื่นๆ มีค่าร้อยละ 6 ตามลำดับ

ส่วนการศึกษาในปี 1961 นอกจากจะศึกษาในแง่ภาพรวมของทั้งประเทศแล้ว ยังได้ศึกษาโดยแบ่งแยกระหว่างเขตเมืองและชนบทด้วย พบว่ารายได้จากค่าจ้างและเงินเดือนมีค่าส่วนสนับสนุนมากที่สุด โดยมีค่าร้อยละ 52 , 54 และ 39 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมืองและชนบท ตามลำดับ รองลงมาคือ รายได้จากการประกอบกิจการนอกฟาร์ม มีค่าร้อยละ 16 , 19 และ 14 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมืองและเขตชนบทตามลำดับ รายได้จากค่าเช่ามีค่าร้อยละ 15 , 19 และ 9 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมืองและเขตชนบทตามลำดับ รายได้จากการประกอบกิจการในฟาร์ม มีค่าร้อยละ 12 , 1 และ 35 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมืองและเขตชนบทตามลำดับ และรายได้จากแหล่งอื่นๆ มีค่าร้อยละ 6 , 8 และ 4 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมืองและเขตชนบทตามลำดับ

ส่วนในการศึกษาในปี 1971 ก็ได้ผลการศึกษาลักษณะคล้ายกับในปี 1965 โดยรายได้จากค่าจ้างและเงินเดือนยังคงเป็นแหล่งรายได้ที่มีค่าส่วนสนับสนุนมากที่สุด คือ ร้อยละ 51 , 51 และ 43 ในแง่ภาพรวมทั้งราชอาณาจักร เขตเมือง และเขตชนบท ตามลำดับ รองลงมาคือรายได้จากกิจการนอกฟาร์ม มีค่าร้อยละ 18 , 21 และ 25 รายได้จากค่าเช่า มีค่าร้อยละ 10 , 14 และ 8 รายได้จากกิจการในฟาร์ม มีค่าร้อยละ 9 , 2 และ 25 และรายได้จากแหล่งอื่นๆ มีค่าร้อยละ 10 , 12 และ 8 ตามลำดับ

งานศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์อีกงานหนึ่งคืองานของ Jonna P. Estudillo(1997) โดยศึกษาในปี 1971 ใช้ดัชนีจีนิ ส่วนในปี 1985 และ 1991 ใช้ดัชนีจีนิ และ the Squared Coefficient of Variation(C^2) ในการศึกษา และได้แบ่งที่มาของแหล่งรายได้แตกต่างจากงานของ Yasuhiro T. เล็กน้อยคือ 1) รายได้จากค่าจ้าง 2) รายได้จากการประกอบกิจการ 3) เงินตอบแทนบำเหน็จบำนาญ 4) รายได้จากทรัพย์สิน 5) รายได้อื่นๆ อันได้แก่ ผลผลิตเพื่อบริโภคเอง รายได้จากการเล่นการพนัน เป็นต้น

ผลจากการศึกษาการจำแนกองค์ประกอบของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวม ได้ผลคล้ายกับงานของ Yasuhiro T. กล่าวคือ ในปี 1971 รายได้จากค่าจ้างมีค่าส่วนสนับสนุนต่อความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวมมากที่สุด โดยมีค่าร้อยละ 50 รองลงมาคือรายได้จากการประกอบกิจการ ร้อยละ 27 รายได้จากทรัพย์สินมีค่าร้อยละ 13 เงินตอบแทนและบำเหน็จบำนาญ มีค่าร้อยละ 9 และรายได้อื่นๆ มีค่าร้อยละ 1 ตามลำดับ

ขณะที่ในปี 1985 รายได้จากค่าจ้างมีค่าส่วนสนับสนุนมากที่สุดคือร้อยละ 45 และ 50 สำหรับดัชนีจีนิ และ C^2 ตามลำดับ รองลงมาคือรายได้จากการประกอบกิจการ มีค่าร้อยละ 25 ทั้ง 2 ดัชนี

เงินตอบแทนและบำเหน็จบำนาญมีค่าร้อยละ 22 และ 11 รายได้จากทรัพย์สินมีค่าร้อยละ 9 และ 14 และรายได้อื่นๆ มีค่าร้อยละ -0.1 และ 0.3 สำหรับดัชนีจินีและ C^2 ตามลำดับ

ในการศึกษาในปี 1991 ได้ผลคล้ายกับในปี 1991 ได้ผลคล้ายกับในปี 1985 โดยรายได้จากค่าจ้างมีค่าส่วนสนับสนุนมากที่สุดคือร้อยละ 44 และ 41 สำหรับดัชนี จินี และ C^2 ตามลำดับ รองลงมาคือ รายได้จากการประกอบกิจการ มีค่าร้อยละ 24 และ 29 รายได้จากทรัพย์สินมีค่าร้อยละ 15 และ 21 เงินค่าตอบแทนและบำเหน็จบำนาญมีค่าร้อยละ 17 และ 9 และรายได้อื่นๆ มีค่าร้อยละ -0.1 ทั้ง 2 ดัชนี ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ประเภทค่าจ้าง จำแนกตามภาคการผลิตพบว่า ค่าจ้างของภาคที่มีใช้การเกษตรมีค่าส่วนสนับสนุนความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวม เมื่อวัดจากดัชนีจินี และ the squared coefficient of variation มีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 44 ถึง 45 และ 41 ถึง 50 ตามลำดับ แสดงว่า นโยบายที่มุ่งขจัดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ประเภทค่าจ้างของภาคที่มีใช้การเกษตรจะทำให้ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยรวมลดลงร้อยละ 44 ถึง 45 หากคำนวณโดยใช้ดัชนีจินี และร้อยละ 41 ถึง 50 หากคำนวณโดยดัชนี the squared coefficient of variation

2.2 งานศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้จำแนกตามลักษณะของกลุ่มย่อยประชากร(Population Subgroups)

งานศึกษาทางด้านจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ จำแนกตามลักษณะกลุ่มย่อยประชากร ในประเทศไทยในช่วงแรกๆ ได้แก่งานของ Pirom Chantawan (1975) ที่ได้วิเคราะห์ถึงระดับและแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจรายจ่าย(Household Expenditure Survey) ในปี 2505/6 และการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน(Socio-economic Survey) ในปี 2511/12 โดย Pirom Chantawan ยังได้คำนวณรายได้รวมขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากับรายได้ที่เป็นตัวเงินเช่นเดียวกับ Oey A. Meesook(1974) และใช้ดัชนี Gini และ Variance of Income Logarithms ในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ที่เป็นตัวเงินมีค่ามากกว่าค่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ เมื่อพิจารณาจากรายได้โดยรวม เนื่องจากรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินถือเป็นรายได้หลักของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ขณะที่ในการศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของการเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยใช้ดัชนี Variance of Income Logarithms และใช้รายได้ที่เป็นตัวเงินในการคำนวณ โดยแบ่งปัจจัยที่จำแนกลักษณะของกลุ่มประชากรออกได้เพียง 2 ปัจจัย เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูลมีไม่เพียงพอ คือ 1)

ปัจจัยทางภูมิภาค แบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ เหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลางและตะวันออก และใต้ โดยกรุงเทพฯ จะถูกรวมอยู่ในภาคกลางและตะวันออก เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างสำรวจ HES ในปี 2505/6 และข้อมูล SES 2511/12 ได้ และ 2) ปัจจัยทางด้านอาชีพ แบ่งอาชีพออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาชีพเกษตรกรรม และมีได้มีอาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลการสำรวจ HES ในปี 2505/6 และข้อมูล SES 2511/12 ได้

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของปัจจัยทางภูมิภาค และอาชีพมีค่าเพิ่มขึ้น โดยความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ตามปัจจัยภูมิภาคเพิ่มขึ้น จาก 0.963 ในปี 2505/6 เป็น 0.998 ในปี 2511/12 และค่าส่วนสนับสนุนความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19 เป็น ร้อยละ 25 ขณะที่พิจารณาตามปัจจัยด้านอาชีพพบว่าความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้นจาก 0.86 เป็น 0.94 และค่าส่วนสนับสนุนความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มย่อยประชากรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.9 เป็น ร้อยละ 15.7 ทั้งนี้ เนื่องจากครัวเรือนนอกภาคเกษตรมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าครัวเรือนในภาคเกษตร และการเพิ่มขึ้นของจำนวนครัวเรือนที่มีใช้ภาคเกษตร

ในส่วนงานศึกษาในช่วงแรกๆ อีกงานหนึ่งคือ งานของ Oey a. Meesook (1974) ซึ่งได้ศึกษาผลกระทบของปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ต่อประชากร และแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของภาคต่างๆ ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในปี 2511/12 ซึ่งเก็บข้อมูลรายได้ที่เป็นตัวเงิน อย่างไรก็ตาม Oey a. Meesook ได้คำนวณรายได้โดยรวมซึ่งรวมถึงรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่การผลิตเพื่อใช้บริโภคเองในครัวเรือน และค่าประเมินค่าเช่าที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของขึ้นมา เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้กับรายได้ที่เป็นตัวเงิน พบว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินระหว่างตัวเมืองกับชนบทมีความแตกต่างกันมากขึ้นทุกขณะ แต่เมื่อวิเคราะห์จากรายได้ทั้งหมดที่รวมถึงรายได้ที่ไม่ใช่ตัวเงินต่างๆ แล้ว ความแตกต่างของรายได้ระหว่างตัวเมืองและชนบทน้อยลง เนื่องจากการผลิตเพื่อการบริโภคเองในภาคการเกษตร และค่าประเมินค่าเช่าที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของเป็นแหล่งรายได้สำคัญของครัวเรือนในเขตชนบทที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

และการศึกษาการจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ใช้ดัชนี Variance of Income Logarithms ในการศึกษา โดยใช้รายได้รวมทั้งหมดในการคำนวณ และแบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันออกเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ไม่มีการศึกษา, 1 ถึง 9 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป 2) อายุของหัวหน้าครัวเรือน แบ่งออกเป็น 5 ช่วงอายุ คือ น้อยกว่า 20 ปี, 20 - 29 ปี, 30 - 39 ปี, 40 - 49 ปี, และ 50 ปี ขึ้นไป 3) ประเภทของรายได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือค่าจ้างและเงินเดือน

รายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพส่วนตัว (Self – employment) ดอกเบี้ยและค่าเช่า (Interest and Rent) และอื่นๆ (Others) 4) ภูมิภาค แบ่งออกเป็น 5 ภาค คือ เหนือ กลางและตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ และธนบุรีและปริมณฑล และ 5) อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนแบ่งออกเป็น อาชีพในภาคการเกษตรและมีใช้การเกษตร พบว่า ปัจจัยประเภทอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ โดยค่าของความไม่เท่าเทียมกันของการ กระจายรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรย่อย(Between group Inequality) มีค่าร้อยละ 12.19 ของความ ไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้โดยรวม รองลงมาคือ ปัจจัยภูมิภาค ระดับการศึกษา และอายุ มีค่าร้อยละ 10.25 , 9.48 และ 5.34 ตามลำดับ โดยปัจจัยทางด้านประเภทของรายได้มีบทบาทน้อย ที่สุด คือมีค่าเพียงร้อยละ 0.5 เนื่องจากในการศึกษานี้ได้แบ่งประเภทของรายได้ไม่ละเอียดเพียงพอ คือ แบ่งเป็น 4 ประเภทเท่านั้น ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะมีรายได้จากค่าจ้างและเงินเดือนและรายได้ จากการประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นหลัก

นอกจากนี้ เนื่องจากปัจจัยทางด้านอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ดังนั้น Oey a. Meesook จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ภาคการผลิตคือภาคการเกษตรและมีใช้ การเกษตร ซึ่งในแต่ละภาคการผลิตได้แบ่งแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกัน ในการกระจายรายได้ ออกเป็น 4 ปัจจัย ที่เหลือนอกจากปัจจัยทางด้านอาชีพ คือระดับการศึกษา อายุ ประเภทของรายได้ และภูมิภาค พบว่าในภาคการเกษตร ปัจจัยภูมิภาคมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ ระหว่างกลุ่มมากที่สุด คือร้อยละ 5.17 รองลงมาคือ อายุ และประเภทแหล่งที่มาของรายได้มีค่าร้อยละ 4.62 และ 2.49 ตามลำดับ ขณะที่ระดับการศึกษามีผลต่อความแตกต่างของรายได้น้อยที่สุด คือมี ค่าเพียงร้อยละ 0.91 เท่านั้น ส่วนในภาคที่มีใช้การเกษตร ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด โดย มีค่าร้อยละ 11.40 รองลงมาคือ อายุ ภูมิภาค มีค่าร้อยละ 11.19 และ 8.05 ตามลำดับ ขณะที่ปัจจัย ด้านประเภทของรายได้มีส่วนสำคัญน้อยที่สุด คือมีค่าเพียงร้อยละ 0.43

งานศึกษาของ Oey A. Meesook(1974) และ Pirom Chantaworn(1975) เป็นการศึกษา โดยใช้ข้อมูลที่ต่อเนื่องกันและเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรายได้ที่เป็นตัวเงินและรายได้ โดยรวมเช่นเดียวกัน โดยทั้ง 2 งาน ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่าความไม่เท่าเทียมกัน ในการกระจายรายได้ มีค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด และได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ที่ คำนวณจากรายได้โดยรวมมีค่าน้อยกว่าเมื่อกำนวณจากรายได้ที่เป็นตัวเงิน เนื่องจากรายได้จากการ บริโภคเองและค่าประเมินค่าเช่าที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ เป็นแหล่งรายได้หลักของประชากรส่วน ใหญ่ของประเทศที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามผลการศึกษาในเรื่องการจำแนก องค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกัน ในการกระจายรายได้ยังมีความแตกต่างกันมากพอสมควรกล่าวคือ ในงานของ Oey A. Meesook ศึกษาปัจจัยจำแนกประเภทประชากรออกเป็น

5 ปัจจัย ขณะที่งานของ Pirom Chantaworn ศึกษาใน 2 ปัจจัย ซึ่งทั้ง 2 งานมีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาเหมือนกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มทั้ง 2 ปัจจัย ในของ Pirom Chantaworn มีค่ามากกว่า Oey A. Meesook นอกจากนี้ในงานของ Pirom Chantaworn ยังระบุว่าปัจจัยภูมิภาคมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากกว่าปัจจัยอาชีพ ขณะที่งานของ Oey A. Meesook ระบุว่าปัจจัยอาชีพมีค่ามากกว่าปัจจัยภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ในงานศึกษาทั้งสองท่านประสบปัญหาข้อจำกัดทางด้านข้อมูลหลายประการ เช่น ข้อมูลสำรวจทางด้านอาชีพ พบว่า ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้แบ่งอาชีพออกเป็น 6 ประเภท คือคนงานของรัฐ คนงานทางด้านการค้าและบริการ ช่างนา คนงานทั่วไป เสมียน และอื่นๆ ขณะที่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล แบ่งอาชีพออกเพียง 2 ประเภท คือเกษตรกร และมีช่างเกษตรกร ดังนั้นในการศึกษาจึงได้แบ่งครัวเรือนออกเป็น 2 อาชีพ คือเกษตรกร และมีช่างเกษตรกร เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้ นอกจากนี้ในงานของ Oey A. Meesook ระบุว่าปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนถูกคาดเดาว่าจะมีผลต่อความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้มากที่สุด เนื่องจากข้อมูลการสำรวจได้แบ่งครัวเรือนตามปัจจัยระดับการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ ไม่มีการศึกษา, 1-9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งการศึกษาใน 2 ระดับแรก คือไม่มีการศึกษาและ 1-9 ปี ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว อย่างไรก็ตามการที่งานศึกษาทั้งสอง ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรายได้โดยรวมและรายได้ที่เป็นตัวเงินนับเป็นข้อดีที่สำคัญ เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นระบบเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ (Dual Economic) กล่าวคือประชากรในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ในเมืองประกอบอาชีพนอกเกษตรกรรม ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในรายได้ระหว่างภาคการผลิตทั้งสอง ซึ่งการที่ครัวเรือนในภาคการเกษตรมักผลิตสินค้าไว้ใช้เองมากกว่าครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ดังนั้นรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรจึงควรคำนึงถึงรายได้ที่ไม่ใช่ตัวเงินด้วย นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านที่อยู่อาศัยระหว่างครัวเรือนที่มีบ้านเป็นของตนเองกับผู้ไม่มีเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ แม้ว่าการอาศัยในบ้านของตนเองจะไม่ถูกนับรวมเป็นรายได้ แต่ถ้าไม่ประเมินค่าเช่าบ้านเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ ก็จะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่มีและไม่มีบ้านเป็นของตนเองอย่างมีนัยสำคัญ

ภายหลังจากงานศึกษาของ Pirom Chantaworn และ Oey A. Meesook ผ่านมาแล้วปรากฏว่า มีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านได้ทำการศึกษาประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องซึ่งงานต่อมาได้แก่งานของ Somluckrat Wattanavitukul (1978) ได้ศึกษาโดยใช้ข้อมูลต่อเนื่องจากงานของ Pirom Chantaworn คือศึกษาในปี 2505/6 2511/2 และ 2514/5 โดยใช้ดัชนี Variance of Income Logarithms เช่นเดียวกับงานของ Oey A. Meesook และ Pirom Chantaworn โดยในปี 2505/6 และ

2511/2 ใช้รายได้ทั้งที่เป็นตัวเงินและรายได้ที่ได้คำนวณขึ้นมา โดยจำแนกลักษณะประชากรออกตามปัจจัยภูมิภาคเพียงปัจจัยเดียว โดยแบ่งเป็น 4 ภาค คือ ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ ได้ และกลาง และตะวันออก และในปี 2514/5 ยังได้แบ่งภาคเพิ่มขึ้นอีก 1 ภาค คือ ธนบุรีและปริมณฑล โดยแยกออกมาจากภาคกลางและตะวันออก

การศึกษาในปี 2505/6 ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มทั้งประเทศ โดยใช้รายได้ที่เป็นตัวเงินในการคำนวณมีค่าร้อยละ 19.2 โดยภาคที่มีค่าสูงสุดคือกลางและตะวันออก มีค่าร้อยละ 32.12 รองลงมาคือ ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ และได้ มีค่าร้อยละ 21.20 , 6.81 และ 6.43 ตามลำดับ

ขณะที่ในปี 2511/2 ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มของทั้งประเทศโดยใช้รายได้ที่เป็นตัวเงินในการคำนวณมีค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24 โดยภาคที่มีค่าสูงสุดยังคงเป็นภาคกลางและตะวันออก โดยที่ค่าร้อยละ 42.46 รองลงมาคือ ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ และได้ โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 32.64 , 0.66 และ 0.51 ตามลำดับ

ส่วนในปี 2514/5 พบว่าค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มของทั้งประเทศโดยใช้รายได้ที่เป็นตัวเงินในการคำนวณมีค่าลดลงเล็กน้อยเหลือร้อยละ 22.4 โดยที่ภาคที่มีค่าสูงสุดคือ ธนบุรีและปริมณฑล ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ได้แยกออกจากภาคกลางและตะวันออกมีค่าสูงถึงร้อยละ 171.65 รองลงมาคือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลางและตะวันออก เหนือและใต้ โดยมีค่าร้อยละ 19.06 , 7.77 , 2.22 และ 1.04 ตามลำดับ ขณะที่เมื่อคำนวณโดยรายได้โดยรวมพบว่า ความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมีค่าน้อยกว่าเมื่อเทียบกับการคำนวณโดยใช้รายได้ที่เป็นตัวเงิน คือ มีค่าร้อยละ 17.5 โดยภาคที่มีค่าสูงสุดยังคงเป็นธนบุรีและปริมณฑล ซึ่งมีค่าร้อยละ 15.81 ส่วนอันดับรองลงมาก็ได้ผลเหมือนกันเมื่อคำนวณจากรายได้ที่เป็นตัวเงินคือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลางและตะวันออก เหนือ และได้ ซึ่งมีค่าร้อยละ 11.45 , 3.97 , 1.80 และ 0.01 ตามลำดับ

ซึ่งผลการศึกษาของ Somluckrat Wattanavitukul เป็นการยืนยันข้อสรุปของ Pirom Chantaworn และ Oey A. Meesook ที่กล่าวว่ารายได้ที่มีใช้ตัวเงินเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในภาคเกษตรกรรม ทำให้ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้เมื่อคำนวณจากรายได้โดยรวมมีค่าน้อยกว่ารายได้ที่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ งานของ Somluckrat Wattanavitukul ยังได้ข้อสรุปที่สำคัญคือ การสำรวจในปี 2514/5 ที่ได้แยกธนบุรีและปริมณฑลออกจากภาคกลางและตะวันออก ส่งผลให้ธนบุรีและปริมณฑลกลายเป็นภูมิภาคที่มีความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้มากที่สุด อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในปี 1971-3 จะมีปัญหาในการนำมาใช้มากกล่าวคือ ข้อมูลการสำรวจครัวเรือนในแต่ละภาคทำการสำรวจใน

ช่วงเวลาต่างกัน ทำให้ Somluckrat Wattanavitukul ต้องทำการปรับข้อมูลการสำรวจในแต่ละปีโดยถ่วงน้ำหนักด้วยระดับราคาของแต่ละภาคแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกัน แต่เทคนิคการปรับข้อมูลดังกล่าวอาจจะยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ข้อมูลในปี 1971-3 มีความน่าเชื่อถือนัก

ต่อมางานของ Somchai Jitsuchon(1987) ทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2518/19 และ 2523/24 ใช้รายได้ต่อหัวในการคำนวณ และแบ่งลักษณะครัวเรือนออกเป็น 3 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยทางภูมิภาค (Regional Factors) ประกอบไปด้วยภูมิภาคย่อยและเขตการปกครอง 2) ปัจจัยทางด้านประชากร (Demographic Factors) ประกอบไปด้วยเพศ อายุ และการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน(Employment - Related Factors) ได้แก่ ชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนและภาคเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งลักษณะของครัวเรือนดังกล่าวมีความละเอียดมากขึ้น เมื่อเทียบกับงานในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากความพร้อมทางด้านข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยดัชนีที่ใช้ในการศึกษาคือดัชนี Variance of Income Logarithms และ Shorrocks ซึ่งถือเป็นงานศึกษาแรกของไทยที่นำดัชนีดังกล่าวมาใช้ในการศึกษา

ผลการศึกษาในปี 2518/19 พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้โดยค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มอยู่ระหว่างร้อยละ 21.3 ถึง 25.7 สำหรับดัชนี Shorrocks และร้อยละ 22.6 ถึง 27.1 สำหรับดัชนี Variance of Income Logarithms รองลงมาคือ ปัจจัยทางภูมิภาคมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 10.3 ถึง 21.3 และ 14.2 ถึง 21.9 สำหรับดัชนี Skorocks และ Variance of Income Logarithms ตามลำดับ ส่วนปัจจัยทางด้านประชากรมีค่าเพียงร้อยละ 0.3 และ 0.5 ถึง 0.6 สำหรับดัชนี Skorocks และ Variance of Income Logarithms ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานพบว่า ชั้นทางเศรษฐกิจสังคมมีค่าสูงสุด รองลงมาคือ อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนและภาคการผลิต ตามลำดับ

ส่วนในปี 2523/24 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานยังคงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด โดยมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มอยู่ระหว่างร้อยละ 23.5 ถึง 25.6 และ 23.3 และ 25.6 สำหรับดัชนี Skorocks และ Variance of Income Logarithms ตามลำดับ รองลงมาคือ ปัจจัยทางภูมิภาค มีค่าระหว่างร้อยละ 13.8 ถึง 22.0 และ 16.9 ถึง 22.4 สำหรับดัชนี Skorocks และ Variance of Income Logarithms และร้อยละ 0.4 ถึง 0.6 ยกเว้นเพียงระดับการศึกษาที่มีค่าสูงถึงร้อยละ 17.8 สำหรับดัชนี Skorocks และ Variance of Income Logarithms ข้อสังเกตคือ เนื่องจากในปี 2511/12 เริ่มมีการเก็บข้อมูลทางด้านระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จึงส่งผลให้ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจาย

รายได้รองจาก ชั้นทางเศรษฐกิจสังคม อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน ภาคการผลิต และเขตการปกครอง ตามลำดับ

หลังจากนั้น งานศึกษาร่วมกันระหว่าง Suganya Hutaserani and Somchai Jitsuchon (1988) ศึกษาระดับความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้และความยากจน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของครัวเรือนในประเทศไทย ในปี 2518/19 , 2523/24 และ 2528/29 ต่อเนื่องจากงานของ Somchai Jitsuchon,S. คำนีที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้คือคำนี Gini และ Variance of Log Income พบว่า ค่าคำนี Gini มีค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดคือ 0.426 , 0.453 และ 0.500 ในปี 2518/19 , 2523/24 และ 2528/29 ตามลำดับ ขณะที่ค่าคำนี Variance of Log Income ก็มีค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด

เช่นเดียวกันคือ 0.530 , 0.602 และ 0.737 ในปี 2518/19 , 2523/24 และ 2528/29 ตามลำดับ ขณะที่ในการศึกษาการจำแนกแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ใช้คำนี Shorrocks ในการคำนวณ ส่วนการจำแนกลักษณะประชากรใช้ปัจจัยแบ่งประชากร เช่นเดียวกับงานของ Somchai Jitsuchon

การศึกษาพบว่าลำดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ เหมือนกับงานของ Somchai Jitsuchon กล่าวคือในปี 2518/19 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากที่สุดคือ มีค่าระหว่างร้อยละ 21.19 ถึง 25.57 รองลงมาคือปัจจัยทางภูมิภาค และปัจจัยทางด้านประชากร มีค่าร้อยละ 15.01 ถึง 20.20 และ 0.28 ถึง 0.47 ตามลำดับ

ส่วนในปี 2523/24 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานมีค่าร้อยละ 23.94 ถึง 26.97 รองลงมาคือปัจจัยภูมิภาค และปัจจัยด้านประชากร มีค่าร้อยละ 18.86 ถึง 21.77 และ 0.52 ถึง 15.14 ตามลำดับ โดยปัจจัยระดับการศึกษามีค่าร้อยละ 15.14

โดยเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยในปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงาน พบว่า ชั้นทางเศรษฐกิจสังคมให้ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มสูงสุด โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 25.57 ถึง 33.82 รองลงมาคือ อาชีพ ร้อยละ 22.62 ถึง 31.31 และภาคการผลิตร้อยละ 21.19 ถึง 28.53 ตามลำดับ ขณะที่เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยในปัจจัยทางภูมิภาคพบว่า เขตการปกครองให้ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากที่สุด โดยมีค่าร้อยละ 20.20 ถึง 28.15 ขณะที่ปัจจัยทางภูมิภาคและทำเลที่ตั้งมีค่าใกล้เคียงกันคือร้อยละ 15.01 ถึง 24.98 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยทางด้านประชากรพบว่า ทั้งเพศและอายุต่างมีค่าน้อยมาก คือร้อยละ 0.28 ถึง 0.76 ขณะที่ในปี 1980/81 ได้เพิ่มการวิเคราะห์ทางด้านการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน พบว่า ระดับการศึกษามีค่า

ส่วนสนับสนุนความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มย่อยประชากรอยู่ระหว่างร้อยละ 15.14 ถึง 20.00 ซึ่งสูงเป็นอันดับ 4 รองจากชั้นเศรษฐกิจสังคม อาชีพ และภาคการผลิต เป็นต้น

งานของ Duangmanee Laovakul (1993) ใช้ข้อมูลในปี 2518/19 ,2524 และศึกษาเพิ่มเติมข้อมูลในปี 2531 โดยใช้รายได้ต่อหัวในการคำนวณและใช้ดัชนี Shorrocks ในการศึกษาและแบ่งปัจจัยจำแนกครัวเรือนเช่นเดียวกับงานของ Somchai Jitsuchon ผลการศึกษาพบว่า ลำดับของปัจจัยที่มีส่วนก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้เหมือนกับงานของ Somchai Jitsuchon กล่าวคือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน รองลงมาคือปัจจัยทางด้านภูมิภาคและปัจจัยทางประชากร ตามลำดับ การพิจารณาแยกองค์ประกอบของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้พบว่า ในปี 2518/19 ปัจจัยเกี่ยวกับการจ้างงานมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากที่สุด คือน้อยละ 21.30 ถึง 25.70 รองลงมาคือ ปัจจัยภูมิภาค มีค่าร้อยละ 10.30 ถึง 19.10 และ ปัจจัยด้านประชากรมีค่าร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

ในปี 2523/24 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานยังคงเป็นปัจจัยที่มีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากที่สุด คือร้อยละ 23.50 ถึง 26.10 รองลงมาคือ ปัจจัยภูมิภาคมีค่าร้อยละ 13.80 ถึง 17.50 และปัจจัยด้านประชากรมีค่าร้อยละ 0.50 ถึง 17.60 ตามลำดับ ซึ่งในปีนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เพิ่มการสำรวจครัวเรือนจำแนกตามปัจจัยระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ทำให้ค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มตามปัจจัยระดับการศึกษานี้ที่ค่าสูงถึงร้อยละ 17.60

และในปี 2531/32 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจ้างงานมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมากที่สุดคือ ร้อยละ 24.84 ถึง 32.80 รองลงมาคือ ปัจจัยภูมิภาค มีค่าร้อยละ 23.46 ถึง 23.54 และปัจจัยด้านประชากรมีค่าร้อยละ 0.27 ถึง 23.56 ตามลำดับ โดยมีค่าความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มมีค่าร้อยละ 23.56

งานศึกษาของทั้ง Somchai Jitsuchon , Suganya Hutaserani and Somchai Jitsuchon และ Duangmanee Laovakul ถือเป็นงานศึกษาล่าสุดที่ทำการศึกษาในแง่ภาพรวมของทั้งประเทศซึ่งต่างศึกษาโดยใช้ปัจจัยจำแนกครัวเรือนเหมือนกัน ทำให้สามารถเปรียบเทียบแนวโน้มความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ได้ และผลการศึกษาที่ได้ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยพบว่า ในช่วงระหว่างปี 2518 ถึง 2531 การกระจายรายได้มีแนวโน้มแย่ลงมาโดยตลอด โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานมีส่วนก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยภูมิภาค และปัจจัยทางด้านประชากร ตามลำดับ โดยทั้ง 3 งานศึกษาได้ใช้ดัชนี Shorrocks ในการศึกษา ซึ่งในระยะหลังที่ผ่านมากลายเป็นดัชนีที่มีผู้นิยมนำมาใช้ในการศึกษาเรื่องนี้เป็นส่วนใหญ่ แทนการใช้ดัชนี Variance of Log Income ที่นิยมใช้ในระยะเวลาเริ่มแรกของการศึกษาเรื่องนี้ในประเทศไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของสัดส่วนของคนจนและการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกบ้านน้ำล้อม หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เป็นกรณีศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในหมู่บ้านมีอยู่ 296 ครัวเรือน ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 28 ก.ค.50

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ(Systematic Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวเลขมาเพียงตัวเดียว จากช่วงตัวเลขเช่น สมมติสมาชิกทั้งหมดมีจำนวน 500 หน่วย ผู้ศึกษานำมาจัดเรียงลำดับไว้ และต้องการสุ่มมาเพียง 10 หน่วย วิธีการคำนวณทำได้โดย เอาประชากรทั้งหมด (N) หารด้วยจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ (n) ช่วงตัวเลขที่เลือกได้คือ $\frac{N}{n}$ ในที่นี้ก็คือ $\frac{500}{10} = 50$ นั่นคือ จากหน่วยประชากรที่ 1 ถึง 50 จะถูกเลือกมา 1 หน่วย อาจจะใช้วิธีจับฉลากหรือวิธีการใช้ตารางเลขสุ่มก็ได้ สมมติเลือกมาได้คือหน่วยที่ 14 จากช่วงหน่วยประชากรที่ 1 ถึง 50 หน่วยที่ 2 ก็คือ การนำหน่วยที่ 14 + 50 = 64 และหน่วยที่ 3 คือ 50 + 64 = 114 ทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ จนครบหน่วยตัวอย่างที่ต้องการ 10 หน่วย ดังนี้ 14, 64, 114, 164, 214, 264, 314, 364, 414 และ 464 เป็นต้น

ขั้นตอนการสุ่มอย่างมีระบบของครัวเรือนตัวอย่าง จากสูตร $\frac{N}{n}$

โดยที่ $N =$ ครัวเรือนในหมู่บ้านน้ำล้อมทั้งหมด (296)

$n =$ ครัวเรือนตัวอย่างที่ต้องการ (100)

ดังนั้น $\frac{N}{n} = \frac{296}{100} = 2.96$ ปัดเศษขึ้น = 3 คือช่วงตัวเลขที่ต้องการ

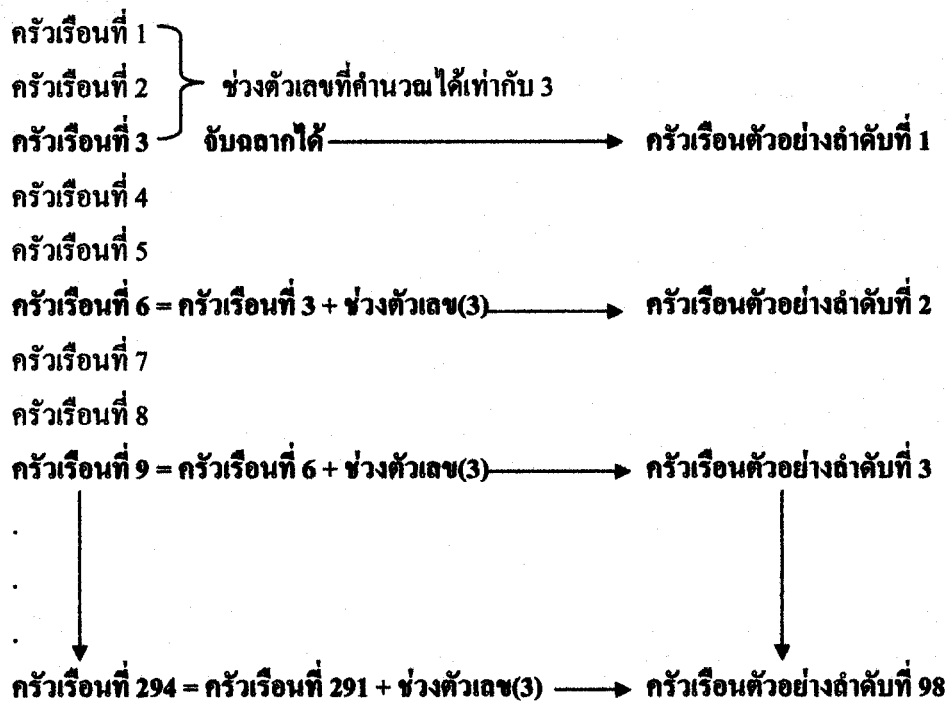
การหาครัวเรือนตัวอย่างลำดับแรก จากช่วงตัวเลข 3 ดังนั้น ครัวเรือนตัวอย่างลำดับแรกจะอยู่ระหว่างครัวเรือนที่ 1 ถึง ครัวเรือนที่ 3 ใช้วิธีจับฉลากระหว่างครัวเรือนที่ 1 ถึง ครัวเรือนที่ 3 ว่าครัวเรือนใดจะได้เป็นครัวเรือนตัวอย่างลำดับแรกและจับฉลากได้ครัวเรือนที่ 3 ดังนั้นครัวเรือนที่ 3 จึงเป็นครัวเรือนตัวอย่างลำดับแรก

การหาครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สอง จากช่วงตัวเลข 3 ดังนั้นครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สองจะเท่ากับครัวเรือนตัวอย่างลำดับแรก(ครัวเรือนที่ 3) บวกด้วย ช่วงตัวเลข 3 (ครัวเรือนที่ $3 + 3 = 6$) ครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สองก็จะเป็นครัวเรือนที่ 6

การหาครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สาม จากช่วงตัวเลข 3 ดังนั้นครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สามจะเท่ากับครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สอง(ครัวเรือนที่ 6) บวกด้วย ช่วงตัวเลข 3 (ครัวเรือนที่ $6 + 3 = 9$) ครัวเรือนตัวอย่างลำดับที่สองก็จะเป็นครัวเรือนที่ 9

การหาครัวเรือนลำดับถัดไปให้ใช้วิธีการเช่นนี้ไปเรื่อยๆ แต่ได้ครัวเรือนตัวอย่างมาเพียง 98 ตัวอย่างเนื่องหมู่บ้านน้ำล้อมมีเพียง 296 ครัวเรือนเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ครบ 100 ตัวอย่าง จึงจำเป็นต้องมีการสุ่มครัวเรือนตัวอย่างขึ้นมาอีก 2 ครัวเรือนจากครัวเรือนที่ยังไม่ได้ถูกเลือก

ภาพที่ 3.1 การสุ่มหาครัวเรือนตัวอย่าง

ครั้งสุดท้ายทำการสุ่มครัวเรือนที่ยังไม่ได้ถูกเลือกมาเป็นตัวอย่างขึ้นมาอีก 2 ครัวเรือน ก็จะได้ครัวเรือนตัวอย่างครบ 100 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ศึกษาได้นำต้นแบบจากแบบสำรวจสมาชิกและการใช้จ่ายของครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การทดสอบแบบถาม แบบสอบถามก่อนที่จะนำ ออกไปใช้จริง ได้นำ ไปทดสอบโดยการ สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน หรือผู้ที่สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวกับครัวเรือนได้ จำนวน 5 ตัวอย่าง จากนั้นได้นำ แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งเนื้อหาและสาระ รวมทั้งถ้อยคำที่ใช้ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลทุติยภูมิที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เก็บไว้แล้ว และการสอบถามกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างตามแบบสอบถามที่ได้กำหนดขึ้นจากนั้นจึงรวบรวมเพื่อประมวลข้อมูลต่อไปตามลำดับ ข้อมูลได้มาจาก 2 แหล่ง คือ

3.1 ข้อมูลขั้นต้นหรือข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้จากการศึกษาภาคสนามโดย นำ แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และกรอกแบบสอบถามใน ครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 100 ครัวเรือน โดยเนื้อหาในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.1.1 ส่วน ก ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครัวเรือน ประกอบด้วย ชื่อหัวหน้าครัวเรือน บ้านเลขที่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

3.1.2 ส่วน ข ข้อมูลเกี่ยวกับมิติด้านรายได้ ในรอบ 1 ปีของปี พ.ศ.2550 ประกอบด้วยแหล่งรายได้ 2 ประเภทคือ รายได้จากการทำงาน และ รายได้จากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากการทำงาน

3.1.2.1 รายได้จากการทำงาน ได้แก่

1) รายได้/ค่าตอบแทนจากการทำงาน โดยได้รับเป็นค่าจ้าง/เงินเดือน (รวม ค่าล่วงเวลา โบนัส ค่าทิป ค่าเปอร์เซ็นต์การขายสินค้าหรือบริการ ค่าครองชีพ ค่าช่วยเหลือบุตรและอื่น ๆ)

2) รายรับสุทธิ (หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ) จากการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือการเกษตร

3.1.2.2 รายได้จากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากการทำงาน ได้แก่

- 1) บำเหน็จ บำนาญ เบี้ยหวัด เงินสงเคราะห์ต่างๆ ฯลฯ
- 2) เงินชดเชยและ/หรือเงินทดแทนจากการออกจากงาน
- 3) เงินทุนการศึกษาหรือเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลอื่นนอกจาก

ครัวเรือน

- 4) ดอกเบี้ยเงินฝาก พันธบัตร เงินปันผลจากหุ้นและการลงทุนอื่นๆ

แชร์ และการให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่น/เอกชน

- 5) เงินได้รับการประกันสุขภาพ อุบัติเหตุ ไฟไหม้ ประกันชีวิต

หรือประกันสังคม(ที่ไม่ใช่ประเภทสะสมทรัพย์)

- 6) รายได้อื่นๆ เช่น เงินถูกสลากกินแบ่งของรัฐ เงินรางวัล เงินได้จาก

การพนัน ค่านายหน้า(โดยไม่ได้ประกอบเป็นธุรกิจ)

3.1.3 ส่วน ก ข้อมูลเกี่ยวกับมรดกด้านรายจ่าย (ค่าใช้จ่ายให้รวมถึงการประเมิน

มูลค่าของสิ่งที่ได้รับมาโดยที่ไม่ได้ซื้อหรือสามารถเบิกได้) ประกอบด้วย

3.1.3.1 ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือน ได้แก่

- 1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ดและการ

ดำเนินการในครัวเรือน

- 3) ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการแก่ครัวเรือน(รวมค่าอาหารและสิ่งของที่ซื้อให้)

- 4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผ้า เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

- 5) ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล

- 6) ค่าเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล

- 7) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางและการสื่อสาร

- 8) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา

- 9) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง การอ่าน และกิจกรรมทางศาสนา

- 10) ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค

3.1.3.2 ค่าใช้จ่ายอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบที่ซื้อเฉพาะที่ซื้อประจำ ได้แก่

- 1) ประเภทอาหารที่ทำจากแป้ง

- 2) ประเภทเนื้อสัตว์

- 3) ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ

- 4) ไข่ นม เนย
- 5) น้ำมันพืช น้ำมันหมู กะทิ
- 6) ผลไม้(ทั้งสดและกระป๋อง)
- 7) ผัก(ทั้งสดและดอง)
- 8) น้ำตาล ขนมหวาน
- 9) เครื่องปรุงรส เครื่องเทศ
- 10) เครื่องคั้นที่ไม่มีแอลกอฮอล์(บริโภคนอกบ้าน)
- 11) อาหารสำเร็จรูปที่ซื้อมาบริโภคที่บ้าน
- 12) อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์(บริโภคนอกบ้าน)
- 13) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- 14) ยาสูบ หมาก ยานัตถ์ หรือผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน

โดยราคาสินค้าค่าใช้จ่ายในรอบปี 2550 จะใช้ราคาจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบมาแต่ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามจำไม่ได้จะใช้ราคาตามรายงานราคาสินค้าขายปลีก (เฉลี่ยตามลักษณะจำเพาะ) ของจังหวัด ลำปาง ปี 2550 และหากสินค้าบางชนิดไม่มีข้อมูลในรายงานดังกล่าว ก็จะใช้ราคาเฉลี่ยจากข้อมูลรายงานราคาสินค้าขายปลีกเฉลี่ยสำหรับจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ของ ภาคเหนือ ปี 2550

3.2 ข้อมูลชั้นที่สอง หรือ ทุติยภูมิ (secondary data) ใช้วิธีการเก็บจากจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยที่หน่วยงานเหล่านี้ ได้มีการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ในด้านความยากจนและการกระจายรายได้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะทำให้เห็นสัดส่วนคนจนในประเทศไทยซึ่งวัดโดยเส้นความยากจน และการเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ซึ่งวัดโดยใช้สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลตามข้อ 3.1 ที่ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลว่ามีสัดส่วนของคนจนแตกต่างกันหรือไม่และการกระจายรายได้ มีลักษณะเป็นอย่างไร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิได้แล้ว ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์สัดส่วนของคนจนโดยเปรียบเทียบกับสัดส่วนคนจนของจังหวัดลำปาง เนื่องจาก กรณีศึกษา เป็นหมู่บ้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัดลำปาง สำหรับการกระจายรายได้ จะแยกวิเคราะห์ข้อมูลทั้งมิติทางด้านรายได้และมิติทางด้านรายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อให้เห็นลักษณะของการกระจายรายได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกับลักษณะการกระจายรายได้ในระดับประเทศ ซึ่งใช้วิธีการดังต่อไปนี้ วิเคราะห์

4.1 สัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) หรือ Head Count Ratio คือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) ที่คำนวณจากจำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด คูณด้วย 100 โดยที่สูตรการคำนวณดังนี้

$$P_0 = \frac{N_p}{N}$$

Po = สัดส่วนคนจน

Np = จำนวนประชากรที่มีรายได้น้อยกว่าเส้นความยากจน

N = จำนวนประชากรทั้งสิ้น

4.2 การวัดส่วนแบ่งของรายได้ของกลุ่มรายได้ต่างๆ (Size Distribution) คือการวัดรายได้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่มรายได้ของประชากรทั้งหมด วิธีการวัดโดยจัดลำดับของรายได้จากน้อยไปหามากหรือจากมากไปหาน้อย แล้วแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่ากัน 5 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนประชากรร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด การวัดดังกล่าวจะทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรใดถือสัดส่วนของรายได้เป็นจำนวนร้อยละเท่าใด

4.3 เส้นโค้งลอเรนซ์ และค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ซึ่งเส้นโค้งลอเรนซ์ จะแสดงให้เห็นว่าระดับเปอร์เซ็นต์หนึ่ง ๆ ของครอบครัวทั้งหมดได้รับรายได้เป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้รวม ลักษณะเส้นโค้งลอเรนซ์ จะแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์มีความโค้งมาก แสดงว่าความเหลื่อมล้ำมีมากการกระจายรายได้ยังไม่เสมอภาค ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์มีความโค้งน้อย แสดงว่าความเหลื่อมล้ำมีน้อยการกระจายรายได้ค่อนข้างเสมอภาค และถ้าการกระจายรายได้มีความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์ เส้นโค้งลอเรนซ์จะเป็นเส้นตรง 45 องศาออกจากจุดกำเนิด ส่วนสัมประสิทธิ์จินี เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าสัมประสิทธิ์จินี มีค่าเท่ากับ 0 หมายถึงการกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ ถ้าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 1 หมายถึงการกระจายรายได้มีความไม่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ หากสัมประสิทธิ์จินีมีค่าต่ำมากเพียงใด แสดงว่าการกระจายรายได้ยังมีความเป็นธรรมมากขึ้นเพียงนั้น ในทางตรงกันข้ามสัมประสิทธิ์จินีมีค่ามากขึ้นแสดงว่าการกระจายรายได้มีความเป็นธรรมน้อยลง โดยคำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่างเส้นโค้งลอเรนซ์ (Lorenz curve) ของการกระจายรายได้กับเส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์แบบเป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์แบบทั้งหมดเป็นตัวหาร คำนวณได้จากสูตร

$$GINI = \frac{A}{A+B}$$

หรือ

$$GINI = \frac{1}{2n^2 \bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$$

โดยที่ $\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$

y_i = รายได้ประจำ (หรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค) ต่อปีของครัวเรือน i ; $i = 1, 2, 3, \dots, n$

y_j = รายได้ประจำ (หรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค) ต่อปีของครัวเรือน j ; $j = 1, 2, 3, \dots, n$

\bar{y} = ค่าเฉลี่ยของรายได้ประจำหรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค ต่อปี

n = จำนวนประชากรทั้งสิ้น

5. การนำเสนอและรายงานผล

งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้นี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือ เป็นการศึกษาตามความเป็นจริงจาก การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หลังจากรวบรวมข้อมูลที่ได้มาแล้ว จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ววิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ค่าเฉลี่ยอัตราสัดส่วน ตามความจำเป็นและความเหมาะสม

การเสนอข้อมูลจะเสนอในเชิงพรรณนา (Descriptive) ใช้สถิติในรูปของตัวเลขที่เป็นคำ ร้อยละ มีตาราง และกราฟประกอบตามความเหมาะสม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จังหวัดลำปาง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 771,749 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง มีจำนวน 236,555 คน รองลงไป คือ อำเภอเกาะคา แม่ทะ และ เถิน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2550) บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร เมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ และสบปราบ

หมู่บ้านน้ำล้อมเป็นหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่ในตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ ลำน้ำแม่ยาว โดยมีต้นน้ำมาจากตำบลไหล่หิน ไหลผ่านตำบลเกาะคา ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ประชากรของหมู่บ้านน้ำล้อมมีอยู่ 296 ครัวเรือน ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 28 ก.ค.50

จากการศึกษาผู้ศึกษาได้ทำการสอบถามจากครัวเรือนตัวอย่างที่สุ่มมา 100 ครัวเรือน และผลจากการตอบแบบสอบถามซึ่งมีทั้ง มิติทางด้านรายได้ และมิติทางด้านรายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคมีดังนี้

ภาพที่ 4.1: มิติทางด้านรายได้เรียงลำดับรายได้จากน้อยไปหามาก

ช่วงที่ 1			ช่วงที่ 2			ช่วงที่ 3			ช่วงที่ 4			ช่วงที่ 5		
ลำดับที่	เงินได้	ครัวเรือนที่	ลำดับที่	เงินได้	ครัวเรือนที่	ลำดับที่	เงินได้	ครัวเรือนที่	ลำดับที่	เงินได้	ครัวเรือนที่	ลำดับที่	เงินได้	ครัวเรือนที่
1	24,000.00	32	21	42,000.00	77	41	72,000.00	37	61	96,000.00	6	81	126,000.00	25
2	24,000.00	69	22	45,000.00	45	42	72,000.00	42	62	96,000.00	28	82	132,000.00	26
3	24,000.00	75	23	48,000.00	15	43	72,000.00	53	63	96,000.00	29	83	132,000.00	30
4	27,000.00	74	24	48,000.00	18	44	72,000.00	60	64	96,000.00	52	84	132,000.00	67
5	30,000.00	57	25	54,000.00	41	45	72,000.00	70	65	96,000.00	56	85	133,000.00	10
6	30,000.00	84	26	54,000.00	54	46	72,000.00	73	66	96,000.00	65	86	144,000.00	91
7	30,000.00	85	27	54,000.00	83	47	72,000.00	76	67	96,000.00	66	87	151,000.00	90
8	36,000.00	3	28	57,000.00	14	48	72,000.00	78	68	96,000.00	68	88	156,000.00	33
9	36,000.00	20	29	57,600.00	47	49	78,000.00	96	69	96,000.00	71	89	168,000.00	17
10	36,000.00	22	30	60,000.00	2	50	81,000.00	39	70	96,000.00	99	90	204,000.00	92
11	36,000.00	27	31	60,000.00	12	51	84,000.00	5	71	108,000.00	79	91	206,000.00	82
12	36,000.00	36	32	60,000.00	19	52	84,000.00	8	72	108,000.00	80	92	216,000.00	95
13	36,000.00	38	33	60,000.00	40	53	84,000.00	62	73	108,000.00	89	93	216,000.00	98
14	36,000.00	44	34	60,000.00	46	54	84,000.00	86	74	116,000.00	34	94	240,000.00	11
15	36,000.00	50	35	60,000.00	48	55	90,000.00	4	75	120,000.00	7	95	240,000.00	81
16	36,000.00	55	36	60,000.00	93	56	90,000.00	16	76	120,000.00	9	96	264,000.00	72
17	36,000.00	97	37	66,000.00	51	57	90,000.00	24	77	120,000.00	23	97	265,400.00	63
18	36,000.00	100	38	72,000.00	13	58	90,000.00	31	78	120,000.00	87	98	276,000.00	64
19	42,000.00	49	39	72,000.00	21	59	90,000.00	43	79	120,000.00	94	99	460,000.00	1
20	42,000.00	59	40	72,000.00	35	60	90,000.00	58	80	125,000.00	61	100	660,720.00	88
รวม	669,000.00		รวม	1,161,600.00		รวม	1,611,000.00		รวม	2,125,000.00		รวม	4,522,120.00	

ภาพที่ 4.2 : มิติทางด้านรายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเรียงรายจ่ายจากน้อยไปหามาก

ช่วงที่ 1			ช่วงที่ 2			ช่วงที่ 3			ช่วงที่ 4			ช่วงที่ 5		
ลำดับ ที่	รายจ่าย	ครัวเรือน ที่	ลำดับ ที่	รายจ่าย	ครัวเรือน ที่	ลำดับ ที่	รายจ่าย	ครัวเรือน ที่	ลำดับ ที่	รายจ่าย	ครัวเรือน ที่	ลำดับ ที่	รายจ่าย	ครัวเรือน ที่
1	6,500.48	32	21	34,465.96	2	41	43,600.56	40	61	65,338.85	8	81	98,440.88	24
2	8,461.10	69	22	35,052.55	20	42	43,707.91	13	62	66,182.00	94	82	100,760.79	49
3	14,484.24	45	23	35,665.56	56	43	43,724.88	6	63	66,332.54	70	83	107,364.68	11
4	14,582.82	38	24	36,167.39	15	44	45,192.36	78	64	66,830.96	62	84	102,981.44	61
5	18,691.21	77	25	37,211.45	25	45	47,527.46	30	65	67,024.41	42	85	109,637.76	19
6	19,250.58	97	26	37,247.83	18	46	47,802.76	86	66	67,106.70	5	86	113,988.12	95
7	22,351.83	75	27	37,567.71	74	47	48,628.93	43	67	69,104.33	33	87	117,229.62	63
8	23,931.45	14	28	37,602.80	85	48	51,329.14	89	68	69,165.92	72	88	127,705.79	66
9	24,340.10	53	29	37,860.70	71	49	51,833.48	21	69	71,374.31	80	89	129,953.90	58
10	24,646.14	51	30	38,756.40	59	50	53,425.01	76	70	73,181.19	48	90	136,135.53	34
11	28,703.77	60	31	40,055.27	92	51	55,887.03	47	71	73,950.26	4	91	136,542.61	39
12	28,850.12	57	32	40,182.90	54	52	58,320.62	16	72	76,207.52	96	92	115,174.22	46
13	29,051.73	36	33	40,419.57	91	53	58,835.95	26	73	76,507.65	1	93	109,917.84	81
14	29,220.16	84	34	41,808.00	52	54	59,597.88	37	74	80,168.79	28	94	109,058.10	64
15	30,457.80	93	35	42,111.08	65	55	61,009.66	50	75	81,350.02	10	95	187,414.72	82
16	30,848.86	12	36	42,223.21	100	56	62,231.01	73	76	87,765.91	68	96	214,569.12	67
17	31,205.84	55	37	42,278.18	44	57	63,294.37	31	77	90,597.52	17	97	215,814.44	29
18	31,333.98	27	38	42,845.90	35	58	64,498.79	79	78	91,517.89	90	98	219,744.45	23
19	33,011.35	3	39	42,979.20	7	59	64,665.77	22	79	93,715.46	9	99	368,597.88	98
20	34,023.64	83	40	43,169.90	41	60	65,338.47	87	80	95,617.23	99	100	321,708.97	88
รวม	483,947.20		รวม	785,671.54		รวม	1,090,452.03		รวม	1,529,039.44		รวม	3,142,740.86	

จากข้อมูลตามแบบสอบถามสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับภาพรวมกับข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ ดังนี้

ตอนที่ 1. การคำนวณหา Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence)

ตอนที่ 2. มิติทางด้านรายจ่ายได้ มีการวิเคราะห์อยู่ 3 ส่วน คือ

2.1 การวัดสัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income)

2.2 การคำนวณหาสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้

2.3 การแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์

ตอนที่ 3. มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีการวิเคราะห์อยู่ 3 ส่วน คือ

3.1 การวัดสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure)

3.2 การคำนวณหาสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

3.3 การแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์

ตอนที่ 1 การคำนวณหา Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence)

เป็นการคำนวณจากจำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วยจำนวนครัวเรือนทั้งหมด คูณด้วย 100 โดยที่สูตรการคำนวณดังนี้

$$P_o = \frac{N_p}{N}$$

P_o = สัดส่วนคนจน

N_p = จำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายต่ำกว่าเส้นความยากจน

N = จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น

สำหรับจังหวัดลำปางในปี 2550 มีเส้นความยากจนอยู่ที่ 1,365 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งคำนวณต่อปีแล้วจะได้ เท่ากับ 16,380 บาทต่อคนต่อปี และมีสัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ 14.56 เป็นสัดส่วนมากที่สุด อันดับที่ 5 ของทั้งภาคเหนือและเมื่อเทียบกับกรณีศึกษา พบว่า จากภาพที่ 4.2 ครัวเรือนตัวอย่างที่ได้เก็บรวบรวมมามีจำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนคือมีรายจ่ายต่ำกว่า 16,380 บาท ต่อปีอยู่จำนวน 4 ครัวเรือน จากกลุ่มครัวเรือน 100 ตัวอย่าง เมื่อนำมาคำนวณตามสูตรข้างต้นก็จะได้เท่ากับร้อยละ 4 ดังนั้น Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) ของกรณีศึกษาก็จะอยู่ที่ ร้อยละ 4 ซึ่งน้อยกว่าสัดส่วนคนจนในระดับจังหวัดอยู่มาก

ตารางที่ 4.1: เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) ภาคเหนือ ปี 2550

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)	สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)
แม่ฮ่องสอน	1,275	65.16
น่าน	1,272	20.21
สุโขทัย	1,313	19.27
ตาก	1,310	17.86
ลำปาง	1,365	14.56
เชียงราย	1,333	14.44
เพชรบูรณ์	1,267	12.32
นครสวรรค์	1,318	12.32
อุทัยธานี	1,325	12.16
แพร่	1,337	10.54
อุตรดิตถ์	1,312	9.82
เชียงใหม่	1,394	9.00
พิษณุโลก	1,324	8.90
พิจิตร	1,300	5.65
กำแพงเพชร	1,278	5.36
พะเยา	1,375	4.45
ลำพูน	1,378	4.05
รวม	1,326	12.93
	1,443	8.48

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม ศศช.

ตอนที่ 2 มิติทางด้านรายได้

2.1 การวัดสัดส่วนรายได้ของครัวเรือน เป็นการจำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) โดยการจำแนกกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ทั้งหมด ออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด ดังนี้

Quintile 1 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้น้อยที่สุด(จนที่สุด)

Quintile 2 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้น้อยรองลงมา

Quintile 3 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลาง

Quintile 4 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้มาก

Quintile 5 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้มากที่สุด(รวยที่สุด)

จากกรณีศึกษาสามารถนำมาเปรียบเทียบกับ การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลของปี พ.ศ.2550 ทั่วประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2: สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ปี 2550

กลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้	สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน (ร้อยละ)
Quintile 1 (จนที่สุด)	4.30
Quintile 2	8.01
Quintile 3	12.42
Quintile 4	20.22
Quintile 5 (รวยที่สุด)	55.06
รวม	100.00
สัดส่วน Quintile 5/ Quintile 1(เท่า)	12.81

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม ศสช.

ตารางที่ 4.3: สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ปี 2550 ของบ้านน้ำล้อม ต.เกาะคา อําเภอกะคา จังหวัดลำปาง

กลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้	สัดส่วนรายได้ของครัวเรือน (ร้อยละ)	มูลค่าการถือครองรายได้
Quintile 1 (จนที่สุด)	6.63	669,000.00
Quintile 2	11.51	1,161,600.00
Quintile 3	15.97	1,611,000.00
Quintile 4	21.06	2,125,000.00
Quintile 5 (รวยที่สุด)	44.82	4,522,120.00
รวม	100.00	10,088,720.00
สัดส่วน Quintile 5/ Quintile 1(เท่า)	8.32	3,853,120.00

จากตารางข้างต้นทั้ง 2 ตาราง จะพบว่า

1) จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุด ร้อยละ 20 ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีสัดส่วนรายได้เพียงร้อยละ 4.30 ของจำนวนรายได้ทั้งหมด เท่านั้น ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดจากกรณีศึกษาจะมีสัดส่วนรายได้มากกว่า กล่าวคือมีสัดส่วนรายได้ร้อยละ 6.63 ของจำนวนรายได้ทั้งหมดและคำนวณเป็นมูลค่าของการถือครองรายได้จะได้เท่ากับ 669,000 บาท

2) จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุด ร้อยละ 20 ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีสัดส่วนรายได้ถึงร้อยละ 55.06 ของจำนวนรายได้ทั้งหมด ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจากกรณีศึกษาจะมีสัดส่วนรายได้น้อยกว่า กล่าวคือมีสัดส่วนรายได้เพียงร้อยละ 44.82 ของจำนวนรายได้ทั้งหมดและคำนวณเป็นมูลค่าของการถือครองรายได้จะได้เท่ากับ 4,522,120 บาท

เมื่อเทียบสัดส่วนการมีรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดกับกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดนั้นจะพบว่า ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมีสัดส่วนที่มากกว่า โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจะมีสัดส่วนรายได้มากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดถึง 12.81 เท่า ในขณะที่กรณีศึกษากลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจะมีสัดส่วนรายได้มากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดเพียง 8.32 เท่าและคำนวณสัดส่วนรายได้ที่กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดถือครองรายได้มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่เป็นจำนวนเงิน 3,853,120 บาท

2.2 การคำนวณหาสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ของรายได้ จากการสำรวจและเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2550 นั้น สามารถแสดงได้ตามตารางข้างล่างดังนี้

ตารางที่ 4.4: สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ของรายได้ ปี 2550

ปี พ.ศ.	ทั่ว ประเทศ	กรุงเทพฯ	กลาง	เหนือ	อีสาน	ใต้	เขตเมือง	เขต ชนบท
2550	0.499	0.468	0.423	0.470	0.471	0.464	0.474	0.459

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช

สำหรับในกรณีศึกษาจะคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จีนิ(Gini coefficient) ของรายได้ โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$GINI = \frac{1}{2n^2 \bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$$

โดยที่ $\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$

y_i = รายได้ประจำค่อปีของครัวเรือนที่ i ; $i = 1, 2, 3 \dots n$

y_j = รายได้ประจำค่อปีของครัวเรือนที่ j ; $j = 1, 2, 3 \dots n$

\bar{y} = ค่าเฉลี่ยของรายได้ประจำค่อปี

n = จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น

ขั้นตอนในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จีนิมีดังนี้

1) สมการการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนิ เป็นการคำนวณความแตกต่างของรายได้ในครัวเรือนแต่ละคู่ เมื่อนำครัวเรือนเหล่านั้นมาเรียงลำดับรายได้จากน้อยไปหามาก เช่น หมู่บ้านหนึ่งมีครัวเรือนอยู่ 3 ครัวเรือน คือ ครัวเรือนที่ 1 ครัวเรือนที่ 2 และครัวเรือนที่ 3 โดยที่ครัวเรือนที่ 1 มีรายได้น้อยที่สุด ครัวเรือนที่ 3 มีรายได้มากที่สุด ดังนั้นการคำนวณหาความแตกต่างของรายได้ในครัวเรือนแต่ละคู่จะทำได้โดยครัวเรือนที่ 1 กับครัวเรือนที่ 2 และครัวเรือนที่ 1 กับครัวเรือนที่ 3 เป็นต้น ทั้งนี้ครัวเรือนที่ i จะหมายถึงครัวเรือนที่ 1 และครัวเรือนที่ j จะหมายถึงครัวเรือนที่ 2 กับครัวเรือนที่ 3

จากภาพที่ 4.1 เมื่อนำครัวเรือนตัวอย่างมาเรียงลำดับรายได้จากน้อยไปหามากแล้ว การคำนวณหาความแตกต่างของรายได้ระหว่างครัวเรือนแต่ละคู่ก็จะทำได้ดังนี้

ภาพที่ 4.3 : การคำนวณหาความแตกต่างของรายได้ในครัวเรือนแต่ละคู่

ครัวเรือนที่ 1	$ y_i - y_j $	ครัวเรือนที่ 2	$ y_i - y_j $	ครัวเรือนที่ 3	$ y_i - y_j $	ครัวเรือนที่ 100	$ y_i - y_j $
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 2)	-	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 1)	-	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 1)	-	(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 1)	836,720.00
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 3)	-	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 3)	-	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 2)	-	(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 2)	836,720.00
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 4)	3,000.00	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 4)	3,000.00	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 4)	3,000.00	(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 3)	836,720.00
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 5)	6,000.00	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 5)	6,000.00	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 5)	6,000.00	(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 4)	833,720.00
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 100)	878,720.00	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 100)	878,720.00	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 100)	878,720.00	(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 99)	200,720.00
Σ	4,887,820.00	Σ	4,887,820.00	Σ	4,887,820.00	Σ	88,883,880.00

(ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก. หน้า 85)

เมื่อนำผลรวม (\sum) ทั้งหมดรวมเข้าด้วยกันก็จะได้เท่ากับ 752,926,640.00 นั่นก็คือ $\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$

$$\text{ดังนั้น } \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j| = 752,926,640.00 \text{ นั่นเอง}$$

2) การคำนวณหา \bar{y} จากสมการ $\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$ โดยที่

n เป็นจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นก็คือครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด = 100

$\sum_{i=1}^n y_i$ คือผลรวมของรายได้ของครัวเรือนที่ $i = 10,088,720$

แล้วนำไปแทนค่าในสมการ $\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$ ก็จะได้ $\bar{y} = 100,887.20$

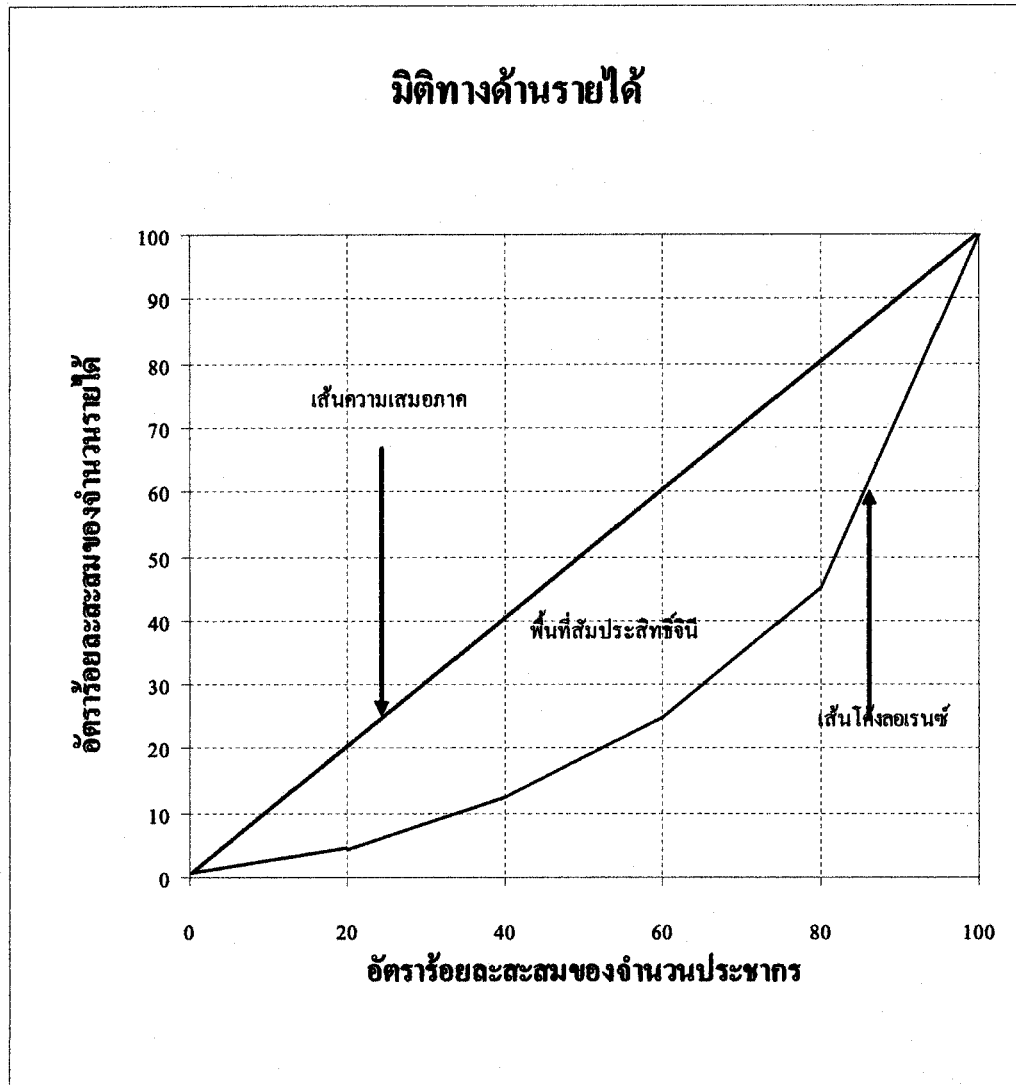
3) นำค่า $\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j| = 752,926,640.00$ ที่ได้ตาม 1) และ $\bar{y} = 100,887.20$ ที่

ได้ตาม 2) ไปแทนค่าในสูตร $GINI = \frac{1}{2n^2 \bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$ ก็จะได้ $GINI = 0.373$

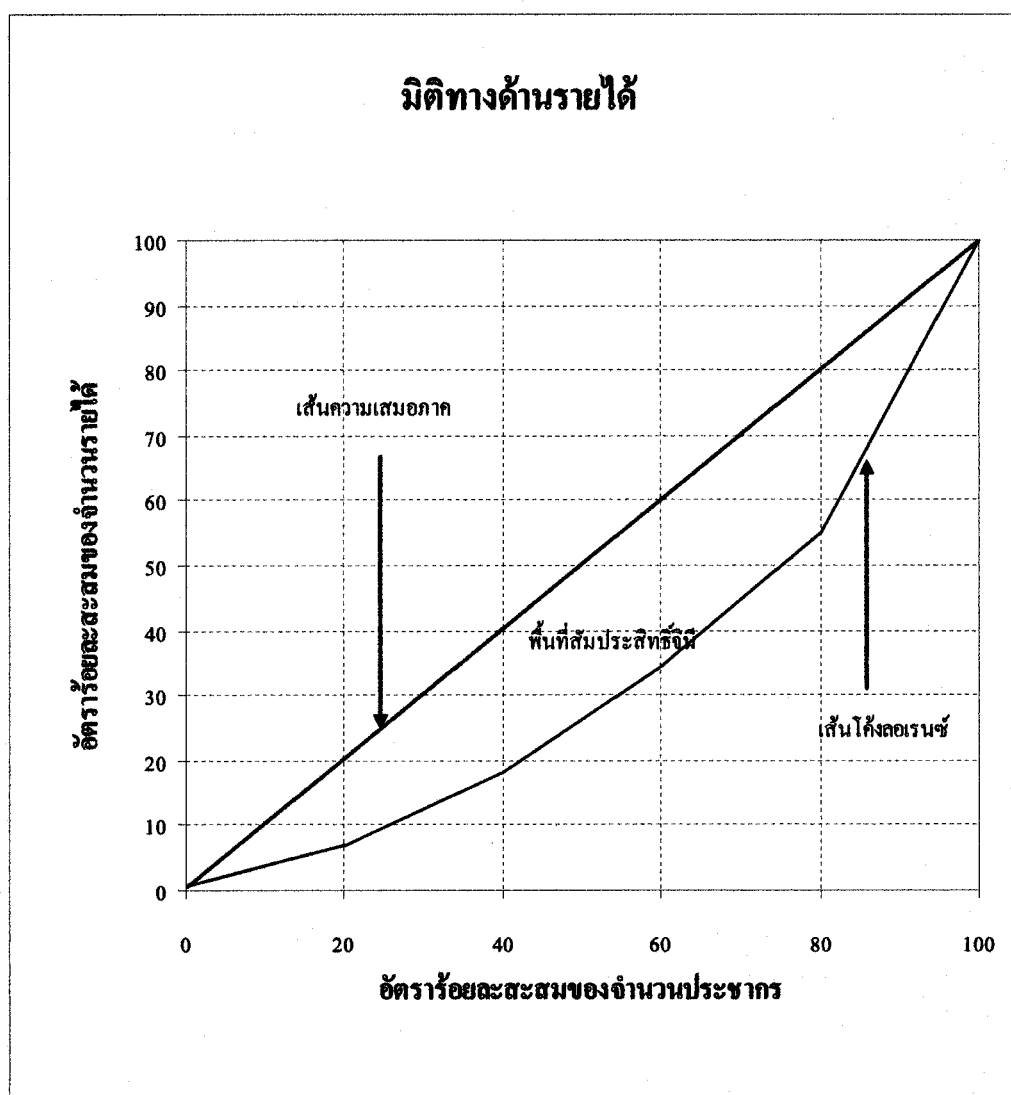
จะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ที่คำนวณได้ของกรณีศึกษา เท่ากับ 0.373 มีค่าน้อยกว่าของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 0.499 และในเขตชนบทมีค่าอยู่ที่ 0.459 (กรณีศึกษา เป็นหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล จึงถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตชนบท) นั่นก็ย่อมแสดงว่าการกระจายรายได้ของกรณีศึกษามีความเสมอภาคมากกว่า

2.3 การแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ เมื่อนำการวัดสัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ตาม 2.1 มาแสดงเป็นภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ ก็จะได้ดังนี้

ภาพที่ 4.4 : เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายได้ คัดแปลงจากตารางที่ 4.2
ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาพที่4.5: เส้นโค้ง Lorenz มิติทางด้านรายได้ ของหมู่บ้านน้ำล้อม

จากภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่สัมประสิทธิ์จินีที่อยู่เหนือเส้นโค้ง Lorenz ของภาพที่ 4.1 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จะมากกว่าภาพที่ 4.2 ของหมู่บ้านน้ำล้อม แสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านดีกว่าในระดับประเทศ

ตอนที่ 3 มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

3.1 การวัดสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน เป็นการจำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ซึ่งก็เช่นเดียวกันกับข้อ 2.1 โดยการจำแนกกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมด ออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด ดังนี้

Quintile 1 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด

Quintile 2 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยรองลงมา

Quintile 3 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคปานกลาง

Quintile 4 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมาก

Quintile 5 คือกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุด

จากกรณีศึกษาสามารถนำมาเปรียบเทียบกับ การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลของปี พ.ศ.2550 ทั่วประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5: สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2550

กลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย	สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน (ร้อยละ)
Quintile 1 (รายจ่ายน้อยที่สุด)	6.64
Quintile 2	10.35
Quintile 3	14.60
Quintile 4	21.48
Quintile 5 (รายจ่ายมากที่สุด)	46.93
รวม	100.00
สัดส่วน Quintile 5/ Quintile 1 (เท่า)	7.07

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

ตารางที่ 4.6 : สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ปี 2550 ของบ้านน้ำล้อม

กลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย	สัดส่วนรายจ่ายของครัวเรือน (ร้อยละ)	มูลค่าของรายจ่าย
Quintile 1 (รายจ่ายน้อยที่สุด)	6.88	483,947.20
Quintile 2	11.17	785,671.54
Quintile 3	15.51	1,090,452.03
Quintile 4	21.74	1,529,039.44
Quintile 5 (รายจ่ายมากที่สุด)	44.69	3,142,740.86
รวม	100.00	7,031,851.06
สัดส่วน Quintile 5/ Quintile 1 (เท่า)	6.49	2,658,793.65

จากตารางข้างต้นทั้ง 2 ตาราง จะพบว่า

1) จำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด ร้อยละ 20 ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคร้อยละ 6.64 ของจำนวนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมด เท่านั้น และครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดจากกรณีศึกษาจะมีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคร้อยละ 6.88 ของจำนวนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมดและคำนวณเป็นมูลค่าของรายจ่ายจะได้เท่ากับ 483,947.20 บาท

2) จำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุด ร้อยละ 20 ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคร้อยละ 46.93 ของจำนวนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมด และครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุดจากกรณีศึกษาจะมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยกว่า กล่าวคือมีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพียงร้อยละ 44.69 ของจำนวนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมดและคำนวณเป็นมูลค่าของรายจ่ายจะได้เท่ากับ 3,142,740.86 บาท

เมื่อเทียบสัดส่วนการมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุดกับกลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดนั้นจะพบว่า ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมีสัดส่วน 7.07 เท่า ในขณะที่กรณีศึกษากลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุดจะมีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดมีสัดส่วน 6.49 เท่าและคำนวณ

สัดส่วนรายจ่ายที่กลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายมากที่สุด จะมีรายจ่ายมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายน้อยที่เป็นจำนวนเงิน 2,658,793.65 บาท

3.2 การคำนวณหาสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จากการสำรวจและเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2550 นั้น สามารถแสดงได้ตามตารางข้างล่างดังนี้

ตารางที่ 4.7: สัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ปี 2550

ปี พ.ศ.	ทั่วประเทศ	กรุงเทพฯ	กลาง	เหนือ	อีสาน	ใต้	เขตเมือง	ชนบท
2550	0.397	0.344	0.347	0.375	0.362	0.370	0.374	0.364

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

สำหรับในกรณีศึกษาจะคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$GINI = \frac{1}{2n^2\bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$$

$$GINI = 0.374$$

$$\text{โดยที่ } \bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i$$

y_i = ค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคต่อปีของครัวเรือนที่ i ; $i = 1, 2, 3, \dots, n$

y_j = ค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคต่อปีของครัวเรือนที่ j ; $j = 1, 2, 3, \dots, n$

\bar{y} = ค่าเฉลี่ยของรายได้ประจำหรือค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคต่อปี

n = จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น

ขั้นตอนในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จินีมีดังนี้

1) สมการการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จินี เป็นการคำนวณความแตกต่างของรายจ่ายในครัวเรือนแต่ละคู่ เมื่อนำครัวเรือนเหล่านั้นมาเรียงลำดับรายจ่ายจากน้อยไปหามาก เช่น

หมู่บ้านหนึ่งมีครัวเรือนอยู่ 3 ครัวเรือน คือ ครัวเรือนที่ 1 ครัวเรือนที่ 2 และครัวเรือนที่ 3 โดยที่ ครัวเรือนที่ 1 มีรายจ่ายน้อยที่สุด ครัวเรือนที่ 3 มีรายจ่ายมากที่สุด ดังนั้นการคำนวณหาความแตกต่างของรายจ่ายในครัวเรือนแต่ละคู่จะทำได้โดยครัวเรือนที่ 1 กับครัวเรือนที่ 2 และครัวเรือนที่ 1 กับครัวเรือนที่ 3 เป็นต้น ดังนั้นครัวเรือนที่ i จะหมายถึงครัวเรือนที่ 1 และครัวเรือนที่ j จะหมายถึงครัวเรือนที่ 2 กับ ครัวเรือนที่ 3

จากภาพที่ 4.2 เมื่อนำครัวเรือนตัวอย่างมาเรียงลำดับรายจ่ายจากน้อยไปหามากแล้ว การคำนวณหาความแตกต่างของรายจ่ายระหว่างครัวเรือนแต่ละคู่ก็จะทำได้ดังนี้

ภาพที่ 4.6 : การคำนวณหาความแตกต่างของรายจ่ายในครัวเรือนแต่ละคู่

ครัวเรือนที่ 1	$y_i - y_j$	ครัวเรือนที่ 2	$y_i - y_j$	ครัวเรือนที่ 3	$y_i - y_j$
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 2)	1,880.82	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 1)	1,880.82	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 1)	1,883.78
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 3)	7,883.78	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 3)	8,023.14	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 2)	8,023.14
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 4)	8,082.34	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 4)	8,121.72	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 4)	88.88
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 5)	12,190.73	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 5)	10,230.11	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 5)	4,208.87
(ครัวเรือนที่ 1 - ครัวเรือนที่ 100)	362,097.40	(ครัวเรือนที่ 2 - ครัวเรือนที่ 100)	360,136.78	(ครัวเรือนที่ 3 - ครัวเรือนที่ 100)	354,113.84
Σ	8,381,893.08	Σ	8,188,882.83	Σ	8,811,448.87

ครัวเรือนที่ 100	$y_i - y_j$
(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 1)	362,097.40
(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 2)	360,136.78
(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 3)	354,113.84
(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 4)	354,018.06
(ครัวเรือนที่ 100 - ครัวเรือนที่ 98)	48,888.81
Σ	29,527,838.84

(ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ง. หน้าที่ 111)

เมื่อนำผลรวม(Σ)ทั้งหมดรวมเข้าด้วยกันก็จะได้เท่ากับ 526,072,291.04 นั่นก็คือ $\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j|$

$$\text{ดังนั้น } \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j| = 526,072,291.04 \text{ นั่นเอง}$$

$$2) \text{ การคำนวณหา } \bar{y} \text{ จากสมการ } \bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i \text{ โดยที่}$$

n เป็นจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นก็คือครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด = 100

$$\sum_{i=1}^n y_i \text{ คือผลรวมของรายได้ของครัวเรือนที่ } i = 7,031,851.06$$

$$\text{แล้วนำไปแทนค่าในสมการ } \bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i \text{ ก็จะได้ } \bar{y} = 70,318.51$$

$$3) \text{ นำค่า } \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j| = 526,072,291.04 \text{ ที่ได้ตาม 1) และ } \bar{y} = 70,318.51 \text{ ที่}$$

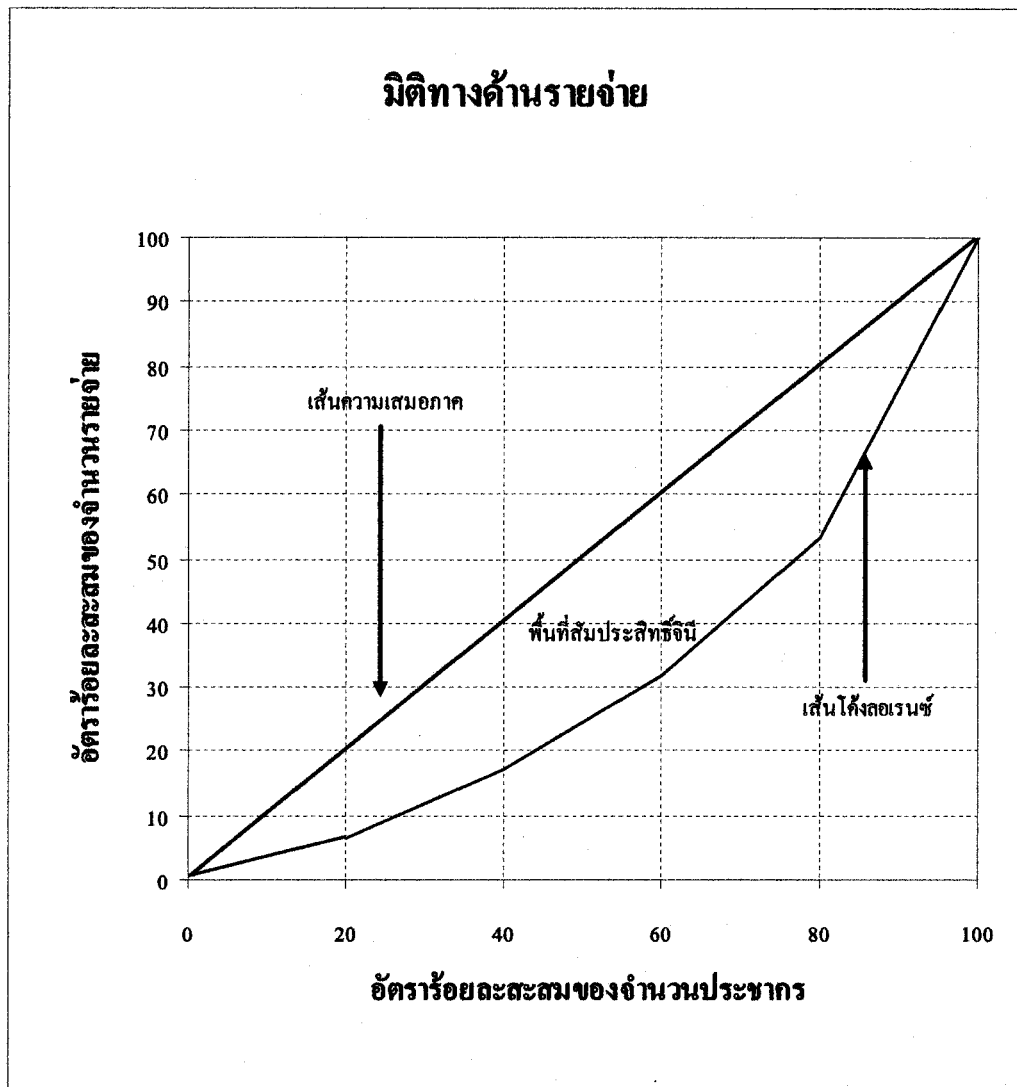
$$\text{ได้ตาม 2) ไปแทนค่าในสูตร } GINI = \frac{1}{2n^2 \bar{y}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |y_i - y_j| \text{ ก็จะได้ } GINI = 0.374$$

ค่าสัมประสิทธิ์จินี(Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.374 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จินีของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของกรณีศึกษามีค่าน้อยกว่าภาพรวมในทั้งประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 0.397 แต่เมื่อเทียบกับเขตชนบทในระดับประเทศกลับมีค่าสูงกว่า โดยในระดับประเทศมีค่าอยู่ที่ 0.364 (กรณีศึกษาเป็น

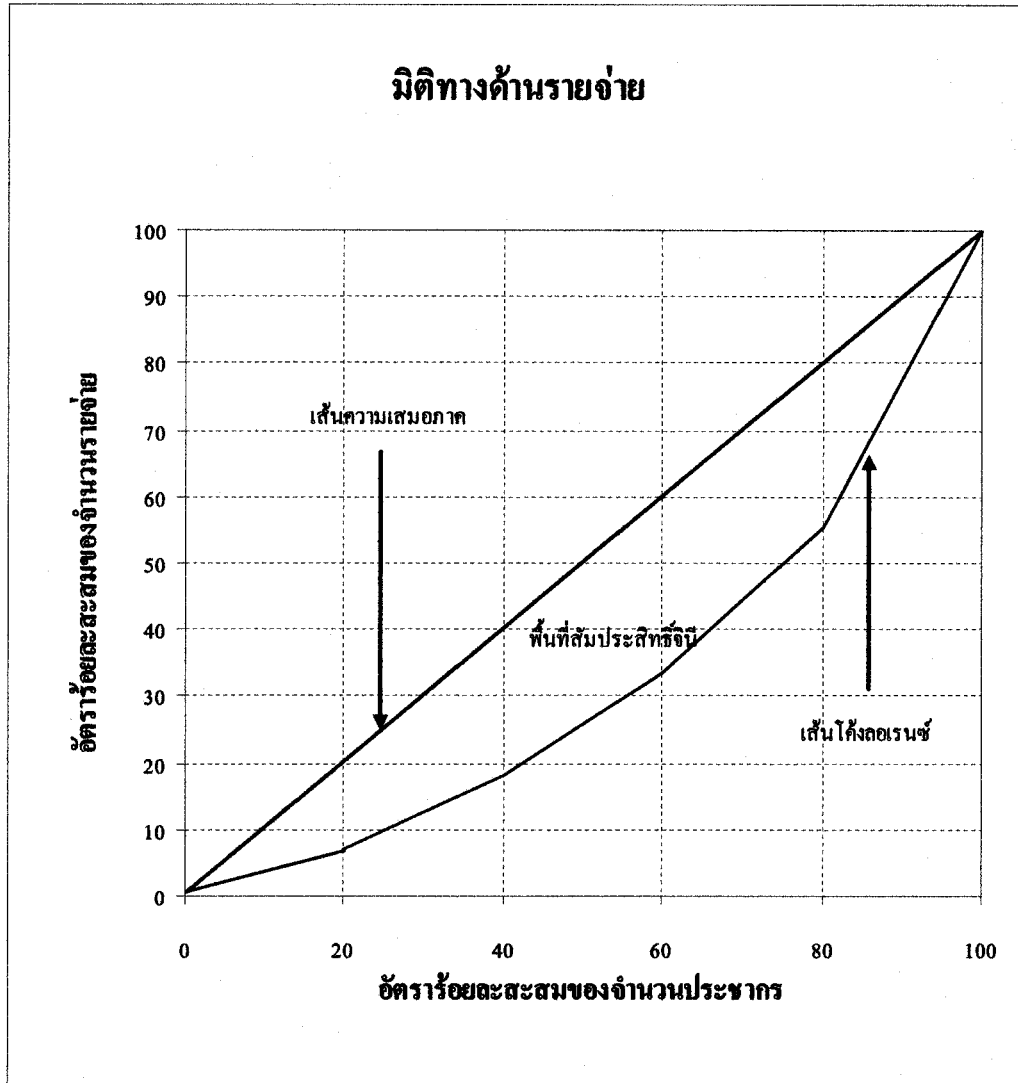
หมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล จึงถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตชนบท) นั่นก็ย่อมแสดงว่าการกระจายรายได้ของกรณีศึกษามีความเสมอภาคน้อยกว่า แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก

3.3 การแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ เมื่อนำการวัดสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ตาม 3.1 มาแสดงเป็นภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ ก็จะได้ดังนี้

ภาพที่ 4.7: เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค คัดแปลงจากตารางที่ 4.5 ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาพที่ 4.8: เส้นโค้งลอเรนซ์ มิติทางด้านรายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของหมู่บ้านน้ำล้อม

จากภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่อยู่เหนือเส้นโค้งลอเรนซ์ของภาพที่ 4.3 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จะมีมากกว่าพื้นที่ที่อยู่เหนือเส้นโค้งลอเรนซ์ของภาพที่ 4.4 ของหมู่บ้านน้ำล้อม แสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านดีกว่าในระดับประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ตามข้อ 3.1 โดยในระดับประเทศคำนวณได้ 0.397 และในระดับหมู่บ้านคำนวณได้ 0.374

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาลักษณะของสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ ปี 2550 : กรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำล้อม ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือต้องการทราบลักษณะของสัดส่วนคนจนและการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยเป็นการออกไปสัมภาษณ์กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ในระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน 2551 ถึงวันที่ 12 กรกฎาคม 2551 โดยผู้ศึกษาได้ออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเป็นตัวอย่างและอธิบายการกรอกแบบสอบถามให้แก่ผู้ช่วยที่เป็นบุคคลในท้องถิ่นของพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างและกรอกแบบสอบถาม เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้แล้วสามารถนำมาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 การคำนวณหา Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) ที่คำนวณจากจำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วยจำนวนครัวเรือนทั้งหมด คูณด้วย 100 สำหรับจังหวัดลำปางในปี 2550 มีเส้นความยากจนอยู่ที่ 1,365 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งคำนวณต่อปีแล้วจะได้ เท่ากับ 16,380 บาทต่อคนต่อปี และมีสัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ 14.56 เป็นสัดส่วนมากที่สุด อันดับที่ 5 ของทั้งภาคเหนือและเมื่อเทียบกับกรณีศึกษา ซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่งในอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า จากครัวเรือนตัวอย่างที่ได้เก็บรวบรวมมามีจำนวนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนของจังหวัดลำปางอยู่ 4 ครัวเรือน จากกลุ่มครัวเรือนครัวเรือน 100 ตัวอย่าง ดังนั้น Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) ของกรณีศึกษาก็จะอยู่ที่ ร้อยละ 4 ซึ่งน้อยกว่าสัดส่วนคนจนในระดับจังหวัดอยู่มาก

1.2 การศึกษาลักษณะของการกระจายรายได้ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 มิติ คือ มิติทางด้านรายได้ และมิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีดังนี้

1.2.1 มิติทางด้านรายได้ มีการศึกษาอยู่ 3 ส่วนคือ

1.2.1.1 การศึกษาจากการวัดสัดส่วนรายได้ของครัวเรือน ได้จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) เป็นการจำแนกกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ทั้งหมด ออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด พบว่าสัดส่วนการมีรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดเทียบกับกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดนั้น ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมีสัดส่วนที่มากกว่าโดยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจะมีสัดส่วนรายได้มากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดถึง 12.81 เท่า ในขณะที่กรณีศึกษากลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจะมีสัดส่วนรายได้มากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดเพียง 8.32 เท่านั้น แสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านที่ทำการศึกษามีความเป็นธรรมมากกว่าภาพรวมในระดับประเทศ โดยจะเห็นได้จากสัดส่วนการถือครองรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่รวยที่สุดเทียบกับกลุ่มครัวเรือนที่จนที่สุด มีสัดส่วนน้อยกว่าระดับประเทศ

1.2.1.2 การศึกษาจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ โดยค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ ที่คำนวณได้จากกรณีศึกษานั้นมีค่าเท่ากับ 0.373 ต่ำกว่าค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ระดับประเทศ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ระดับ 0.499 และยังต่ำกว่าในเขตชนบท มีค่าเท่ากับ 0.459 (กรณีศึกษา เป็นหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล จึงถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตชนบท) นั้นแสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านที่ทำการศึกษามีความเป็นธรรมมากกว่าภาพรวมในระดับประเทศ เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายได้ ที่คำนวณได้จากกรณีศึกษานั้นมีค่าน้อยกว่าในระดับประเทศ

1.2.1.3 การศึกษาลักษณะของการกระจายรายได้จากการแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ โดยการนำสัดส่วนรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Quintile by Income) ตาม 1.2.1.1 ไปลงจุดในกราฟเพื่อดูลักษณะของเส้นโค้งลอเรนซ์และ พื้นที่ของสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient Area) จากกรณีศึกษาพบว่าเส้นโค้งลอเรนซ์มีลักษณะที่โค้งน้อยกว่าและมี พื้นที่ของสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient Area) น้อยกว่าในระดับประเทศ ซึ่งแสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้จากกรณีศึกษามีความเป็นธรรมมากกว่าในระดับประเทศ

จากการศึกษาทั้ง 3 ส่วนมีความสอดคล้องกันคือลักษณะของการกระจายรายได้จากกรณีศึกษามีความเป็นธรรมมากกว่าในระดับประเทศ

1.2.2 มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีการศึกษาอยู่ 3 ส่วนคือ

1.2.2.1 การศึกษาจากการวัดสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) เป็นการจำแนกกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคทั้งหมด ออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด พบว่าสัดส่วนการมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุดกับกลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดนั้นจะพบว่า ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมีสัดส่วน 7.07 เท่า ในขณะที่กรณีศึกษากลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุดจะมีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดมีสัดส่วน 6.49 เท่า นั้น แสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านที่ทำการศึกษาและในระดับประเทศมีความเป็นธรรมที่ใกล้เคียงกัน แต่จากกรณีศึกษา ลักษณะของการกระจายรายได้จะมีความเป็นธรรมมากกว่าเล็กน้อย

1.2.2.2 การศึกษาจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่คำนวณได้ เท่ากับ 0.374 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จินีของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของกรณีศึกษามีค่าน้อยกว่าภาพรวมทั้งประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 0.397 แต่เมื่อเทียบกับภาพรวมในเขตชนบททั่วประเทศแล้วจะมีค่ามากกว่า โดยภาพรวมในเขตชนบทอยู่ที่ 0.364 (กรณีศึกษา เป็นหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล จึงถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตชนบท)

1.2.2.3 การศึกษาลักษณะของการกระจายรายได้จากการแสดงภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ โดยการนำสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายจ่าย (Quintile by Expenditure) ตาม 1.2.2.1 ไปลงจุดในกราฟเพื่อดูลักษณะของเส้นโค้งลอเรนซ์และ พื้นที่ของสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient Area) จากกรณีศึกษาพบว่าเส้นโค้งลอเรนซ์มีลักษณะที่โค้งน้อยกว่าและมีพื้นที่ของสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient Area) น้อยกว่าในระดับประเทศเพียงเล็กน้อย ซึ่งแสดงว่าลักษณะของการกระจายรายได้จากทั้งสองกรณีมีความเป็นธรรมใกล้เคียงกัน

จากการศึกษาทั้ง 3 ส่วนมีความสอดคล้องกันคือลักษณะของการกระจายรายได้จากกรณีศึกษามีความเป็นธรรมมากกว่าในระดับประเทศ

2. อภิปรายผล

บ้านน้ำล้อม เป็นหมู่บ้านหนึ่งซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ในตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นอยู่ 296 ครัวเรือน ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 28 ก.ค.50

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อต้องการทราบลักษณะของสัดส่วนของคนจนและการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้าน และผลของการศึกษาพบว่า

2.1 Head Count Ratio หรือสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) จากกรณีศึกษา สัดส่วนคนจนจะอยู่ที่ร้อยละ 4 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนคนจนของจังหวัดลำปางที่อยู่ที่ร้อยละ 14.56 เป็นสัดส่วนมากที่สุด อันดับที่ 5 ของทั้งภาคเหนือ

สาเหตุเนื่องจากกรณีศึกษาเป็นหมู่บ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการปลูกข้าวเป็นหลัก จึงทำให้ครัวเรือนไม่ขัดสนในการครองชีพเท่าใดนักและการศึกษากลุ่มครัวเรือนตัวอย่างเพียง 100 ตัวอย่าง จากครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านซึ่งมีอยู่ 296 ครัวเรือน อาจทำให้กลุ่มครัวเรือนที่อยู่ล่างสุดของการกระจายรายได้ไม่ได้เข้ามาอยู่ในกลุ่มครัวเรือนตัวอย่าง

2.2 การกระจายรายได้

2.2.1 มิติต่างด้านรายได้ ผลของการกระจายรายได้ในระดับหมู่บ้านมีความเสมอภาคมากกว่าในระดับประเทศ ซึ่งสังเกตได้จากสัดส่วนรายได้ของกลุ่มครัวเรือนที่ถือครองรายได้มากที่สุด เทียบกับกลุ่มครัวเรือนที่ถือครองรายได้น้อยที่สุด ผลจากการศึกษาคำนวณได้ 8.32 เท่าแต่ในระดับประเทศอยู่ที่ 12.81 เท่า ซึ่งผลของการศึกษามีขนาดเล็กกว่า จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ของรายได้ ผลจากการศึกษาคำนวณได้ 0.373 แต่ในระดับประเทศคำนวณได้ 0.499 ซึ่งผลของการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวมีค่าน้อยกว่าและเมื่อนำสัดส่วนรายได้ของกลุ่มครัวเรือนมาลงจุดเพื่อหาเส้นโค้งลอเรนซ์ ผลจากการศึกษาพบว่า กรณีศึกษามีลักษณะความชันของเส้นโค้งน้อยกว่าในระดับประเทศ จึงทำให้ พื้นที่ของสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini Coefficient Area) มีจำนวนน้อยกว่าในระดับประเทศไปด้วย นั่นแสดงว่าในกรณีศึกษามีการกระจายรายได้ที่ดีกว่าระดับประเทศ

สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังกล่าวข้างต้นเนื่องมาจาก

1) บ้านน้ำล้อม เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตชนบท ซึ่งผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหลายคนจะเป็นผู้สูงอายุ ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและมีรายได้จากการที่ถูกหลานได้ไปทำงานในชุมชนเมืองหรือชุมชนเมืองต่างถิ่น ส่งเงินมาให้ใช้ในระดับที่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพเท่านั้น จึงทำให้จำนวนรายได้ของกลุ่มครัวเรือนไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก

2) ประชากรในหมู่บ้านที่มีฐานะดีและอยู่ในกลุ่มของครัวเรือนที่รวยที่สุดในหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจและมีอยู่เป็นจำนวนน้อยโดยการตอบแบบสอบถามจะมีเพียง 5 รายหรือร้อยละ 5 ของกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดและบางครัวเรือนอาจไม่ได้เข้ามาอยู่ในกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างได้ และครัวเรือนส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะเปิดเผยรายได้ที่ต่ำกว่าความเป็นจริง

ดังนั้นผลจากการศึกษาจึงทำให้ช่องว่างของสัดส่วนของรายได้เล็กน้อยกว่าในระดับประเทศและคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนิได้น้อยกว่าในระดับประเทศไปด้วย ส่งผลให้การกระจายรายได้ในมิติทางด้านรายด้านของกรณีศึกษามีความเสมอภาคมากกว่าในระดับประเทศ

2.2.2 มิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ผลจากการศึกษาลักษณะของการกระจายรายได้มีความแตกต่างกันไม่มากนัก โดยที่กลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสูงที่สุด จากกรณีศึกษามีสัดส่วนรายจ่ายเป็น 6.49 เท่าของกลุ่มครัวเรือนที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด ต่ำกว่าในระดับประเทศเพียงเล็กน้อยโดยระดับประเทศมีสัดส่วนรายจ่ายอยู่ที่ 7.07 เท่า โดยค่าสัมประสิทธิ์จีนิ(Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.374 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จีนิของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของกรณีศึกษามีค่าน้อยกว่าภาพรวมทั้งประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 0.397 และเมื่อนำสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของกลุ่มครัวเรือนมาลงจุดเพื่อหาเส้นโค้งลอเรนซ์ ผลจากการศึกษาพบว่ามีความใกล้เคียงกันมาก แต่กรณีศึกษามีลักษณะความชันของเส้นโค้งน้อยกว่าในระดับประเทศ จึงทำให้ พื้นที่ของสัมประสิทธิ์จีนิ(Gini Coefficient Area) มีจำนวนน้อยกว่าในระดับประเทศไปด้วย

สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังกล่าวข้างต้นเนื่องมาจาก

1) ประชาชนในเขตชนบทนั้นไม่ค่อยมีค่าใช้จ่ายในสินค้าที่ฟุ่มเฟือยและราคาแพงได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ โทรทัศน์ เครื่องเสียง เป็นต้น และส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องต่ำลงอีกด้วยได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุง และค่าไฟฟ้า เป็นต้น

2) จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ แต่คนเหล่านี้ก็ยังสามารถยังชีพอยู่ได้ นั้นย่อมแสดงว่าครัวเรือนตัวอย่างให้ข้อมูลรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากในการศึกษามีได้คำนึงถึงทรัพย์สินของแต่ละครัวเรือน โดยในบางครั้งบางครัวเรือนอาจมีการกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายโดยใช้ทรัพย์สินที่ตนมีอยู่เป็นหลักประกันในการกู้ยืมหรืออาจมีการกู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งทำให้มีการปกปิดในเรื่องหนี้สินของตนเองประกอบกับกรณีศึกษาเป็นชุมชนเกษตรกรรม มีการนำผลผลิตทางการเกษตรของตนเองมาบริโภค จึงทำให้ไม่สามารถแจ้งได้ว่ามูลค่าของการนำผลผลิตของตนเองมาใช้จ่ายเองนั้นมีมูลค่าเท่าใด

การศึกษาการกระจายรายได้ในมิติทางด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคนั้น จากกรณีศึกษาเป็นเขตชนบทที่ครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย และไม่ทราบมูลค่าของการใช้จ่ายในผลผลิตทางการเกษตรของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากระดับประเทศซึ่งมีทั้งเขตเทศบาลและเขตชนบท โดยเฉพาะเขตเทศบาลครัวเรือนจะมีรายได้มากกว่าเขตชนบท จึงทำให้การใช้จ่ายสูงขึ้นไปด้วยเพราะรายจ่ายขึ้นอยู่กับรายได้ ทำให้การกระจายรายได้ในมิติทางด้านรายจ่ายของกรณีศึกษามีความเสมอภาคกว่าในระดับประเทศ

ดังนั้นผลของการศึกษาจึงเป็นการค้นพบที่สอดคล้องกับงานศึกษาอื่นๆ ที่ผ่านมามีว่า การจัดเก็บข้อมูลด้านรายจ่ายจะมีความแม่นยำตรงกว่าด้านรายได้ เนื่องจากประชาชนเต็มใจที่จะให้ข้อมูลด้านการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคโดยไม่ปิดบัง อีกทั้งรายจ่ายสำคัญเพื่อการบริโภคของคนในครัวเรือนนั้น สมาชิกครัวเรือนคนอื่นก็พอรู้อยู่บ้าง ในขณะที่การจัดเก็บข้อมูลด้านรายได้นั้นบางครัวเรือนจะให้ข้อมูลเฉพาะรายได้หลักบางส่วน และอาจไม่แจ้งรายได้ส่วนอื่นๆ โดยอาจจะเกรงผลกระทบต่อเรื่องอื่น ๆ นอกจากนี้อาจไม่ทราบรายได้ของสมาชิกในครัวเรือนคนอื่นๆ ทำให้การสำรวจข้อมูลด้านรายได้ไม่ค่อยตรงกับความเป็นจริงเท่าที่ควร

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 หมู่บ้านกรณีศึกษา เป็นสังคมชนบทที่มีประชากรหลายคนเป็นผู้สูงอายุมีรายได้จากการที่ถูกหลานได้ไปทำงานในชุมชนเมืองที่เจริญกว่าส่งเงินมาให้พอเพียงเพื่อเลี้ยงชีพเท่านั้น จึงทำให้ยังมีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนอยู่ และจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่าหน่วยงานของรัฐได้ให้เงินช่วยเหลือเพียง 4-5 ครัวเรือนเท่านั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการลดช่องว่างดังกล่าวหน่วยงานของรัฐควรมีบทบาทในการช่วยเหลือให้มากกว่านี้ซึ่งนอกจากเงินสวัสดิการของผู้สูงอายุแล้ว ควรจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้สำหรับชุมชน เพื่อให้การกระจายรายได้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น

3.2 อาชีพหลักของหมู่บ้านกรณีศึกษาส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม ดังนั้นควรให้ความรู้ในการเลือกชนิดของกิจกรรมการผลิตและการลงทุนในการเกษตรกรรมและพัฒนาศึกษาแก่ครัวเรือนเกษตรกร เพื่อสร้างโอกาสและความสามารถในการหารายได้ซึ่งจะสามารถช่วยบรรเทาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ในงานศึกษาครั้งต่อไปควรออกแบบแบบสอบถามให้กระชับใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามไม่มากเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจในการตอบแบบสอบถามมากขึ้นและควรศึกษาให้ครอบคลุมไปถึงปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้ เพื่อจะได้ลงลึกไปถึงปัญหาและสามารถที่จะเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาของการกระจายรายได้ให้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- บุญเสริม ทวีชาติ (2546) "การศึกษาการกระจายรายได้และสาเหตุความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ของครัวเรือนชนบท: กรณีศึกษา จังหวัดชัยภูมิ" วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยุทธ ไชยวรรณ (2546) สถิติเพื่อการวิจัย กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- รัชณี ชัยยาภรณ์ (2544) "การวิเคราะห์การกระจายรายได้ของครัวเรือนในประเทศไทยระหว่างปี 2539 และ 2541" วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศิริพร สัจจามันท์ (2543) "แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การพัฒนา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา หน่วยที่ 1 หน้า 1-35 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2550) การลดปัญหาความยากจนในประเทศไทย ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2550 จาก <http://www.tdri.or.th/poverty/>
- สมชัย จิตสุชน (2550) การกระจายรายได้: บทสำรวจความรู้ ค้นคืนวันที่ 21 ธันวาคม 2550 จาก <http://www.tdri.or.th/poverty/Income.pdf>
- สมนึก สมชัยกุลทรัพย์ (2547) "เรื่อง การจำแนกองค์ประกอบแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ของประเทศไทย เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลัง การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2540" วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546) "ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้" กรกฎาคม ๒๕๔๖ ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2550 จาก http://poverty.nesdb.go.th/poverty_new/doc/news/wanchat_20031111030649.pdf
- สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2550) รายงานราคาสินค้าขายปลีก (เฉลี่ยตามลักษณะจำเพาะ) ของจังหวัด ลำปาง ปี 2550 ค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2550 จาก http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/tableSpec_prov_45.asp?DDprovince=52&DDyear=2550
- _____ (2550) รายงานราคาสินค้าขายปลีกเฉลี่ยสำหรับจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของ ภาคเหนือ ปี 2550 ค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2550 จาก

http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/TablePriceG_45.asp?comm=1®ion_code=3&nyear=2550&nowpage=2

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม "ข้อมูล/ตัวชี้วัดความยากจนและการกระจายรายได้ ปี 2531 – 2550" สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มิถุนายน 2551 ค้นคืนวันที่ 26 สิงหาคม 2551 จาก <http://poverty.nesdb.go.th>

อรพรรณ ศรีเสวลักษณ์ (2543) "การวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ และความยากจน" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา* หน่วยที่ 4 หน้า 105-146 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

Jisuchon, Somchai (1987). "Sources and Trend of Income Inequality: Thailand 1975-76 and 1981," M.A Thesis, Faculty of Economics, Thammasat university.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ตารางราคาสินค้า ปี 2550

กระดุกยวี่โครงหมู ยวี่โครง อ่อนตัดเป็นชิ้น ๆ	กก.	80.00	65.00	70.00	70.00	70.00	65.00	67.50	72.50	72.50	72.50	77.50	80.00	71.88
เนื้อโค ส่วนสะโพก	กก.	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00
เนื้อโค ส่วนสันใน	กก.	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	135.00	135.00	135.00	135.00	135.00	135.00	132.08
หมูย่าง หมูสามชั้นรวมหนัง กุนเชียง หมูรมควัน คุณภาพ ปานกลาง) บรรจุถุงพลาสติก 1 กก.	กก.	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00
เนื้อหมู เนื้อวัวไร้กระดูก แห้ง คุณภาพปานกลาง	กก.	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00
เนื้อหมู เนื้อควายไร้กระดูก แห้ง คุณภาพปานกลาง	กก.	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00
ไก่สด ทั้งตัว ไนรวมเครื่องใน ไก่สด ฆ่าอีกครึ่งตัว ไนรวมคอ ต้น	กก.	50.00	50.00	50.00	55.00	55.00	57.50	62.50	62.50	60.00	60.00	62.50	62.50	57.29
ไก่สด เนื้อหมาก	กก.	55.00	55.00	55.00	60.00	60.00	60.00	62.50	62.50	60.00	60.00	60.00	60.00	59.17
ไก่สด สันหลังปีกเต็ม	กก.	55.00	50.00	50.00	55.00	55.00	57.50	62.50	63.75	62.50	62.50	62.50	62.50	58.23
ไก่สด สันหลังปีกกลาง	กก.	55.00	50.00	50.00	55.00	55.00	57.50	62.50	62.50	60.00	60.00	60.00	60.00	57.29
ไก่สด น่อง	กก.	55.00	50.00	50.00	55.00	55.00	57.50	62.50	65.00	62.50	62.50	65.00	65.00	58.75
ไก่สด ปลายปีกสะโพก	กก.	55.00	50.00	50.00	55.00	55.00	57.50	62.50	62.50	60.00	60.00	60.00	60.00	57.29
ไก่สด ส่วนต้น	กก.	55.00	55.00	55.00	60.00	60.00	62.50	67.50	67.50	65.00	65.00	65.00	65.00	61.88
ไข่แดง ทั้งตัว 700 - 800 กรัม	ตัว	72.50	72.50	77.00	77.00	77.00	77.00	80.75	81.33	81.33	81.33	82.33	83.33	78.62
ปลาช่อน มีชีวิต (ขนาดใหญ่) 2 ตัว/กก.	กก.	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
ปลาช่อน มีชีวิต (ขนาดกลาง) 3 - 4 ตัว/กก.	กก.							120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
ปลาดุก มีกระดูกหรือไม่มี ชีวิต (ขนาดกลาง 3 - 4 ตัว/กก.)	กก.	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50	53.96
ปลาดุก มีชีวิต (ขนาดใหญ่) 2 ตัว/กก.	กก.	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
ปลาจระเข้สด สด (ขนาด กลาง 3 - 4 ตัว/กก.)	กก.	177.50	177.50	177.50	177.50	165.00	165.00	165.00	165.00	165.00	165.00	165.00	165.00	169.17
ปลาช่อน สด (ขนาดเล็ก (ถน. 90-100 กรัม)	กก.	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00	79.00
กุ้งนาง สด ขนาดกลาง \\ น้ำหนักตัวละ 100 กรัม	กก.	180.00	180.00	180.00	180.00	170.00	170.00	170.00	173.33	173.33	173.33	173.33	173.33	174.72
หมอนทอง มีชีวิต (ขนาดกลาง ปลาช่อน บรรจุถุง (ขนาด กลางน้ำหนักตัวละ 80-100 กรัม ปล่อย 2 ตัว	กก.	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	44.58	45.00	45.00	45.00	41.63
ปลาช่อนสด หนัก (ขนาดกลาง \\ น้ำหนักตัวละ 80-120 กรัม	กก.	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00
กุ้งแห้ง ไข่ไข่ ไข่ไข่เปลือก สด คุณภาพปานกลาง	กก.	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00	285.00
ลูกขี้เฒ่า ชนิดกลมเปลือก แห้งจืด (ขนาดใหญ่)	กก.	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
ลูกขี้เฒ่า ชนิดกลมเปลือก แห้งจืด (ขนาดเล็ก บรรจุ 1 กก.)	กก.								40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
ปลาดุก ไข่จากปลาแห้ง พร้อม คุณภาพปานกลาง	กก.	27.00	27.00	27.00	27.00	26.75	26.00	26.00	26.67	26.67	26.67	26.67	26.67	26.68
ปลาดุก ไข่จากปลาแห้ง พร้อม (ปลากระดี่) คุณภาพ ปานกลาง	กก.								33.00	33.00	33.00	33.00	33.00	33.00
ไข่ไข่ (ขนาดเล็ก (เบอร์ 3)	ฟอง	2.20	2.30	2.30	2.15	2.45	2.55	2.60	2.30	2.39	2.35	2.24	2.16	2.33
ไข่ไข่ (ขนาดกลาง (เบอร์ 2)	ฟอง	2.30	2.40	2.40	2.25	2.55	2.65	2.70	2.47	2.53	2.47	2.43	2.26	2.45
ไข่ไข่ (ขนาดใหญ่ (เบอร์ 1)	ฟอง	2.40	2.50	2.50	2.35	2.65	2.80	2.80	2.57	2.63	2.56	2.53	2.37	2.56
ไข่เป็ด (ถน. 60-65 กรัม)	ฟอง	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
ไข่ต้ม เบอร์ 0-1	ฟอง	5.00	5.00	5.00	5.00	5.25	5.50	5.50	5.67	5.67	5.67	5.67	5.67	5.38
นมสด UHT ไขมันต่ำ (บรรจุ กล่อง 250 ซีซี (น้ำหนัก 6) (ตรา ไฟไหม้)	6กล่อง/ ฟอง	48.00	48.00	48.00	52.50	52.50	52.50	52.50	53.75	53.75	53.75	56.25	57.38	52.41
นมสด UHT ไขมันต่ำ (บรรจุ กล่อง 250 ซีซี (น้ำหนัก 6) \\ ตราแม่)	6กล่อง/ ฟอง	47.00	47.00	47.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	50.00	50.00	50.00	48.25
นมสด UHT ไขมันต่ำ (บรรจุ กล่อง 250 ซีซี (1 กล่อง) \\ ตราแม่)	กล่อง								12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
นมข้นหวาน (บรรจุกระป๋อง 394 กรัม (ตราคนยืน)	กระป๋อง	17.50	17.00	17.00	17.50	17.50	17.50	17.50	17.50	17.50	18.13	19.50	19.50	17.80
นมข้นหวาน (บรรจุกระป๋อง 392 กรัม (ตราผี)	กระป๋อง	20.50	20.50	20.50	20.50	20.50	21.00	21.00	21.25	21.25	22.00	23.50	23.50	21.33

ผ้าเช็ดตัว จำนวนหนึ่ง ทอด้วย ผ้าฝ้ายและด้ายต่างชนิดบาง ขนาด 27x54 นิ้ว (ตรา.....)	ผืน	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00
ผ้าเช็ดตัว จำนวนหนึ่ง ทอด้วย ผ้าฝ้ายและด้ายต่างชนิดบาง ขนาด 27x54 นิ้ว (ตรา.....)	ผืน								60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00
หม้อซักฟอกชนิดตัวเรือนและ เครื่อง บรรจุผงซักฟอก ขนาด 1,500 ลิตร (ตราหิน เพชร) (ตราหิน)	ถุง	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00
หม้อซักฟอกชนิดตัวเรือนและ เครื่อง บรรจุผงซักฟอก ขนาด 1,300 ลิตร (ตราโลโก้ สุพรรณิการ์) (ตราโลโก้)	ถุง	87.00	87.00	87.00	87.00	87.00	87.00	87.00	88.00	88.00	91.33	91.33	91.33	88.25
หม้อซักฟอกชนิดตัวเรือนและ เครื่อง บรรจุผงซักฟอก ขนาด 1,300 ลิตร (ตราโลโก้ (พิเศษ) สุพรรณิการ์)	ถุง	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00
หม้อซักฟอกชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก ขนาด 200 ลิตร (ตรา หิน)	กิโลกรัม	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
หม้อซักฟอก ชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 700 ลิตร) (ตราหิน)	ถุง	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50	35.50
หม้อซักฟอก ชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 200 ลิตร) (ตราหิน)	ถุง	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
หม้อซักฟอก ชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 300 ลิตร) (ตราดอกทศ สดชื่น) (ใช้ กันสนิม)	ถุง								32.50	32.50	32.50	35.00	35.00	33.50
หม้อซักฟอก ชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 650 ลิตร) (ตราหิน) (ตราโลโก้)	ถุง	33.00	33.00	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.50	33.42
หม้อซักฟอก ชนิดตัวเรือน บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 155 ลิตร) (ตราโลโก้)	ถุง								10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
ก้อนดินก้อน ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 80 กรัม (ตรา Wingo) ก้อน)	ก้อน	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.21
น้ำยารับกลิ่น ชนิดน้ำ บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 800 ซีซี) (ตรา ดอกพุด)	ถุง	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	18.00	18.00	18.00	18.25	18.25	16.88
น้ำยารับกลิ่น ชนิดน้ำ บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 800 ซีซี) (ตรา พืช)	ถุง	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	15.00	15.00	14.17
น้ำยารับกลิ่น ชนิดน้ำ บรรจุผงซักฟอก (ขนาด 800 ซีซี) (ตรา โฟลอร์-ไลฟ์)	ถุง	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	16.83
น้ำยาล้างจาน ชนิดน้ำ บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 700 ซีซี) (ตราหิน) (ตราหิน)	ถุง	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25	22.25
น้ำยาล้างจาน ชนิดน้ำ บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 700 ซีซี) (ตราโลโก้) (ตราหิน)	ถุง	20.50	20.50	20.50	20.50	20.50	20.50	20.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	21.75
ไม้กวาด ทำด้วยด้ายทอ ด้านไม่ คุณภาพดี	ผืน	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00
ไม้กวาด ทำด้วยด้ายทอ ด้านไม่ คุณภาพปานกลาง	ผืน	26.00	26.00	26.00	26.00	26.00	26.00	26.00	22.33	22.33	22.33	22.33	22.33	24.47
สบู่ตัว ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 90 กรัม (ตรา นกแก้ว)	ก้อน	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
สบู่ตัว ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (4 ก้อน/แพ็คเกจ) ขนาด 90 กรัม (ตรานกแก้ว)	4 ก้อน								9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
สบู่ตัว ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 100 กรัม (ตรา หิน) (ตราหิน)	ก้อน								14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00
สบู่ตัว ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 90 กรัม (ตรา หิน) (ตราหิน)	ก้อน	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
สบู่ตัว ชนิดก้อน บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 90 กรัม (ตรา หิน) (ตราหิน)	ก้อน	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	8.42
ผ้าเช็ดหน้า ชนิดทอ บรรจุ ผงซักฟอก (ขนาด 200 กรัม (ตรา ดอกทศ) (ตราหิน)	หลอด	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	42.50	42.50	42.50	42.50	42.50	43.96

เบสหิน ชนิดเจด บรรจุห่อซีล \ ขนาด 160 กรัม \ ครา ใกล้ชิด รุ่น Close up พกโย แอลพี ครัวดีไวท์	ห่อซีล	41.50	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	39.21
เบสหิน ชนิดน้ำ บรรจุขวด \ ขนาด 200 มล. \ คราชั้นชิด สูตรผสมใหม่พิเศษใหม่พิเศษ	ขวด	51.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	54.67
เบสหิน ชนิดน้ำ บรรจุขวด \ ขนาด 200 มล. \ คราชั้นชิด สูตรป้องกันรังแค	ขวด	58.50	64.00	64.00	64.00	64.00	64.00	64.00	49.00	49.00	49.00	49.00	49.00	57.29
เบสหิน ชนิดน้ำ บรรจุขวด \ ขนาด 180 มล. \ คราแปะ สูตรผสมใหม่ธรรมชาติ	ขวด								42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00
แป้งทาลิว ชนิดฝุ่นธรรมดา บรรจุกระป๋อง \ ขนาด 500 กรัม \ คราจอห์นสัน	กระป๋อง	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00
แป้งทาลิว ชนิดฝุ่นธรรมดา \ บรรจุกระป๋อง 200 กรัม \ ครา จอห์นสัน รุ่นคลาสสิก	กระป๋อง	26.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	25.81
แป้งทาลิว ชนิดฝุ่นธรรมดา \ บรรจุกระป๋อง 200 กรัม \ ครา แคร์ ชาน- ชัน รุ่นออร์แกนิก	กระป๋อง	29.25	25.75	25.75	25.75	25.75	25.75	25.75	27.13	27.13	27.13	27.13	27.13	26.62
แป้งร่อน ชนิดฝุ่นทาลิว ในซอง สำหรับผู้ใหญ่ \ ครา คอลเกต รุ่นเคลอจิววัน แอลซี	ซอง	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25	9.25
แป้งร่อน ชนิดฝุ่นทาลิว ในซอง สำหรับผู้ใหญ่ ครา รุ่น	ซอง	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50
แป้งร่อน ชนิดฝุ่นทาลิว ในซอง สำหรับผู้ใหญ่ ครา รุ่น	ซอง	36.50	36.50	36.50	36.50	36.50	36.50	36.50	28.67	28.67	28.67	28.67	28.67	33.24
เบสหิน ชนิดธรรมดาในเม็ด แปดเหลี่ยมเม็ด บรรจุซอง จำนวน 5 ใบ \ คราอีดีเอส รุ่น MATCH 3	5 ใบ / ซอง	228.50	228.50	228.50	228.50	228.50	228.50	228.50	228.50					228.50
เบสหิน ชนิดธรรมดาในเม็ด แปดเหลี่ยมเม็ด บรรจุซอง จำนวน 5 ใบ \ คราอีดีเอส รุ่น คอนทราสต์	5ใบ/ ซอง	154.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	168.50	167.33
เบสหิน ชนิดธรรมดา บรรจุ ซองกระดาษ จำนวน ใบ ครา รุ่น	ซอง	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50
กระดาษชำระ ชนิดผิวมัน 2 ชั้น ซ้อนทบ บรรจุซองกระดาษ \ จำนวน 6 ม้วน \ ครา สก็อต รุ่น EXTR	6 ม้วน / ซอง	53.50	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	54.00	53.96
กระดาษชำระ ชนิดผิวมัน 2 ชั้น ซ้อนทบ บรรจุซองกระดาษ \ จำนวน 6 ม้วน \ ครา เซลล์ เอกซ์ รุ่น	6 ม้วน / ซอง	39.00	39.00	39.00	39.00	39.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	40.75
กระดาษชำระ ชนิดผิวมัน 2 ชั้น หยาบ บรรจุซองกระดาษ \ จำนวน 6 ม้วน \ ครา รุ่น	6 ม้วน / ซอง	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00
ผ้าอนามัย ชนิดแกนขาว มีก ซี มีปีก บรรจุซองกระดาษ \ ขนาด 10 ชิ้น \ คราโมเดส รุ่นพิชิต	ซอง	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50
ผ้าอนามัยชนิดพิเศษ ชนิดกันกระ บวม บรรจุซองกระดาษ 20 ม้วน \ ครา สายดี 90	ซอง	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	45.00	45.00	45.00	45.00	43.00
ผ้าอนามัยชนิดพิเศษ ชนิดกันกระ บวม บรรจุซองกระดาษ 20 ม้วน \ ครา กรองทิพย์	ซอง	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	45.00	45.00	45.00	45.00	43.00
ผ้าอนามัยชนิดพิเศษ (บรรจุขวด แก้วกลม 630 ซีซี ขนาดสั้น) \ คราดีง	ขวด	44.50	44.50	44.50	44.50	44.50	44.50	44.50	47.25	47.25	47.25	47.25	47.25	45.65
ผ้าอนามัยชนิดพิเศษ (บรรจุขวด แก้วกลม 750 ซีซี) คราดีง	ขวด	127.00	127.00	127.00	127.00	127.00	127.00	127.00	136.00	144.75	144.75	144.75	144.75	133.67
ผ้าอนามัยชนิดพิเศษ (บรรจุขวด แก้วกลม 375 ซีซี) คราดีง	ขวด	64.50	64.50	64.50	64.50	64.50	64.50	64.50	68.50	73.00	73.00	73.00	73.00	67.67

http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/tableSpec_prov_45.asp?DDprovince=52&DDyear=2550

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ เลขที่ 44/100 ถนนนันทบุรี 1 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ค่าขนส่งและอื่นๆ													
ค่าขนส่ง	33.85	21.33	17.94	16.63	17.3	20.04	22.73	34.2	34.14	33.16	49.61	49.09	29.17
ค่าธรรมเนียม	93.88	87.02	67.66	59.99	62.01	57.84	55.2	54.88	52.65	50.92	49	45.03	61.34
ประกัน	115.19	118.17	111.08	109.04	104.44	100.19	98.17	97.02	98.08	97.31	99.13	102.16	104.17
ค่าเช่า	44.19	44.5	44	44.83	44.33	45.77	45.92	44.85	44.67	46.06	50.98	59.54	46.64
ค่าเช่าที่ดิน	21.18	22.35	22.7	23.03	22.72	23.27	23.27	23.03	22.5	22.05	22.05	22.05	22.52
ค่าเช่ารถ	16.67	16.98	17.27	17.33	17.33	17.33	17.33	17.21	17.17	17.17	17.17	17.17	17.18
ค่าขนส่งและอื่นๆ													
ค่าขนส่ง													
ค่าเช่ารถ	12.25	12.43	13.82	13.66	14.1	13.71	13.31	13.29	13.1	13.08	13	13.04	13.23
ค่าเช่ารถบรรทุก	15.93	16.52	18.53	20.81	20.9	22.83	24.02	25.34	26	24.97	21.46	18.67	21.33
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	17.13	17.71	19.04	19.29	19.6	19.35	19.71	19.21	19.08	19.54	18.44	17.92	18.84
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	14.67	14.4	14.54	14.52	14.38	15.29	16	15.79	15.29	15.44	16.33	16.67	15.28
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	29.38	26.75	28.5	28.03	18.48	17.4	18.23	17.05	18.73	23.55	23.8	23.8	22.81
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	35.36	33.8	20	22.8	19.93	22.14	26.86	27.09	28.73	28.77	30.36	30.45	27.19
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	12.15	11.57	10.73	10.87	10.69	14.35	16.85	15.69	14.42	16.9	16.38	17.25	13.99
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	35	37.81	38.78	39.88	31.38	38.44	35.78	32.31	32.31	34.88	35.81	36.13	35.71
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	28.09	28.22	27.61	27.75	28.06	27.82	27.1	26.21	26.06	26.06	26.43	26.64	27.17
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	57.94	57.81	61.97	62.11	56.28	53.78	56.83	58.92	57.53	57.39	58.64	58.92	58.18
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	12.5	12.58	12.17	12.78	12.78	13.06	12.86	13.03	13.25	13.14	13.39	13.36	12.91
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	20.11	20.33	19.44	20.69	20.81	20.28	20.08	20.78	21.19	20.11	22.14	21.44	20.62
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	43.5	27.64	28	30.22	28.83	30.92	33.69	36.19	37.03	35.86	44.81	42.94	34.97
ค่าขนส่งและอื่นๆ													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	8.42	8.42	8.42	8.42	8.42	8.42	8.42	8.42	8.42	9.08	9.08	9.08	8.99
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	44.74	43.72	43.38	43.14	43.93	44.02	44.14	44.4	44.53	43.13	43.38	43.34	43.82
ค่าขนส่งและอื่นๆ													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	18.16	18.06	18.09	18.28	18.19	18.26	18.29	18.21	18.15	18.13	18.2	18.38	18.2
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	48.6	47.52	47.1	45.35	44.6	44.6	45.15	45.1	45.02	45.23	45.5	44.85	45.72
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	6.56	6.56	6.56	6.56	6.67	6.67	6.67	6.67	6.67	6.67	6.67	6.67	6.63
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	22.64	22.86	22.71	23.04	22.96	23.43	23.83	23.43	23.43	23.4	23.9	23.83	23.29
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17	12.17
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	33.33	32.72	32.82	32.76	34.13	36.65	36.72	37.48	37.84	37.89	39.46	41.17	36.08
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	25.91	25.91	25.91	25.91	24.55	24.55	24.55	24.55	24.55	24.55	24.55	24.55	25
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	5	5.37	5.39	5.39	5.37	5.35	5.54	5.54	5.74	5.72	5.8	5.8	5.5
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	18.38	18.33	18.17	18.36	18.3	18.21	18.31	18.3	18.18	18.12	18.29	18.53	18.29
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	31.96	31.99	32.09	31.81	31.62	32.31	32.19	32.09	32.01	31.29	30.43	30.46	31.69
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	36.38	36.31	36.25	36.12	35.73	36.06	36.12	36.1	36.29	36.13	36.49	36.46	36.2
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	18.31	18.33	18.29	18.74	18.63	18.71	18.7	18.64	18.64	18.56	18.69	18.96	18.6
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	15.68	15.79	15.74	15.86	16.83	17.14	17.07	16.96	16.79	16.88	16.89	17.33	16.58
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	44.95	44.95	50.68	50.68	54.5	56.23	56.2	56.2	56.2	56.3	56.3	56.3	53.29
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	9.5	9.5	9.5	9.5	9.57	9.57	9.93	9.63	9.87	9.9	9.9	9.93	9.69
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	5.39	5.87	5.92	6.15	6.39	6.39	6.39	6.39	6.39	6.39	6.39	6.39	6.2
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	62.97	63.55	63.67	63.02	62.57	62.57	62.39	61.79	61.97	62.03	62.69	62.76	62.67
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	92.35	91.67	91.67	91.47	91.15	90.42	90.93	91.61	93.6	95.95	96.25	96.81	92.82
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	48.17	48.21	48.26	48.36	47.9	47.86	47.88	47.83	47.69	47.69	47.74	47.74	47.94
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	7.11	7.09	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08	7.08
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	16.98	16.98	17.04	16.78	16.88	17.04	17.07	17.12	17.14	17.19	17.23	17.26	17.06
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	11.71	11.83	11.57	11.6	11.51	11.54	11.46	11.56	11.54	11.27	11.29	11.32	11.52
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	5.86	5.79	5.79	5.79	5.92	5.92	5.92	5.94	5.92	5.94	5.88	5.88	5.88
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	4.45	4.45	4.45	4.45	4.41	4.41	4.41	4.41	4.41	4.41	4.41	4.41	4.42
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	11.43	11.39	11.39	11.39	11.3	11.32	11.37	11.36	11.37	11.37	11.37	11.37	11.37
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	10.81	10.72	10.99	11.04	11.16	11.21	11.15	11.21	11.24	11.24	11.29	11.26	11.11
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72	14.72
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78	17.78
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	4.8	4.81	4.82	4.82	4.8	6.38	6.35	6.37	6.36	6.33	6.35	6.39	5.72
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	14.38	14.26	14.25	13.9	13.81	14.06	14.14	14.16	14.11	13.95	13.89	14.51	14.12
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	22.8	22.8	22.8	22.29	22.29	22.29	22.43	22.43	23.14	23.14	23.14	23.3	22.74
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์													
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5	18.5
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	41.81	41.81	41.81	41.81	41.81	41.81	41.81	41.81	41.81	42.57	42.65	42.43	42
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	35.67	35.67	35.67	35.67	35.67	35.88	36.38	36.38	36.38	36.75	36.75	36.75	36.14
ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	20.89	20.89	20.89	20.89	20.89	21.31	21.31	21.31	21.31	21.31	21.31	21.31	21.14

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงการคำนวณความแตกต่างของครัวเรือนมิติทางด้านรายได้

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงการคำนวณความแตกต่างของครัวเรือนมิติทางด้านรายจ่าย

ศก.ปี 9		↓ ↑	ศก.ปี 10		↓ ↑	ศก.ปี 11		↓ ↑	ศก.ปี 12		↓ ↑
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 1)	17,839.82		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 1)	18,145.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 1)	22,203.28		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 1)	22,349.84	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 2)	15,879.00		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 2)	16,185.04		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 2)	20,242.67		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 2)	20,369.02	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 3)	9,855.86		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 3)	10,151.90		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 3)	14,218.53		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 3)	14,365.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 4)	9,757.26		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 4)	10,063.32		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 4)	14,120.85		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 4)	14,267.30	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 5)	5,848.89		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 5)	5,854.93		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 5)	10,012.58		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 5)	10,156.91	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 6)	5,089.52		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 6)	5,385.58		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 6)	8,483.16		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 6)	8,588.54	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 7)	1,888.27		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 7)	2,284.31		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 7)	6,351.94		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 7)	6,488.28	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 8)	408.85		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 8)	714.89		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 8)	4,772.31		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 8)	4,818.67	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 10)	306.04		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 9)	306.04		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 9)	4,383.87		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 9)	4,510.02	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 11)	4,363.87		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 11)	4,057.83		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 10)	4,057.83		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 10)	4,203.98	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 12)	4,510.02		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 12)	4,203.98		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 12)	148.35		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 11)	148.35	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 13)	4,711.83		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 13)	4,405.89		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 13)	347.87		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 13)	201.81	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 14)	4,880.06		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 14)	4,574.02		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 14)	516.39		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 14)	370.04	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 15)	6,117.70		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 15)	5,811.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 15)	1,754.03		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 15)	1,807.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 16)	6,500.76		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 16)	6,202.72		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 16)	2,145.10		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 16)	1,980.74	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 17)	6,865.74		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 17)	6,589.70		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 17)	2,502.07		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 17)	2,355.72	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 18)	6,993.89		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 18)	6,887.94		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 18)	2,830.22		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 18)	2,485.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 19)	6,871.25		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 19)	6,385.21		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 19)	4,307.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 19)	4,161.23	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 20)	9,893.54		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 20)	9,377.50		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 20)	5,319.87		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 20)	5,173.52	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 21)	10,126.86		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 21)	9,572.82		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 21)	6,782.18		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 21)	6,518.84	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 22)	10,712.45		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 22)	10,408.41		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 22)	6,348.78		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 22)	6,202.43	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 23)	11,326.48		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 23)	11,018.42		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 23)	6,861.79		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 23)	6,614.44	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 24)	11,827.28		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 24)	11,521.25		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 24)	7,463.82		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 24)	7,317.27	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 25)	12,817.35		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 25)	12,585.31		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 25)	8,507.68		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 25)	8,361.33	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 26)	12,907.73		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 26)	12,801.89		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 26)	8,544.07		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 26)	8,397.71	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 27)	13,227.81		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 27)	12,921.57		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 27)	8,863.85		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 27)	8,717.69	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 28)	13,262.70		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 28)	12,958.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 28)	8,899.03		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 28)	8,752.68	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 29)	13,820.80		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 29)	13,214.58		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 29)	8,188.83		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 29)	8,010.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 30)	14,416.30		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 30)	14,110.28		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 30)	10,052.63		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 30)	9,808.28	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 31)	15,715.17		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 31)	15,409.13		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 31)	11,361.80		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 31)	11,208.15	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 32)	15,842.80		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 32)	15,536.78		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 32)	11,479.13		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 32)	11,329.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 33)	18,078.47		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 33)	18,773.43		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 33)	11,715.81		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 33)	11,889.45	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 34)	17,487.80		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 34)	17,181.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 34)	13,104.23		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 34)	12,957.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 35)	17,770.98		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 35)	17,464.84		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 35)	13,407.31		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 35)	13,260.86	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 36)	17,853.11		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 36)	17,577.07		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 36)	13,518.44		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 36)	13,373.89	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 37)	17,936.08		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 37)	17,632.04		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 37)	13,574.41		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 37)	13,428.06	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 38)	18,025.80		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 38)	18,189.78		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 38)	14,142.14		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 38)	13,895.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 39)	18,538.10		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 39)	18,335.08		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 39)	14,275.43		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 39)	14,128.08	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 40)	18,829.89		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 40)	18,523.78		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 40)	14,468.13		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 40)	14,319.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 41)	19,357.81		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 41)	18,854.42		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 41)	14,896.79		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 41)	14,750.44	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 42)	19,367.81		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 42)	19,061.77		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 42)	15,004.14		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 42)	14,857.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 43)	19,384.78		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 43)	19,076.74		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 43)	15,021.11		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 43)	14,874.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 44)	20,852.28		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 44)	20,646.22		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 44)	16,488.80		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 44)	16,342.24	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 45)	23,187.38		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 45)	22,881.32		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 45)	18,823.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 45)	18,677.34	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 46)	23,482.86		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 46)	23,158.62		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 46)	18,958.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 46)	18,852.84	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 47)	24,289.83		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 47)	23,952.78		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 47)	19,958.16		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 47)	19,776.81	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 48)	26,889.04		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 48)	26,683.00		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 48)	22,626.37		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 48)	22,476.02	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 49)	27,483.38		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 49)	27,187.34		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 49)	23,128.71		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 49)	22,985.36	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 50)	28,084.91		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 50)	28,778.87		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 50)	24,721.26		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 50)	24,574.68	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 51)	31,846.83		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 51)	31,240.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 51)	27,183.28		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 51)	27,028.91	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 52)	33,880.82		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 52)	33,674.48		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 52)	29,818.86		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 52)	29,470.80	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 53)	34,485.85		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 53)	34,180.81		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 53)	30,132.18		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 53)	29,885.83	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 54)	35,257.78		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 54)	34,951.74		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 54)	30,884.11		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 54)	30,747.78	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 55)	36,689.98		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 55)	36,363.52		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 55)	32,305.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 55)	32,159.84	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 56)	37,880.81		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 56)	37,594.87		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 56)	33,522.24		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 56)	33,380.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 57)	38,954.77		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 57)	38,848.23		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 57)	34,590.80		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 57)	34,444.25	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 58)	40,158.88		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 58)	39,852.85		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 58)	35,785.02		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 58)	35,848.67	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 59)	40,325.87		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 59)	40,016.83		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 59)	35,882.00		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 59)	35,815.65	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 60)	40,888.37		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 60)	40,882.33		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 60)	36,534.70		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 60)	36,488.35	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 61)	40,898.75		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 61)	40,882.71		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 61)	36,638.08		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 61)	36,486.73	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 62)	41,841.80		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 62)	41,536.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 62)	37,478.28		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 62)	37,331.88	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 63)	41,882.44		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 63)	41,886.40		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 63)	37,828.77		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 63)	37,482.42	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 64)	42,480.86		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 64)	42,184.82		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 64)	38,127.18		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 64)	37,880.84	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 65)	42,884.31		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 65)	42,378.27		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 65)	38,320.84		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 65)	38,174.29	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 66)	42,788.60		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 66)	42,480.58		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 66)	38,402.84		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 66)	38,258.68	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 67)	44,784.23		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 67)	44,488.19		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 67)	40,400.86		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 67)	40,254.21	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 68)	44,826.82		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 68)	44,518.78		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 68)	40,482.15		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 68)	40,315.80	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 69)	47,034.21		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 69)	46,728.17		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 69)	42,670.54		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 69)	42,524.19	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 70)	48,841.08		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 70)	48,535.06		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 70)	44,477.42		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 70)	44,381.07	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 71)	49,810.16		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 71)	49,304.12		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 71)	45,248.49		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 71)	45,100.14	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 72)	51,867.42		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 72)	51,861.38		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 72)	47,503.75		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 72)	47,357.40	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 73)	52,187.55		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 73)	51,861.51		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 73)	47,803.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 73)	47,857.63	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 74)	55,828.89		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 74)	55,522.85		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 74)	51,488.02		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 74)	51,318.67	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 75)	57,008.82		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 75)	56,703.88		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 75)	52,846.25		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 75)	52,488.90	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 76)	63,426.81		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 76)	63,118.77		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 76)	63,082.14		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 76)	62,815.79	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 77)	66,257.42		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 77)	65,951.38		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 77)	61,893.75		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 77)	61,747.40	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 78)	67,177.78		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 78)	66,871.75		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 78)	62,614.12		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 78)	62,687.77	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 79)	69,376.38		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 79)	69,089.32		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 79)	65,011.88		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 79)	64,885.34	
(ศก.ปี 9 - ศก.ปี 80)	71,277.13		(ศก.ปี 10 - ศก.ปี 80)	70,871.08		(ศก.ปี 11 - ศก.ปี 80)	66,813.47		(ศก.ปี 12 - ศก.ปี 80)	66,787.11	
(ศ											

ลำดับที่ ๑๓		ลำดับที่ ๑๔		ลำดับที่ ๑๕		ลำดับที่ ๑๖	
ลำดับที่	ค่า	ลำดับที่	ค่า	ลำดับที่	ค่า	ลำดับที่	ค่า
๑๓-๑	103,417.36	๑๔-๑	102,557.62	๑๕-๑	160,814.24	๑๖-๑	206,069.84
๑๓-๒	101,456.74	๑๔-๒	100,697.00	๑๕-๒	178,863.82	๑๖-๒	206,106.03
๑๓-๓	95,433.80	๑๔-๓	94,573.88	๑๕-๓	172,930.46	๑๖-๓	200,064.86
๑๓-๔	95,335.02	๑๔-๔	94,475.28	๑๕-๔	172,331.80	๑๖-๔	199,886.21
๑๓-๕	91,226.63	๑๔-๕	90,366.88	๑๕-๕	168,723.51	๑๖-๕	195,877.92
๑๓-๖	90,867.26	๑๔-๖	89,807.52	๑๕-๖	166,184.14	๑๖-๖	195,316.54
๑๓-๗	87,696.01	๑๔-๗	86,708.27	๑๕-๗	165,062.89	๑๖-๗	192,217.29
๑๓-๘	85,896.39	๑๔-๘	85,126.85	๑๕-๘	163,493.27	๑๖-๘	190,637.67
๑๓-๙	85,577.74	๑๔-๙	84,718.03	๑๕-๙	163,074.62	๑๖-๙	190,229.02
๑๓-๑๐	85,291.70	๑๔-๑๐	84,411.28	๑๕-๑๐	162,786.59	๑๖-๑๐	189,922.88
๑๓-๑๑	81,244.07	๑๔-๑๑	80,354.33	๑๕-๑๑	159,710.85	๑๖-๑๑	185,865.36
๑๓-๑๒	81,087.72	๑๔-๑๒	80,207.88	๑๕-๑๒	159,694.60	๑๖-๑๒	185,716.00
๑๓-๑๓	80,858.11	๑๔-๑๓	80,008.37	๑๕-๑๓	158,362.89	๑๖-๑๓	185,511.39
๑๓-๑๔	80,897.68	๑๔-๑๔	79,937.94	๑๕-๑๔	158,194.68	๑๖-๑๔	185,349.86
๑๓-๑๕	79,480.04	๑๔-๑๕	78,600.30	๑๕-๑๕	158,696.82	๑๖-๑๕	184,111.32
๑๓-๑๖	79,096.98	๑๔-๑๖	78,208.24	๑๕-๑๖	158,595.86	๑๖-๑๖	183,720.26
๑๓-๑๗	78,712.00	๑๔-๑๗	77,828.28	๑๕-๑๗	158,206.88	๑๖-๑๗	183,351.29
๑๓-๑๘	78,983.86	๑๔-๑๘	77,724.12	๑๕-๑๘	156,080.74	๑๖-๑๘	183,235.14
๑๓-๑๙	78,906.49	๑๔-๑๙	78,048.75	๑๕-๑๙	154,403.37	๑๖-๑๙	181,551.57
๑๓-๒๐	75,894.20	๑๔-๒๐	75,034.46	๑๕-๒๐	153,391.06	๑๖-๒๐	180,545.40
๑๓-๒๑	75,491.88	๑๔-๒๑	74,582.14	๑๕-๒๑	152,846.78	๑๖-๒๑	180,103.16
๑๓-๒๒	74,885.30	๑๔-๒๒	74,005.68	๑๕-๒๒	152,362.18	๑๖-๒๒	179,616.68
๑๓-๒๓	74,252.28	๑๔-๒๓	73,362.54	๑๕-๒๓	151,746.18	๑๖-๒๓	179,003.96
๑๓-๒๔	73,760.45	๑๔-๒๔	72,860.71	๑๕-๒๔	151,247.33	๑๖-๒๔	178,401.74
๑๓-๒๕	72,708.38	๑๔-๒๕	71,846.65	๑๕-๒๕	150,203.27	๑๖-๒๕	177,357.67
๑๓-๒๖	72,670.01	๑๔-๒๖	71,810.27	๑๕-๒๖	150,186.88	๑๖-๒๖	177,321.29
๑๓-๒๗	72,350.13	๑๔-๒๗	71,480.38	๑๕-๒๗	149,847.01	๑๖-๒๗	177,001.41
๑๓-๒๘	72,315.04	๑๔-๒๘	71,455.30	๑๕-๒๘	149,811.92	๑๖-๒๘	176,968.33
๑๓-๒๙	72,057.14	๑๔-๒๙	71,187.40	๑๕-๒๙	149,554.02	๑๖-๒๙	176,708.43
๑๓-๓๐	71,181.44	๑๔-๓๐	70,301.70	๑๕-๓๐	149,656.32	๑๖-๓๐	175,812.73
๑๓-๓๑	69,862.57	๑๔-๓๑	69,002.83	๑๕-๓๑	147,359.45	๑๖-๓๑	174,513.86
๑๓-๓๒	69,734.84	๑๔-๓๒	68,875.20	๑๕-๓๒	147,231.82	๑๖-๓๒	174,386.23
๑๓-๓๓	69,496.27	๑๔-๓๓	68,636.53	๑๕-๓๓	146,985.15	๑๖-๓๓	174,146.55
๑๓-๓๔	68,108.84	๑๔-๓๔	67,230.10	๑๕-๓๔	145,806.72	๑๖-๓๔	172,781.12
๑๓-๓๕	67,808.76	๑๔-๓๕	66,947.12	๑๕-๓๕	145,303.84	๑๖-๓๕	172,459.04
๑๓-๓๖	67,694.63	๑๔-๓๖	66,834.89	๑๕-๓๖	145,181.51	๑๖-๓๖	172,345.62
๑๓-๓๗	67,636.65	๑๔-๓๗	66,776.92	๑๕-๓๗	145,136.54	๑๖-๓๗	172,292.85
๑๓-๓๘	67,071.94	๑๔-๓๘	66,212.20	๑๕-๓๘	144,889.82	๑๖-๓๘	171,727.22
๑๓-๓๙	66,939.65	๑๔-๓๙	66,078.91	๑๕-๓๙	144,835.63	๑๖-๓๙	171,680.83
๑๓-๔๐	66,747.94	๑๔-๔๐	65,886.20	๑๕-๔๐	144,244.82	๑๖-๔๐	171,393.23
๑๓-๔๑	66,317.23	๑๔-๔๑	65,457.55	๑๕-๔๑	143,914.17	๑๖-๔๑	170,898.57
๑๓-๔๒	66,209.83	๑๔-๔๒	65,350.18	๑๕-๔๒	143,706.81	๑๖-๔๒	170,891.22
๑๓-๔๓	66,182.86	๑๔-๔๓	65,333.22	๑๕-๔๓	143,889.84	๑๖-๔๓	170,844.24
๑๓-๔๔	64,725.48	๑๔-๔๔	63,865.74	๑๕-๔๔	142,222.36	๑๖-๔๔	168,376.78
๑๓-๔๕	62,390.38	๑๔-๔๕	61,630.64	๑๕-๔๕	139,887.26	๑๖-๔๕	167,141.68
๑๓-๔๖	62,116.06	๑๔-๔๖	61,255.34	๑๕-๔๖	139,611.96	๑๖-๔๖	166,786.37
๑๓-๔๗	61,266.91	๑๔-๔๗	60,429.17	๑๕-๔๗	139,786.79	๑๖-๔๗	165,940.19
๑๓-๔๘	60,986.70	๑๔-๔๘	57,726.86	๑๕-๔๘	139,095.58	๑๖-๔๘	163,239.96
๑๓-๔๙	60,084.36	๑๔-๔๙	57,224.82	๑๕-๔๙	136,581.24	๑๖-๔๙	162,736.64
๑๓-๕๐	60,482.83	๑๔-๕๐	56,833.08	๑๕-๕๐	135,898.71	๑๖-๕๐	161,144.11
๑๓-๕๑	54,030.81	๑๔-๕๑	53,171.07	๑๕-๕๑	131,527.88	๑๖-๕๑	156,882.08
๑๓-๕๒	61,897.22	๑๔-๕๒	60,737.48	๑๕-๕๒	129,084.10	๑๖-๕๒	156,246.50
๑๓-๕๓	51,081.89	๑๔-๕๓	50,222.15	๑๕-๕๓	128,576.77	๑๖-๕๓	156,733.17
๑๓-๕๔	50,319.96	๑๔-๕๔	49,480.22	๑๕-๕๔	127,816.84	๑๖-๕๔	154,671.24
๑๓-๕๕	49,808.16	๑๔-๕๕	48,048.44	๑๕-๕๕	126,405.06	๑๖-๕๕	153,598.47
๑๓-๕๖	47,896.63	๑๔-๕๖	46,827.08	๑๕-๕๖	126,183.71	๑๖-๕๖	152,338.12
๑๓-๕๗	46,623.47	๑๔-๕๗	45,763.73	๑๕-๕๗	124,120.35	๑๖-๕๗	151,274.75
๑๓-๕๘	45,419.05	๑๔-๕๘	44,538.31	๑๕-๕๘	122,815.93	๑๖-๕๘	150,070.33
๑๓-๕๙	45,252.07	๑๔-๕๙	44,392.33	๑๕-๕๙	122,748.95	๑๖-๕๙	149,803.35
๑๓-๖๐	44,578.37	๑๔-๖๐	43,719.83	๑๕-๖๐	122,078.25	๑๖-๖๐	149,230.66
๑๓-๖๑	44,578.39	๑๔-๖๑	43,719.85	๑๕-๖๑	122,075.87	๑๖-๖๑	149,230.27
๑๓-๖๒	43,736.84	๑๔-๖๒	42,876.10	๑๕-๖๒	121,232.72	๑๖-๖๒	148,387.12
๑๓-๖๓	43,686.30	๑๔-๖๓	42,726.56	๑๕-๖๓	121,082.18	๑๖-๖๓	148,238.68
๑๓-๖๔	43,686.85	๑๔-๖๔	42,727.14	๑๕-๖๔	120,983.78	๑๖-๖๔	147,738.16
๑๓-๖๕	42,883.43	๑๔-๖๕	42,033.80	๑๕-๖๕	120,980.31	๑๖-๖๕	147,544.71
๑๓-๖๖	42,811.14	๑๔-๖๖	41,951.40	๑๕-๖๖	120,308.02	๑๖-๖๖	147,462.42
๑๓-๖๗	40,813.52	๑๔-๖๗	39,853.78	๑๕-๖๗	119,310.40	๑๖-๖๗	146,484.80
๑๓-๖๘	40,791.92	๑๔-๖๘	39,802.18	๑๕-๖๘	119,248.80	๑๖-๖๘	146,403.20
๑๓-๖๙	38,543.54	๑๔-๖๙	37,683.80	๑๕-๖๙	116,040.42	๑๖-๖๙	143,194.82
๑๓-๗๐	38,736.85	๑๔-๗๐	35,878.81	๑๕-๗๐	114,233.53	๑๖-๗๐	141,387.93
๑๓-๗๑	35,987.68	๑๔-๗๑	35,107.84	๑๕-๗๑	113,464.46	๑๖-๗๑	140,818.67
๑๓-๗๒	33,710.32	๑๔-๗๒	32,850.58	๑๕-๗๒	111,207.20	๑๖-๗๒	139,361.60
๑๓-๗๓	33,410.20	๑๔-๗๓	32,550.48	๑๕-๗๓	110,907.06	๑๖-๗๓	139,061.48
๑๓-๗๔	29,749.05	๑๔-๗๔	28,888.51	๑๕-๗๔	107,245.93	๑๖-๗๔	134,400.33
๑๓-๗๕	29,697.82	๑๔-๗๕	27,708.08	๑๕-๗๕	106,064.70	๑๖-๗๕	133,219.10
๑๓-๗๖	22,151.93	๑๔-๗๖	21,282.19	๑๕-๗๖	98,648.81	๑๖-๗๖	126,803.22
๑๓-๗๗	19,320.32	๑๔-๗๗	18,460.68	๑๕-๗๗	96,617.20	๑๖-๗๗	123,971.60
๑๓-๗๘	18,369.85	๑๔-๗๘	17,540.21	๑๕-๗๘	95,666.83	๑๖-๗๘	123,971.60
๑๓-๗๙	15,202.38	๑๔-๗๙	15,342.84	๑๕-๗๙	93,686.26	๑๖-๗๙	120,853.68
๑๓-๘๐	14,300.81	๑๔-๘๐	13,440.87	๑๕-๘๐	91,787.48	๑๖-๘๐	116,851.89
๑๓-๘๑	11,478.96	๑๔-๘๑	10,817.22	๑๕-๘๑	88,873.84	๑๖-๘๑	116,128.25
๑๓-๘๒	9,157.05	๑๔-๘๒	8,287.31	๑๕-๘๒	86,853.93	๑๖-๘๒	113,808.33
๑๓-๘๓	2,583.18	๑๔-๘๓	1,893.42	๑๕-๘๓	80,050.04	๑๖-๘๓	107,204.44
๑๓-๘๔	6,830.40	๑๔-๘๔	6,076.86	๑๕-๘๔	84,433.26	๑๖-๘๔	111,587.68
๑๓-๘๕	280.08	๑๔-๘๕	579.88	๑๕-๘๕	77,778.98	๑๖-๘๕	104,631.36
๑๓-๘๖	4,070.28	๑๔-๘๖	4,230.02	๑๕-๘๖	73,426.80	๑๖-๘๖	100,891.00
๑๓-๘๗	7,311.79	๑๔-๘๗	6,471.63	๑๕-๘๗	70,185.10	๑๖-๘๗	97,336.60
๑๓-๘๘	17,781.95	๑๔-๘๘	16,643.80	๑๕-๘๘	68,708.93	๑๖-๘๘	96,863.94
๑๓-๘๙	20,638.06	๑๔-๘๙	20,895.80	๑๕-๘๙	57,480.82	๑๖-๘๙	94,615.22
๑๓-๙๐	26,217.88	๑๔-๙๐	27,077.43	๑๕-๙๐	61,279.18	๑๖-๙๐	79,433.60
๑๓-๙๑	26,624.77	๑๔-๙๑	27,494.51	๑๕-๙๑	60,872.11	๑๖-๙๑	78,026.52
๑๓-๙๒	5,258.38	๑๔-๙๒	6,116.12	๑๕-๙๒	72,240.50	๑๖-๙๒	96,394.80
๑๓-๙๓	859.74	๑๔-๙๓	858.74	๑๕-๙๓	77,496.66	๑๖-๙๓	104,851.28
๑๓-๙๔	77,496.66	๑๔-๙๔	76,358.82	๑๕-๙๔	78,398.82	๑๖-๙๔	105,611.02
๑๓-๙๕	104,891.26	๑๔-๙๕	105,611.02	๑๕-๙๕	27,154.40	๑๖-๙๕	27,154.40
๑๓-๙๖	105,896.60	๑๔-๙๖	106,758.34	๑๕-๙๖	26,389.72	๑๖-๙๖	1,245.32
๑๓-๙๗	109,826.81	๑๔-๙๗	110,688.35	๑๕-๙๗	32,328.73	๑๖-๙๗	5,175.32
๑๓-๙๘	211,791.13	๑๔-๙๘	212,850.87	๑๕-๙๘	134,284.26	๑๖-๙๘	107,136.85
๑๓-๙๙	259,880.04	๑๔-๙๙	259,339.79	๑๕-๙๙	101,183.16	๑๖-๙๙	164,028.78
๑๓-๑๐๐	5,914,227.43	๑๔-๑๐๐	5,856,465.47	๑๕-๑๐๐	12,916,343.46	๑๖-๑๐๐	14,944,233.47

ภาคผนวก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสุขสันต์ เหลืองวันทา
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤษภาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ.2528 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปี พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง
ตำแหน่ง	นิติกร ระดับ 7